

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

Mert Tied a hatalom.

(V.) Milyen jó volna azt mondani: rossz álom volt. Csak álmotuk, hogy a főváros utóain vér folyt, emberek, akik az életbe még bele se kötözték, akik minden baj nélkül, életvidáman ébredtek — meghaltak. „Azt a kis patakot, mely a szívet hajtja, ha egyszer elapadt, ki nem pótolhatja oceanja vérnek.” És azt a „patakot” elapasztotta a gazdátlan golyó. Pirosra festette az utóát, sápadtra festette az arcokat. Még a martir ság glóriáját sem fonhatjuk homlokuk köré: nem igaz, ők nem eszmékért haltak meg. Őket a hatalmi vágy gyilkolta le. Hatalmi érdekek ütköztek. Ott is hatalmi érdek-kövacsolt a rut, politikai játék, ahol az eszmét liliomtisztán kellett volna őrizni. Tanuljak emberek, tanuljatok itt, tanuljatok ott. Ne lázitsátok föl a tömegszenvédeleyeket és eszmeharocaitokat ne vigyétek az utóára.

Semmi haszon abból, ha bűnbakot keresnénk. Hibásak vagyunk mindnyájan; de legkivált azok, akik hatalmi kérdést csináltak a maguk eszményeiből. Még most elkerültük, hogy e hatalmi kérdés utcai forradalmat idézvéen elő, nem jött egész erejével az Erő, hogy letiporjon minden eszmei harcot.

A békés polgári munkának rettenetes sebei vannak. Vajjon van-e erőnk e sebeket

behegeszteni? Rettenetes drágaság terpeszkedik ránk és bizonytalanná vált minden olyan existencia, mely vállalkozáson alapul. A Hatalom Damocles kardja mindig fölötté. Sorvadunk, összeroppanunk, szegényedünk és politikai sulyunkban veszítünk. Ennek sáncaiba bejutni akarni, ennek csődje árán, a terror erejével — kinek tetszenék? Oh adjatok nemzeti jogokat, mindenkinek, ki ezzel élni tud; de ti, kik a nemzeti jogokért küzdötök, hiszen még teljes épségben és szabadságban van szellemi fegyveretek, ne emlegessétek, hogy kié a hatalom.

Az emberi hatalom oly brutális és szűkterületű; egy valódi hatalom van csak, melyre ráhajlik minden, amelynek végzettségű. Ha van rendelve király, koldus egyaránt.

Rossz időket élünk, rossz csillagok járnak. A hatalmi kérdés áldozatainak vére festi a utca porát és az eszmét, melynek zászlója szent és magasztos, a hatalmi vágy fitogtatása festi be vérrel. Nem jól van ez, kürtösei a jogfosztott, az alkotmány sáncaiba bekívánczó népnek. Az erő, itt több tapintatot mutatott, mint a porólyénél van és a polgár, aki csak munkából élhet meg, lehetetlen, hogy meg ne értse egymást. Hisz nincsen semmi érdekellentét közte. Hiszen minden igaz polgár a jogkiterjesztés szószólója és hive.

De ha elfuladunk abban, most Tied a hatalom, akkor Máriusnak állhatsz be te is, én is. És az üszkös Karthágó, ami a földdel lett egyenlő, ez a haza lesz, ahol pedig — élned, halnod kell.

A főgimnázium képkiallítása.

Diák művészek.

A főgimnázium kép- és rajzkiallítása tegnap d. e. 11 órakor nyílt meg. Minthogy a közönséget a virágnap foglalta le, csak kevés érdeklődő volt ott a megnyitáznál, de aki a régi gimnáziumi rajzterem mind a 4 falát megtöltő munkákat végig vizsgálta, annak be kellett vallania, hogy Pfeifer P. Élek rajz-tanár tanítványai egy paedagogiai és pszichológiai tapintattal rendelkező tanár vezetése mellett haladnak a rajzoló és festő művészetben és hogy utmutatása mellett is szabad fért enged a különböző irányban fejlődő tehetségeknek. Ezt az állításunkat látjuk beigazolvva, hogy míg egyik növendék a színhatásokra, a másik a plasztikára törekszik; míg egyiknél a természeti valóság dominál, addig a másik az idealizálás felé hajlik. Gazdag, értékes és tanulságos ez a kiállítás, amelyért Pfeifer tanár urnak elismeréssel kell adoznunk.

Amit jeleztek, vannak eredeti olajfestmények, aquarellek, pasztellek, ceruza és szénrajzok, műipari tervezetek, de vannak sikerült, hangulatos másolatok

Helven év a magyar ipar történetéből.

I.

Az Országos Iparegyesület hetven éves jubileumát monumentális irodalmi munkával tette emlékeztetéssé. Az egyesület igazgatósága ugyanis megbizta Gelléri Mór igazgatót, hogy az 1892. évi ötvenéves jubileum alkalmából megjelent munka kiegészítésül írja meg az Iparegyesület utolsó husz esztendejének történetét.

Ez a könyv most hagyta el a sajtót *Helven év a magyar ipar történetéből* (Az Országos Iparegyesület működése 1842—1912) cím alatt. A hatvan nyomtatott ivre terjedt vaskos kötet első két ivre az első ötven esztendő vázlatos áttekintését adja. Az Ötven év ugyanis, amely ezelőtt husz esztendővel jelent meg, azóta teljesen elfogyott. A becses forrásmunkának csak néhány példányához lehet hozzáférni nyilvános könyvtárakban, de könyvesboltban egyáltalán nem kapható. A mai generáció számára nem volt tehát fölösleges, dióhéjba szorítva elmondani az első ötven év történetét, mert — mint a kötet előszava kiemeli — „a jelen számos eredménye és sikere a régebbi kezdések talajából fakadt és oly gyors kapcsolat és összefüggés van a mult és jelen között, hogy ezeket ezuttal is némi összefüggésbe hozni, elodázhatlan köteleesség gyanánt jelentkezett régi és az új krónika egyazon írója előtt.

Az Első Ötven Esztendő gyűjtőcím alatt foglalja egybe a könyv az Iparegyesület keletkezését Kossuth Lajos kezdeményezéséről, az 1842. június 4. és 5.

napjain megtartott alakuló közgyűléstől kezdve, az első magyar iparkiallításán, az inasmunkakiallításoknak a felnövevő iparosok tanfolyamainak kezdeményezésén, a végleges mozgalom megindításán, az egyesület által alapított népszerű könyvtáron és Heti Lapon, valamint az első országos iparosösszejövetelen keresztül az abszolútizmussal történet felosztásáig; azután a második korszakot az 1867-ben való ujjaalakulástól egészen 1872-ig, az ötvenéves jubileum idejéig. Ennek a korszaknak a magyar iparoktatás megteremtése, a kiállítási ügy energikus felkarolása, a gazdasági kiegyezés kérdésének beható tárgyalása s ezzel kapcsolatban az önálló magyar jegybank és az önálló vámtérület gazdaságpolitikai programjának a megalapozása voltak az Iparegyesület működésének legkimagaslóbb mozzanatai, amelyek mellett az adó-reformnak, a közraktárak létesítésének, az ipartörvény revíziójának sürgetése, az Országos ipartanács, az iparoktatási tanács, a vasuti iparügyi bizottság, központi hajtóerővel ellátott műhelytelepek létesítésének kezdeményezése, a közszállításoknak a magyar ipar részére való biztosítása, a háziipar fejlesztése, a munkáskérdés rendezése, a kivitel előmozdítása, az első iparkongresszus és több jelentős szakértekezlet rendezése körül való tevékenységgel végzett az egyesület uttörő és gyümölcsöző munkát.

A könyv gerincét természetesen az Ujabb husz év munkája alkotja. Ez a rész pragmatikus rendszerben, az egyes főbb kérdések összefüggése szerint csoportosítva tárgyalja az egyesület huszesztendő történetét, amelyet bátran nevezhetnénk az utóbbi husz év ipartörténetének.

Az első fejezet az Iparoktatás címet viseli. Ezen a téren, nevezetesen az alsófoku iparoktatás terén az Iparegyesület uttörő munkát végzett fennállásának első félszázadában. Ezt a munkát fejlesztette tovább az utolsó két évtizedben. Az általa 1869-ben alapított budapesti alsófoku ipariskolákat 1886-ban átadta ugyan a fővárosnak, de ezzel nem szűnt meg befolyása az iskolák vezetésére. A fővárosi iparoktatási bizottságban való képviselése utján igyekezett a szak-szerű irányban való átalakulást elősegíteni és pedig sikeresen. Tizenkét év előtt az egyesület kezdeményezésére történt az oktatás idejének az egyes iparágak igényei szerint való beosztása, amelyeknek újabb módosításában az egyesület szintén közreműködött. Az egyesületnek régi eszméje valósult meg az első tanoncotthonok és mintaműhelyek létesítésével, amely intézmény továbbfejlesztésén az egyesület azóta is eredményesen buzgálkodik.

Érdekes adatokat tartalmaz a fejezet az egyesület által kezdeményezett iparoktatási tanácsról, ipari szaktanfolyamokról és ezek fejlesztéséről, a technológiai iparmuzeumról és egyéb idevágó ügyekről.

A Irodalmi működés fejezetében az egyesület hivatalos közlönyéről, a Magyar Ipar-ról, — amely 33. évfolyamát járja — a Találmányok Leírása, a Hazai Beszerzési Források című kiadványokról, a Ráró Kornfeld Zsigmond könyvtárról és még egy sereg, az egyesület kiadásában megjelent irodalmi munkáról van szó.

(Folyt. következik.)

is minden fajban; faragások, az u. n. ékfaragások, gipszöntések, amateur fényképek és lombfűrész munkák.

Legértékesebbek természetesen az eredeti munkák, melyeknek kiállítói közül a következőket említjük meg: Fehér Miklós (VIII. o.) aquarelljei flott, egyes technikával készültek; figurális kompozíciójában freskószerű folthatásokra, nem pedig plasztikára törekszik.

Kertész Béla (VII. o.) hangulatos Balatoni tájképei üde színhatásukkal és levegős távlatlaltatnak. Egy Balatoni pasztell tanulmánya friss színezésével fogja meg a szemlélőt. Két ügyes plasztikájú szénrajza, csedélete és arcképtanulmányai tehetséges munkák.

Radics Kálmán (VII. o.) squarelljei inkább színben, mint rajzban jónak. Kevesebb gondot fordít a rajzolásra és inkább festői hatásokra törekszik. Modernségre törekszik és tehetséget árul el.

Kemény Kálmán „Kartyázók” geure képe az arcok finom rajzolásával, komor hangulatával tűnik ki. Egy öreg pipás arcképe jól karakterizált munka Krisztus Emmausban című másolatát, bár még befejezetlen, precíz rajzolása emeli ki.

Babics József (V. o.) prateri tájképei hangulatos munkák.

Zalaváry Gyula (V. o.) levegős hangulatos kellemes színezésű falusi templomos tájképet állított ki.

Németh Gyula (III. o.) tehetségre valló 2 arcképpel vesz részt a kiállításon. Az egyik egy helybeli utcai alak, kinek karakterisztikus vonásai jól érvényesülnek.

Megemlítjük még Feigl Amália VI. o., Poletz Nándor VI. o. és Kovács Miklós V. o. tanulók jó munkáit.

A legkiválóbb másolók: Vécsey Elemér VI. o., Percze István VI., Lichtschein Ödön IV., Freisinger Gusztáv III. osztályu tanulók. Kedves munkák Ötvös Tibor I. osztályu tanuló mesék könyv illusztrációi.

Az ékfaragás terén legjobbak Kasza László VII. és Fischer János III. oszt. tanuló munkái.

Sok sikerült amateur fényképet állítottak ki Sándor Ernő VIII., Schilhan Péter VII., Kuminecz Mihály VII., Kasza László VII., Freisinger Gusztáv, Grünhut Elemér és Josilovics Tivadar III. o. tanulók.

A kiállítás most már polgárjogot szerzett és megismétlődik minden évben, mert Horváth György igazgató is kiváló szeretettel kutoja fel a gimnáziumi művészeti oktatást. És mi örvendünk, hogy a rajztanítás, mely nem is olyan régen még mostoha gyermek volt a gimnáziumokban, itt Nagykanizsán művészeti magaslatra emelkedett egy lelkes tanár buzgóságából.

A kiállítás még f. hó 6-án csütörtök délig lesz nyitva. Belépődíj 30 fillér.

HIREK.

A virágnap.

A Patrónázs egyesülettől rendezett virágnap f. hó 2-án tartatott meg. A kedvező idő lelkesítő hangulatot keltett az utca jótékonyaságához. Bár a családok féltettjei, a bájos anygalkák, kiket a gondos anyák a szétlőt is óvnak, nem maradtak az utcán, hanem a jótékonyaság szent nevében bátran behatoltak a kávéházakba, egyletekbe, hol a kártyára szánt pénzből minden asztal juttatott az elhagyott gyermekek részére. Leghamarabb megtelt virággal az Ottó bácsi gombllyuka. Elérte a sorsa. Mások ő osztogatja a virágokat egy bájos köszönő szöveget, most alaposan megpumpolták a virágos tündérek a népszerű Ottó bácsit.

Vidor Samuné urnó, a régi fíradhatatlan generális volt most is „Az hiszik édes lelkem, hogy én most is harminc éves vagyok; hogy úgy győzöm a munkát, mint azelőtt.” És mi csakugyan azt hisszük, hogy a szegényekért kifejtett vaserejét tekintetbe véve, a lankadatlan energia tagadásba veszi a 30-on felüli éveket.

Az utca képe olyan volt, mint mások. A vörös draperiás urna állomásokon „Adakozunk a szegény elhagyott gyermekeknek” felírás szílitotta adakozásra a humanus lelkeket. Legnépesebb volt a Centrál előtt felállított sátor, hol trafik és italméresi jog volt e napon. Előzékeny szép asszonyok, ellenállhatatlan leányok szolgálták az óriási vevő közönséget. Itt látjuk buzgólkodni Grünhut Henrikné, dr. Rotschild Jakabné, dr. Tuboly Gyuláné, Ötvös Emilné, Pongor Henrikné, dr. Tamás Józsefné, Maschler Istvánné, dr. Szabady Lórinoné és Ledofszky Ernőné urnókat. Résztint körülöttük, résztint vigékedésre kiküldve segédkeztek Pálffy Jolán, Bentzik Ella, Saly Gizella, Grünhut Nelly és Anny, Kertész Gizella, Pongor Ilonka, Pelz Luby, Németh Ella, Vámosy Ella, Ötvös Ella és Reizitz Klára. A Társaskör előtt dr. Berecky Viktorné és Forbáth Arturné, számközt a Csengeri-ut sarkán Reichenfeld Gyuláné és Fabró Irén voltak az urna mellett. A Kazincy-ut sarkán Vécsey Zsigmondné polgármesterné, Blumenschein Vilmosné, Rosenfeld Józsefné, Kaffka Józsefné, Konold Frigyesné, Deák Peterné, Szekeres Józsefné urnók és Vécsey Iduska. A posta mellett Strem Tivadarné, Kaan Irma és Sauer Ignácné urnók. A Reik gyógyszerháza előtt Stern Sándorné, Heltai Józsefné és Reichenfeld Edoné urnók.

Talán nem volt oly nyüzsgő élet a virágnapon, mint az ezelőtti gyermeknapokon és talán az érdeklődés lanyhulása magyarázható ki belőle, de az eredmény azért nem áll az eddigiek mögött.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy Zalay Margit Harasathy Vilma, Halász Ilonka és Görög Olga, a Fűredi színtársulat művésznői tevékeny részt vettek a — mondjuk — jótékony pumpolásban. Dicséretes mindenképpen, hogy néhány napi kanizsai tartózkodás után már kivették részüket az emberszeretet munkájából.

— Személyi hír. Wieber Adorján cs. és k. altábornagy V. honvédkerületi parancsnok f. hó 4-én a déli gyorsvonattal Nagykanizsára érkezik és a Koronában száll meg. A helybeli 20. honvéd gyalogezred tegnap résztint Németh-Szentmiklósról, résztint Hosszúvölgyre és Fűzvölgyre vonult ki ezredgyakorlatokra, melyek felett az altábornagy szemlét tart. A gyakorlatok 7-éig tartanak, amikor is Wieber altábornagy visszautazik Székesfehérvárra.

— Tanácsülés. A városi tanács pénteken tartotta szokásos heti gyűlését Vécsey Zsigmond polgármester elnökelete alatt. A rendes számla és egyéb adminisztrációs ügyeken kívül, kiutalta a tisztviselők államségélyének esedékes fél évi részletét. Foglalkozott azonkívül azokkal az indítványokkal, melyek a költségvetés tárgyalása alkalmával egyes képviselők tettek. Így a harcászati lőtér áthelyezésére, a használati bérdíjak felemelésére vonatkozó indítványt. Egyszermiind módot igyekeznek keresni arra nézve, hogy a harcászati lövő gyakorlatok oly időben tartassanak meg, hogy a földműveseket a mezei munkában ne akadályozzák. A Cserfőre és

Förhencre vezető utak jó karba hozatala; a heti marhavásártér rendezése, városi téglagyár és takarékpénztár alapítása és Kiskanizsának három közigazgatás kerületbe való felosztása került a gyűlésen szönyegre. Ezek mind Ujvári Géza városi képviselő indítványai. Dr. Málek László ügyvéd pedig azt indítványozta a közgyűlésen, hogy a városi kultánácsosok fizetése rendeztesse és kiküldetésekor való napidíjait felemeltesse. Hogy pedig a Király-utcai forgalom egy része eltereltesse, indítványozza a László fürdő megvételét, hogy azon keresztül Kiskanizsai utca nyitassék. A Nagykanizsai Takarékpénztár, mint a László fürdő tulajdonosa felszöllítette, hogy az eladásra nézve tegyen ajánlatot. Mind a felsorolt indítványok az illetékes szakbizottságokhoz fognak utaltatni, melyek véleményes javaslatot tesznek a tanács elé. A városi mérnöki hivatal ajánlatokat mutatott be a tanácshoz a városi bolti helyiségeknek gőr-redőnyökkel való ellátása ügyében. A tanács ez ajánlatokat nem vette tárgyalás alá, hanem elhatározta, hogy erre nézve versenytárgyalást fog tartani. Utasította a mérnöki hivatalt, hogy a versenytárgyalás előkészítéséről intézkedjék.

— Szabadságon. Penger Károly városi aljegyző f. hó 5-én szabadságra megy és 30-ig marad távol hivatalától.

— Versenyajánlatok. A városi rendőrök, szolgák és erdőőrök nyári és téli ruházatának szállítására beérkezett ajánlatokat ma bontották fel a városi hivatalban. Jelen volt Vécsey Zsigmond polgármester, Dr. Bentzik Ferenc v. ügyész, Ats József előadó tanácsos, Anhofer Gyula v. számvevő és Mőger Károly v. képviselő. Két ajánlat érkezett be: A budapesti szabóiparosok központi szövetsége a költségvetésleg előirányzott összegből 14 százalék engedelményt kínál, míg Rosenhal I. budapesti cég 18 százalékot. Valószínűleg a pénteki tanácsülés fog dönteni, hogy melyik cég bizassék meg a szállítással.

— Kölcsönös áthelyezés. A földmívelési miniszter 3882/912. sz. a. kelt rendeletével Elschléger Elemér Nagykanizsai városi és Fürst Sándor nagykanizsai járási m. kir. állatorvosokat a szolgálat érdekében kölcsönösen áthelyezte. Elschléger Elemér csak rövid idő óta látta el a városi állatorvosi teendőket, de szakértelmével és hivatali pontosságával és a város érdekei iránt való helyes érzékével közmegelegedésre töltötte be hivatalát. A két állatorvos most készíti hivatalának leltározását, hogy azt az utódnak átadhassa. A városi hatóság, ugyszintén a járás még hivatalos értesítést nem kapott az áthelyezésről.

— A pénzügyi bizottság szombaton két óras gyűlést tartott dr. Plihal Viktor alelnök elnökelete alatt. Annyi tárgy volt elé utalva, hogy néhányuk elintézése még el is maradt az előrehaladt idő miatt. Az elintézett ügyek közül a lényegesebbek ezek: 1. Bathyáni-utcaról a Sétatérre vezető hid felépítését amortizációs kölcsön alapján véleményezi a bizottság. 2. Vidor Samuné és K. Boér Gusztávné szanatoriumi bizottsági elnököknek dispensaire felállítására iéanti kérvényéhez a bizottság hozzájárul, ha e célra állami segély is kimutatható lesz. 3. Halász Jenő ipariszkolai tanítóknak ipari rajztanfolyamra való kétszer két heti részvételére 150—150 K. segélyt javasol. 4. Marton Kristóf és 40 társa mezőgazdasági munkás telephez kér telket a várostól. A bizottság véleményezi, hogy a tanács az ügyet foglalkozzék és tegyen javaslatot a telekadás iránt. 5. A polgáriszkola abbéli kérvényét, hogy az épület engedtesse át egészen a polgári iskola edlsaira; hogy annak fejlesztése akadályokba ne ütközzék, nem tartja teljesíthetőnek. Megszavaztak még a panyolai vízkárosultaknak 30 K.-át, a Rokkautak nyugdíjgyűlésének 25 és a Kalvineum számára 20 K.-át.

— A nyugdíj-választmány gyűlése. Nagykanizsa r. t. város nyugdíj választmánya május 31-én Vécsey Zsigmond polgármester elnökelete alatt

gyűlést tartott. Bejelentés tételét egyes pénzbiroságok és befizetések elszámolásáról. Bejelentetett özv. Süle Józsefné a néhai városi gazda özvegyének elhunytja. Tárgyalatott néhai Novák Nándor városi tisztviselő özvegyének, özvegyi ellátásért benyújtott kérvénye. A választmány megállapította, hogy 23 évi szolgálat után az özvegy évi 396 K özvegyi ellátásra jogosult, ami neki febr. 1-től visszamenőleg folyósították.

— **Halálozás.** Schável Lajos f. hó 2-án tevékeny munkás életének 45 és boldog házasságának 7-ik évében elhunyt. Témétese 4 én d. u. 4 óraker lesz a Rozgonyi-utcai 9. sz. gyászházból.

— **Borforgalmunk az első évnegyedben.** A hivatalos borforgalmi statisztika szerint hordóbor-kivitelünk a f. év első negyedében 490.357 métermáza volt, a múlt év ugyanazon időszakában kivitt 214.041 métermázsaival szemben. A hordóban kivitt borok értéke pedig a f. év első negyedében 16.814.984 K, a múlt év első negyedében pedig 6.974.272 K. volt. E szerint a múlt évhez képest a kivitel mennyisége 87 százalékkal, a kivitel értéke pedig 142 százalékkal emelkedett az első évnegyedben. Ezzel szemben az első negyedévi behozatal a f. évben 51.514 mm., a múlt évben pedig 50.179 mm. volt. Az idei nagy emelkedés annál örvedetesebb, mert már a múlt évben is tetemesen meghaladta borkivitelünk az előző évek kivitelét. Ez újabb fényes bizonyítéka annak, hogy borkivitelünk már évek óta állandóan gyors léptekkel emelkedik és a külföld bizalma egyre fokozódik a magyar borok iránt.

— **Lövöldöző őrmester.** Egy átvirrasztott, átödszött éjjel után Tamás János honvédőrmester Royal kávéház felirónóját akarta meglátogatni hajnal felé. El is ment azon házhoz, a hol a felirónó lakik és be akart hozzá menni, a leány azonban nem eresztette be a szerelmes hadfit, mért is az őrmester annyira méregbe jött, hogy elkezdte a ház ablakait beégni. Bevert ezenközben Weisz Sándor ott lakó kereskedőnek is 5 drb. ablakát, és midőn ez ellen a károsult az ablakon keresztül tiltakozott, a megvadult katona reá lőtt és elszaladt Tamás János őrmester ellen a rendőrségen feljelentést tettek.

— **Baleset.** Ma reggel 7 óraker a Fő-nton a Zerkovitz ház lebontásánál dolgozó Faics József kőművest egy felszabadult kötő lánc úgy megütötte, hogy jobb karját eltörte és fejét súlyosan megsértette. A súlyosan sérült munkást mentőkocsin a kózkórházba szállították. A sérülés nem halálos.

— **Egy jó házból való fiu,** kinek 1—2 középiskolája van, nyomdász tanoncnak azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

SZINÉSZET.

Aki tudja, hogy mily érdeklődéssel kísérte közönségünk az arena lesz vagy nem lesz kérdését, az tudja kellőképp méltányolni, hogy mily rokonszenven kísérte Füredi Béla igazgató színtársulatának megérkezését. Bizonyos tekintetben az összehasonlítás kedv is közre játszott ebben. Szembeállítani a multat a jelenuel Kövessy Füredi Bélával, annak társulatát emezével. Mert Kövessy Albert hosszú időig való kanizsai szereplése, nem maradt nyomtalanul közönségünk műérzékére nézve. Még az ott tapasztalt hiányokból is levonta a tanulságokat. Csütörtökön végre megkezdte szereplését az új színpadon az új társulat, új színigazgatóval az élön.

A Táncoz huszárok című nagy operetben mutatkozott be a társulat egy része. Nem tudjuk miesoda pszichologiai okból tüzték ki ezt előadásra: talán, hogy a silányabb gyártmány után a jobb annál inkább tessék. Sok minden ok játszhatik közre a darabon kívül is, hogy az első előadásból ne vonjunk következtetést a későbbiekre. Azért Teleky Ilona és Halász Ilonka tehetségeit, ha a közönség szímpatiával honorálta is, mi elállunk az első előadás kritikájától és inkább a külső jelenségek-re terjesztjük ki figyelmünket. A színház zsufolóság megett. Maga az újalakított arena, esillárjával, szép világításával, izléses dekorálásával, kényelmes ülőhelyeivel a legjobb hatással volt a színházjáró közönségre. A játékszíni megnagyobbítása a művészi hatásnak feltétlen előnyére válik. A darabhoz illeszkedő dekoráció olyan volt, hogy a fővárosi színházban képzeltük magunkat. Hogy kellőképp el van látva a társulat színpadi kosztümökkel, az habzizonyosodott annál a jelenetnél, hol az összes női szereplők huszármertével és kalppal jelentek meg a táncoz huszártisztek bálján. Hisszük, hogy az operett személyzet egyéni kvalitásairól is dícsérettel kell majd megemlékeznünk.

Pénteken Garvay Andornak „A Becstelen”-je került színpadra elég szép számu, intelligens publikum előtt. Az Ördög-re emlékeztető karakterek és problémák mozgatják a darabnak különben vékony cselekvényű darabját. De az élet forgatagában rejte maradt emberi hitványtságot, jellem-pizkot realisan tárja fel a kiméletlen Becstelen, akit ifjkorában éhsége miatt elkövetett botlása miatt az utcára rugott a társadalmi feltogás. Majthényi László nem is játszott a színpadon, hanem élt és cselekedett. Nem tudjuk hamarjában eldönteni mi a dícséretesebb öntudatos művészet, vagy öntudatlan. Amelyik jobban megfelel a dícséretnek, azt mondjuk el róla. Kondrát Ilona méltó partnere volt. Zalay Margitot,

mint Nagykanizsa szülöttét zugó tapssal fogadta a közönség első megjelenésekor. De előkelő megjelenése, magas nivóju játéka a rokonszenven csak fokozta bennünk. Sipos Zoltáunak (képviselő) is voltak hatásos jelenetei Rákossy Ferenc irodavezető jellemző játéka kis szerepében is kitűnt. A kisebb szereplők jól illeszkedtek be, úgy hogy az ensemble egy egyes művészi kéz rendezésére vallott. Reméljük, hogy a Becstelenek új előadása zsufolt ház előtt fog lejátszódni.

Bőregér. Szombaton este a Bőregér került másorra. A játék együttese, harmonikus tökéleteségben folyt le elejétől végig. Az egész társaság erejének, alakításának s énekének javát adta az előadásnak. Kedvvel énekelt Haraszti Vilma s temperamentumos tüzzel játszott; otthon volt alakításának egész tartama alatt. Görög Olga hangja nem mindennapi. Csengő, tiszta, finom organuma hatással uralta a közönséget s minden áriája osztatlan figyelem dícséretében részesült. Izso Miklós tehetségben s hangban egyarán jó partnere volt. Játéka szellemes, változatosan üde, jellemző. Mellettek Loránt Vilmos, Teleki Ilona, Váradi Márton, Torkos Árpád tündek. ki. Rákosi Ferencről (Frosch, bőrtöndr) külön is meg kell emlékeznünk. A szombati előadásban övé az elsőség dícsérete. Tartalmasabb, distingváltabb komikumot képzelnél sem lehet, mint a milyen az ő játékból fakadt minden mozdulata és szava nyomán. Komikumával elragadta a közönséget, mely hálásan tapolt, s mosolygott, nevetett Rákosi játékan. A rendezést is dícséret illeti, mely hatásos, stílusos volt. Csak a zenekar nem stímmelt! A hány hangszer, annyi külön alaphang! No, meg a szünetek. Azok unalm-san hosszúak s unaték voltak. Talán azon is lehetne segíteni, hogy gyorsabb tempo gördülékenységével folyják le a darab.

Vasárnap délután a Csökon szerzett vőlegény, este ismét a Táncoz huszárok kerültek színpadra.

FÜRDŐ Déli vasut állomás

Vasas és iszaphóforrasok 34—45° C.
Fangógyógykezelés. Hidogvizkura.
Szénsavas-, nap- és légfürdők
Szabadban való fekvés.
Mérsékelt árak.
Prospektussal szolgál.

a Fürdőigazgatóság Daruvár Slavonia.

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,
saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a
Budapesti Asztalos Ipartestület
védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak:
VII., József körut 28. sz. (Békkocsis-utca sarkán.)
IV., Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában)
Ezen szövözet az „Országos Központi Hitelszövözetek” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlásai kényeszer, teljesen kisérvá. — Stílszerű modern lakberendezések.
Jutányos árak | Szavatosság áru minőségeért
Az árucsarnokba kizárólag elsőrangu budapesti asztalosok és kárptosok dolgoznak.

Könes gyógyforrás **Varasd-Töplitz** (Horvátország.)

Vasut-, posta-, telefon- és távirda-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hirneves radioctiv tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.
Ajánlva: köszvény, csuz és ischias stb.-nél. Ivókurák makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál.
Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.
Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny”-ben.

HANGSZEREKET ÉS HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sőrendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Szétküldés utánvétellel. — Kezeskedek arról, hogy csakis jó és az értéknek megfelelő hangszereket szállítok, ennél fogva megengedem a kieserlést ha az 3 napon belül az átvétel után történik. — Megsértett árukat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendőek.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor.-ért. — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor.-ért. — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor.-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűvonok: 1, 1-50, 2, 2-60, 3, 4 kor.-ért. Hegedűvonók fennambukfából nagyon könnyű 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűtokok: 6, 7 60 kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1-40 K és feljebb. — Hurok minden árban és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolacello: 20, 25, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40, 50, 60 és 70 kor. — Cellovonk: közönséges 1-60-tól 3 kor.-ig — Cellovonó fennambukfából 5 kor.-tól 12 kor.-ig — Nagybőgők: $\frac{1}{4}$ -es 72 kor. $\frac{3}{4}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybőgővonó: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

Czitorák.

Primeitora, jávorfa, gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor.-tól 30 kor.-ig. — Primeitora palizandertető és gépezettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primeitora egész 64, 70, 80 kor. — Koncertcitora a fent felsorolt minőségben is, azonban drbja 4 koronával drágább. — Magyar népczitorák közönséges kivitelben, egész-kötés 9 kor., jobb minőségű fél-v. 10 kor., diófa-tetővel 12 kor., utánz. pallsándfából 14 korona.

Rézfuvohangszerek.

Minden rézfuvohangszer 1a 3 cilinder géppel van ellátva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Vadászkuört: 74 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor.-tól 70 kor.-ig. Trombitakürt 60, 64, 70 kor. — Bombádonok F: 60, 68, 72 kor. Bombádonok O vagy B, 110 120 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatilfából ujezást billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 40 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolóflóták: 5-20, 5-60, 6-40 korona.

Klarinettek.

Fekete granatilfából, ujezást billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42 korona stb.

Dobok.

Nagy dob réz faabronccsal 10 csavar 56 kor. — Nagy dob rézabroncs és 10 csavar 90 kor. — Községi dob 14 kor.-tól 40 koronáig.

Czimbalmok 70 koronától feljebb.

Huzóharmonikák.

Huzóharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, kétjárta fuvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitűnő hanggal, drbja 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háromszoros hanggal 15, 16, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű dupla hangokkal Dur és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona.

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok.

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1 szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

A cseléd tartás titka.

(V. L.) A napilapok már irtak arról, hogy milyen különös jubileum volt Felső-Zala egyik községében. Ott azt a ritka alkalmat jubilálták meg, hogy az ottani birtokosnál három generáción keresztül szolgált száz évet a Baráth család. Levendula illatu magyar életképnek elővarázsolt jelensége ez. Kisfaludy színműveiben állandó alak a hűséges szolga, aki az udvarházak minden gondját, ügyét-baját magára veszi, aki akkor boldog, mikor a kenyéradó gazdája, aki épügy gyászolja ura bánatát, s akinek egész érzésvilága azonos a gazdájaéval. Ebből a régi patriarkális kortól jaj de messze eltávolodtunk! A modern Istencsapás ide is befészkelődött már: a bérharc, az elégedetlenség, a gyűlölet. Városokban még nehezebb a helyzet. Egy-két esztendő cselédre úgy nézünk, mint valami osodára. Nekünk nincs hűséges cselédünk, a helyszerzőknek pedig van dus jövedelmük. Tarkák is a cselédkönyvek, hét és hónapszámra tartó szolgálatok mutatják, hogy vége van már a cselédi hűségnek és igazán nagyon fényesen meg kell azt ünnepelni és nagyon országosnak kell mondani, ha a zalamegyei ünnephez hasonló kerekedik.

De mit láttunk Zalában? Ott nemcsak Baráth Ferenc a harmadik generáció mai fiatal tagja ünnepelte őseinek hűségét és állandóságát, hanem mellette állt még három öreg őszbe csavarodott magyar, akik nem engedtek a 48-ból és azt mondták, hogy ők sokkal régebben szolgálnak, mert még a legfiatalabb is köztük 42 esztendeje aratója a gazdájánál. Mit bizonyít ez? Hogy ebben a családban csodálatosan egyesülve lehetnek azok az erények, melyet a cseléd tartás tudományának nevezhetnénk. Az a régi mondás, hogy csak jó gazdának van jó cselédje, itt is igaznak bizonyul. Nem elnézés, nem a jó cselekedetek tulhalmozása, hanem méltányosság és igazság, amely a gazdának a jó cselédet biztosítja. Találom mondotta az egyik szónok az ünnep alkalmából, hogy nemcsak kényeret, hanem kezét is kell adni a szolgának és ezt alegorikus jelentőségében kell venni: vagyis örömeiben és bánatában a gazdának cselédjével meg kell osztania. Érezze a cseléd, hogy a portához, amelyhez cselédi sorban tartozik, nemcsak a szerződés és bér anyagi eszközei kötik, hanem a szeretet szála is. Ott egy század reminstenciáját elevenítették föl és bizonyossá lett, hogy akármilyen derék emberek is voltak a Baráthok, azért nem szolgáltak volna száz

esztendőt egy helyen, ha ez a hely nem lett volna rájuk nézve jó. Ahol nemcsak munkájukat fogadták, hanem a hol meg is beosulték őket.

Napjainkban arról hallunk, hogy cseléd-képző-iskolákat állítanak. Egy kicsit felesleges, egy kicsit fényűző iskola lenne ez. Felesleges, mert a jó cselédet a jó gazdaasszony iskolázza be; fényűző, mert ha lehet a leendő cselédet pályájára előkészíteni, rossz gazdaasszony mellett minden beiskolázás ellenére csak rossz cseléd lesz az illetőből. Valljuk meg, hogy a rossz cselédeknek a rossz cseléd tartók a legfőbb okai, nem apró tapasztalatlanságot gondolunk, hanem azt, hogy a cseléd tudásosan érzi, hogy ők a kenyéradó gazdához, ahol eszik, nem fűzi semmi belső kapcsol. Hogy minden érzelmi emóció nélkül tovább állhat innét ma vagy holnap és felveheti a szolgálatot másnál, mert ehhez a házhoz gyöngédség, részvét, öröm, megelégedés, boldogság és szeretet éppenséggel nem kötik.

Még napjainkban is annak a gazdaasszonynak, aki cselédét megbecsüli, baját meghallgatja és abban részt vesz, bánatában osztozik, örömeivel együtt érez, hűséges és állandó cselédje marad.

Hogy aztán ezt a jó cselédet nagyobb

Hatven év a magyar ipar történetéből.

II.

Igen gazdag érdekes adatokban a Kiállítási Ügyek fejezete, amelyben egyebek közt az 1892 évi zágrábi országos kiállításról, az ezredéves országos kiállítás előkészítéséről, az 1900. évi párisi világkiállításról s a technológiai iparmúzeum vidéki kiállításairól olvasunk hasznos feljegyzéseket. A kiállítási ügy rendezéséről egész csomó, részben már megvalósult, részben még mindig megszívlelni való eszmével találkozunk, amely mind az Országos Iparegyesületből indult ki. Kiemelkedő része a fejezetnek az Országos Magyar Kiállítási Központ szervezéséről és eddigi működéséről szóló beszámoló, amely arról tanuszkodik, hogy az Iparegyesület által kezdeményezett és vele szerves kapcsolatban működő központ méltó helyet foglal el a külföld hasonló szervezetei között.

A Törvényelőkészítés címet viseli a következő fejezet. Ebben a vezető helyet az ipartörvény foglalja el, amelynek előkészítésében az Iparegyesületnek éppen ugy vezető szerepe volt, mint a revíziójára irányult mozgalmakban és az ez irányban fölmerült tervezetek bírálatában. Az egyesületnek az ipartörvénynyel és a vele kapcsolatos részletkérdésekkel összefüggő munkálkodásáról szóló tömör és mégis terjedelmes beszámoló után annak az értékes munkának az ismertetése következik, amelyet az egyesület a vám- és kereskedelmi szerződések előkészítése körül folytatott s amelynek kiemelkedő része az önálló vámterület mozgalmának irányítása volt, de

amelynek az Ausztriával való kiegyezés, a vámjelölés szabályozása, a balkáni szerződések előkészítése és egyéb fontos részletkérdések is egy-egy becses momentumát jelzik. Kimagasló része továbbá a fejezetnek az adóreform története, amelyben az egyesületnek tudvalevően előkölő szerep jutott s amelyben az adózó iparos- és kereskedő osztály javára elért módosítások túlyomó részben az Iparegyesület munkájának eredményei. Említést érdemel még a bank- és hitelügy, a szövetségi reform, a perrendtartás reformja, az illetékek, a szabadalmi- és védjegy törvény reformja, a tisztességtelen verseny, a vasárnap munkaszünet, az áruárulástörvények szabályozása, az iparnak adandó állami kedvezmények, a kartellkérdés és legújabbban a választójogi reform, mint olyan kérdések, amelyeknek a törvényhozásra való megérlelésében az egyesület közreműködése hasznosan érvényesült.

Az iparpártolás, közszállítási ügyek című igen terjedelmes fejezet az egyesületnek egyik legfontosabb és legeredményesebb működési területét világítja meg. Az iparpártolási mozgalmaknak az Iparegyesület volt a melegágya. Amint innen indult ki annak idején a védegyeleti mozgalom, az indítvány adta meg a lökést, amelyet Golléri Mór igazgató az 1899. év végén terjesztett az Iparegyesület igazgatósága elé s amely az akkor küszöbön állott kvótaemeléért kívánt rekompenzációt szerezni a magyar ipartermékek rendszeres felhasználásával. Ennek az indítványnak alappondolatát igyekezett az egyesület következetesen érvényesíteni a kormányval és a

társadalom különböző rétegeiben. Az egyesület különös gondozásának tárgya a hazai iparpártolás legfontosabb eszközeinek, a közszállításoknak kérdése. Évtizedeken át rendszeres munkát fejtett ki a magyar iparnak — és pedig a kisiparnak is — a közszállításokban való részvétel érdekében, nevezetesen a hadseregszállítások, a vasúti szükségletek beszerzése és a hatósági iparpártolás terén. Jelentékeny eredményei voltak e részben az utóbbi évtizedben egyebek közt a fővárosnál a haditengerésznél.

A Forgalom, Kivitel című fejezet mindenképp előtti az egyesületnek a vasúti kérdésekben való sokoldalú munkásságát tárgyalja, megemlékezvén egyebek közt a vasúti áru fuvarozásra vonatkozó egyezmény, a bérletjegyek reformja, az alsóbbrendű vasutak, az iparnak adható díjszabási kedvezmények, az új díjszabások tervezete, az államvasutak forgalmi bajai stb. kérdésekben való állástoglalásokról és akciókról. Szól azután a posta, táviró és telefon illető kérdésekben kifejtett működéséről, így a postai díjtelek emelése ellen, az egységes nemzetközi levélportó, a telefonon leadott táviratok, a budapesti telefontörvény szabályzat bajai, a szakma szerinti telefonkönyv ügyében beadott akciókról és felmerült javaslatokról. Sok érdekes dolgot olvasunk a fejezetben a kivitel szervezéséről is, amelynek terén az egyesület szintén gyakran lépett fel kedvezményesen s különösen a Boszniába, Törökországba, Orosz-Lengyelországba irányuló kivitel érdekében igen figyelemreméltó módon számos követőre találta.

(Vége következik.)

bérrel, folkinált előnyökkel el lehet csalatni, az bizonyos. De a cselédet okoljuk-e, vajjon ezért? Szó sincs róla. Hiszen ennek is a gazdasszonyok önzése az oka. Vidéken a cseléd tartás mizériáinak emlegetése állandó témája a zsuroknak. Kérjük egy kicsit zsurozó hölgyeinket, hogy a kérdést az érem e másik oldaláról is latolgassák és mérlegeljék.

Bizony vétekezünk valamennyien ezen a téren és tudatosan vagy öntudatlanul mindannyiunknak van expiálni valója. Azokból az újságközleményekből, melyeket a zalai cseléd-ünnepélyről olvastunk, amelyek száz éves cselédi hűségnek országra szóló százados fordulójáról szóltak, csak azt a régi igazságot olvassuk ki, hogy a gazda és cseléd állandó együttélését nem a bérszerződés, hanem a szeretet szálai szövik. Kövessük ebben azt a családot, mely száz évig gyakorolta ezt az erényt és nem lesz a magunk cselédeivel annyi bajunk, amennyi volt eddig.

— **A véderőjavaslatot elfogadták.** Junius 4-ike meglepő szenzációt teremtett a magyar politikai életben. Tisza István kemény kézzel segítette át a parlamentet az ellenzék tizenegy hónapos komédiázásán: letörte az obszrukiót és ezzel a véderőjavaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták. A többségi párt ma reggel azzal az el-tökélt szándékkal jelent meg a képviselőházban, hogy a házszabályokkal való technikázásnak véget kell vetni. A napirendre a véderőjavaslat tárgyalása volt kitűzve, de az ellenzék nyomban az ülés megnyitása után óriási zene bonát rendezett. Tisza István házelnököt nem hozta zavarba a zaj és lárma. Fölszólította a képviselőket, hogy aki a javaslatot akar szólni, beszéljen. Miután szónok nem jelentkezett, Tisza István gróf a megejtett szavazások alapján kimondta, hogy a képviselőház a véderőjavaslatot általánosságban elfogadta. A zene-bona, a zür-zavar tovább tartott. Az ellenzék ahelyett, hogy a részletekhez szökött volna, tovább larmázott, mire Tisza István elnök — az egyes szakaszokhoz szónok nem lévén — azokat is elfogadottnak jelentette ki.

A virágnap anyagi eredménye.

A vasárnapi hangulatos keretben lefolyt virágnap jellegű nagykanizsai gyermeknap anyagi eredménye nem igen kisebb a tavalyi fényes eredményénél. A nagykanizsai Patronage egyesület most dolgozik az eredmény összeállításán és így a végleges számadatok nem állapíthatók meg. A tavalyi bevételek közül csak a kabaré jövedelme hiányzik eddig, azonban úgy értesülünk ez is pótolva lesz, mert Fűredi Béla színigazgató és derék színészgárdája szívesen vállalkozott a humánus cél érdekében egy előadás rendezésére. Az urnák tartalmát hétfőn délután olvasta meg a számvizsgáló bizottság Vidor Samuné urnó vendégszerető otthonában. Délután három órától este hétig tartott a tizenkétezer-nolcszáznyolcvankettő darabból álló pénzhalmaz osztályozása és megolvasása. Az olvasást az Osztrák magyar bank nagykanizsai fiókja által rendelkezésre bocsátott pénzolvasó készülékkel (pénzolvasó asztal) végezték. Az urnák a tavalyival szemben mintegy 300 korona többletet eredményeztek, vagyis összesen 894 koronát. A pénz a patronage egyesület nevében Vécsey Zsigmond elnök és Gáspár Béla pénztáros vették át. A tőzsdésátor mintegy 300 koronát jövedelmezett. A gyermeknap végleges eredményét a Patronage

egyesület választmánya fogja megállapítani és a szokásos arányban felosztani a Patronage egyesület, a Népkonyha és az Országos gyermekvédő liga közt.

HIREK.

— **Istentisztelet.** Ő Felsége apostoli királyunk koronázási évfordulóján június hó 8-án délelőtt 10 órakor a Szent Ferencrendiek plebánia templomában hálaadó szentmise lesz.

— **Urnapi körmenet.** Urnapij alkalmával a Szent Ferencrendiek plebánia templomában d. e. 9 órakor ünnepélyes szentmise tartatik. Azután kedvező idő esetén $\frac{3}{10}$ órakor az oltári szentséggel körmenet tartatik, melyen a hivatalos hatóságok és egyesületek is részt vesznek. A körmenet a Nádor-utcán, Csengeri-úton, Fő-téren és Kazinczy-utcán keresztül vonul vissza a templomba. D. u. 3 órakor nyolc napon keresztül litánia tartatik.

— **Kórházi bizottsági gyűlés.** A városi közkórházi bizottság f. hó 4-én gyűlést tartott, melyen különféle számlakintalásokat eszközölt. Vizsgálat alá vette a kórház kibővítésére szolgáló Sándy-féle terveket és azokat a program szerint kidolgozot-taknak találta. De mivel a tervek kapcsán konstata-lható, hogy a ragályos betegek osztálya az igazgató-sági épülethez nagyon közel, csak mintegy 4 méter-nyire kerül, azért azt javasolja, hogy a kellő távol-ság emeletreépítéssel érressék el. Ilyen formán a kettőnek egymástól való távolsága körülbelül 16 mé-ter volna. Javasolja a bizottság, hogy a tüdőbetegek pavilonja, függetlenül a kórház többi részének ki-építésétől, minél előbb építtessék fel, egyrészt mert ez egyetlen szükséges, másrészt, mert ezzel a kórház tulzulsága megszűnnék. Felkéri a tanácsot, hogy a kórházhoz esatolandó terület bekerítéséről és egy-ekut készítéséről gondoskodják. Azonkívül kevesebb mellékkelhelyiség létesíttessék a tüdőbetegek pavilonjában, hogy az így felszabadult helyiségek betegszobá-kul szolgálhassanak. Ilyformán mintegy 26—28 bet-eggel több volna elhelyezhető.

— **Vizsgálatok sorrendje.** A nagykanizsai m. k. áll. polgári fiu- és leányiskolában az 1911—12. tanév végén. Junius 11-én d. e. 8—10. Róm. kath. és izr. hittani vizsgálatok az I—IV. fiuosztályban 11-én d. e. 10—12. Róm. kath. és izr. hittani vizsgálatok az I—IV. leányosztályban. 11-én d. u. 2—8. A franciát tanuló leányöndevendékek vizsgálat. 12-én d. e. 8—12. Az I. a) leányosztály osztályvizsgálata. 12-én d. u. 2—6. Az I. a) fiuosztály osztályvizsgálata. 12-én d. u. 6—7. Az I. a) és I. b) leányosztály tornavizsgálata. 13-án d. e. 8—12. Az I. b) fiuosztály osztályvizsgálata. 13-án d. u. 2—6. Az I. b) leányosztály osztályvizsgálata. 13-án d. u. 6—7. A II. leányosztály tornavizsgálata. 14-én d. e. 8—12. A II. leányosztály osztályvizsgálata 11-én d. u. 2—6. A II. fiuosztály osztályvizsgálata. 14-én d. u. 6—7. A III. és IV. leányosztály tornavizsgálata 15-én d. e. 8—12. A III. fiuosztály osztályvizsgálata. 15-én d. u. 2—6. A III. leányosztály osztályvizsgálata. 17-én d. e. 8—12. A IV. fiuosztály osztályvizgá-lata. 17-én d. u. 2—6. A IV. leányosztály osztály-vizsgálata. 18-án d. e. 10—12. A fiuiskolai összes magántanulók rajvizsgálata. 18-án d. u. 2—6. A fiuiskolai összes magántanulók írásbeli vizsgálata 19-én d. e. 8—12. A fiuiskolai magántanulók szó-beli vizsgálata. 19-én d. u. 2—6. Ugyanaz. 20-án d. e. 8—12. Ugyanaz. 20-án d. u. 2—6. Ugyanaz. 20-án d. u. 2—6. A leányiskola összes magántanulók írásbeli vizsgálata. 21-én d. e. 8—12. A leányiskolai magántanulók szóbeli vizsgálata 21-én d. e. 8—12. A leányiskolai magántanulók szóbeli vizsgálata. 21-én d. u. 2—6. Ugyanaz. 25-én d. e. 8—10. „Te Deum“

és a tanév bezárása. Jun. 26—31-ig. Tanulmányi kirándulás a Magas Tátrába.

— **„Nagykanizsai Felsőbb Leányiskolai Egyesület.”** Amint közöltük, Nagykanizsa képviselő-testülete 2000 K szubvenciót szavazott meg egy létesítendő magán felsőbb leányiskola céljaira. Az intézet morális irányítását illetőleg célszeretnek tartották az alapítók egy felsőbb leányiskolai egyesület alakítását. Az egyesület feladata lesz a felállítandó intézet összes ügyeinek ellenőrzése és a lehetőség szerint anyagi támogatása. Évi tagdíj 4 K. Amint halljuk, az egyesületnek már számos tagja van.

— **Érettségizett diákok.** Huszonnéggy bot fogyott el a kanizsai üzletekben. Ennyit vett ugyanis a 24 érettségizett gimnazista. Bár 6-an csak szep-temberben lesznek teljesen érettek, de a bot azért kijár nekik is — jó értelemben használva a kifeje-zést. Praematurus lett Berger József, Fohér Miklós és Meizger István. Benematurus Beck Ferenc, Gál József, Gréci Ferenc, Imrey Lajos, Korein Dező, Toppler Jenő és Turek Ferenc. A többi maturus.

— **Esküdtszéki tárgyalások.** Hétfőn és kedden esküdtszéki tárgyalások voltak a nagykanizsai törvényszéken. Az első tárgyaláson Takács József oroszonyi földmives volt a vádlott, kit szándékos emberölés és lopás tettének kísérletével vádolt az ügyész. Tárgyalási elnök dr. Kenedi Imre volt, a vádat dr. Kiss László ügyész képviselte, míg a védelmet Remete Géza látta el. A vádlott tagadás-ban volt és mert a tanuvallomások csak a vádlott hangjából válték a bűnöst felismerni, az esküdtszék nem mondta ki bűnösnek és így a vádlott felmentet-tet. Felelőzés nem téve, az ítélet jogerős.

— **A második nap Poha Erzsébet kezthelyi cse-lédleányt a vádlottak padján, ki csecsemő gyer-mekét különböző mérges növényekből főzött kotyva-lékkal elemészttette. A bűnös nő kezdetben tagadott, de Kenedi Imre dr. elnök keresztkérdései alatt végre bevalotta a terhére rótt cselekedetét. Fischer Imre kir. ügyész hatásos vádbeszédben rámutatott a gyer-mekgyilkosság etikai és szociológiai óriási bűnösére. Az esküdték a förtelmes anyát bűnösnek mondták ki, mire a bíróság 3 évi börtönrre ítélte. Az ítélet jogerős.**

— **Utóállítás.** A f. hó 5-én mgntartott utó-állításán megvizsgáltatott 8 apa. Ezek közül kereset-képesnek találtatott 6, keresetképtelennek 2.

— **A gimnázium kép- és rajkiállításá** ujjab intézkedés folytán vasárnap d. u. 6 óráig áll nyitva a közönség számára. Belépődíj sorsolási joga-sultással 30 f. Nyitva d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig.

E. 258/1912 számhoz.

Versenytárgyalási hirdetés.

A m. kir. földmivelésügyi Minister Ur rende-letére a Dráva folyó zakány-molvai szakaszán 1912. évben végrehajtandó folytatolagos szabályozási mun-kákhoz szükséges 3100 q portlandcement szállításá-nak 1912. évi június hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor a nagykanizsai m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlati feltételek, a végrehajtandó munkák helyzetrajza, a kötéendő szerződés tervezete és az annak kiegészítő részét képezendő általános és rész-letes feltételek, valamint az ajánlati feltételek a nagy-kanizsai m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott szerzhető meg az ajánlati minta is.

Az ajánlatok, melyeket az ajánlati feltételek szerint, és az előírt minta használatával kell kiállít-tani, a jelzett napon d. e. 9 $\frac{1}{2}$ óráig a nagykanizsai folyammérnöki hivatal főnökénél vagy annak helyet-tésénél nyújtandók be.

Nagykanizsa, 1912. évi június hó 3-án.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

— **Rehabilitálás.** A Zalai Közlöny f. hó 3. számában Tamás János honvédörrmester személyével kapcsolatban téves információ alapján egy hír jelent meg, mintha a nevezett örrmester éjjeli rendezőket követelt volna el. Meggyőződünk arról, hogy nevezett örrmestertől teljesen távol áll az a cselekedet; a jelzett időben otthon tartózkodott és semmi kapcsolatban se hozható neve ez ügyvel. Szívesen adjuk meg ez elégtételt Tamás János örrmesternek.

— **Bezárták a kaposvári iskolákat.** A vörheny-járvány immár tíz hónapja állandó rettegésben tartja Kaposvár lakosságát. A télen közel nyolc héten át nem tartottak előadást az összes elemi iskolában, de a tavasz eljöttével a járvány megengyhült s már-már azt hitték, hogy e folyton rémítő betegségtől, amelynek a tél tolymán több halálos áldozata is volt, végre megszabadult. Néhány héttel ezelőtt ismét fölütötte a fejét a vörheny-járvány, amely mindegyre nagyobb méreteket ölt. A közönség már megrett vörheny betegekkel és már meg kellett nyitni a járványkórházat is. A vörheny megbetegedések egyre növekvő száma azt követelte, hogy radikális intézkedések tétessenek a járványos betegség elfojtása érdekében. Ma délelőtt Gulyás Ferenc dr. tanfelügyelő rendeletet küldött az összes kaposvári elemi iskolákhoz, hogy a tanintézeteket rögtön zárják be. Ennek értelmében a gyermekeket rögtön haza küldik és tudtukra adják, hogy a vizsgálatok elmaradnak, bizonyítványukat pedig postán kapják majd meg. Gulyás Ferenc dr. tanfelügyelő egyuttal árt a főgimnázium, felsőkereskedelmi iskola, polgári leány- és fiúiskola igazgatóihoz, melyben kéri, hogy sietessék a vizsgálatokat.

— **Elhalasztott befizetések.** A Délzalai Takarékpénztárral egyesült Önségélyző Szövetkezetnél a június 6-ra eső befizetések az ünnep miatt 7-én, vagyis pénteken délelőtt eszközölhetők.

A Nagykanizsai Takarékpénztár által alapított Önségélyző Szövetkezetnél a csütörtöki befizetések pénteken, azaz f. hó 7-én lesznek megtartva.

A Gazdasági Önségélyző Szövetkezetnél az Urnapra (jun. 6.) eső befizetések 7-én, pénteken teljesíthetők.

A Néptakarékpenztár Önségélyző Szövetkezeténél a jun. 6-ra eső befizetések a következő csütörtökön, azaz 16-án teljesítendők.

— **Tolvaj fiu.** Leitner Károly 25-éves fiú stya Leitner Ignác megbizta, hogy 261 koronát egyik nagykanizsai üzletbe vigye egy számla kiegyenlítése céljából. A fiu azonban a kapott pénzzel felkereste szeretőjét, kivel együtt Fiume felé utazott. A tolvajt a rendőrség keresi.

SZINÉSZET.

Két előadás. Az egyik csupa erkölcs, csupa becsület, jóság és mindaz amit gyermek lélekkel oly szívesen olvastuk a Hoffmann Ferenc öröme való, de drámailag induló gyermekélettörténeteiben. Az „A kis lord” Burnet elbeszélése nyomán készült. Az amerikai demokratizmus és az angol nemesség és a lordok világának ellentétét élesen feltűntető bájos ifjúsági szindarab, melynek Halász Ilonka, Cedik szerepében olyan főhőse volt, amire csak nagy művészi tehetség képes. A közönség vele kacagott és vele könnyezett. Éreztük, hogy romlatlan szíve, hogyan alakítja át a zordságáról ismert Darincotom gróf (Bodonyi Béla) lelkét, gondolkodásmódját. A közönség elismerése nem fogyott ki a tapsokból, melyekkel az igazi magas művelzetért adózott. Izsó Miklós Dick cipőtisztító szerepében, Rákósy Ferenc Hobbs szerepében méltó barátai voltak a kis lordnak Cserényi Adél (Mister Lord) játékaúak közvetlenségével hatott. Jók voltak Sipos Zoltán (Habisham) és Serfőzy Ilonka (Minna is.). Azt hisszük nem volna hálálatlan vállalkozás, ha egy ifjúsági előadás címen újra színre hozatná az igazgatóság.

A másik előadás, mely kedden este szép számú közönség előtt folyt le éppen ellentéte az előzőnek. A mi lederség, hűtlenség a családi élet romlása, züllése csak elképzelhető, azt megtaláljuk „Az ártatlan Zsuzsi”-ban. Nem azért mondjuk, mintha a művészet szent nevében erkölcsi prédikációt akarnánk írni. Nem, aki erkölcsöt akar magába szívni, az menjen a templomba, az iskolába, vagy maradjon otthon a családi körben, de ne menjen operettekhez és különösen ne az ártatlan Zsuzsikához, aki a párisi Moulin rouge erkölceit hirdeti csábító varázsszal. A jóízű kaviár vonzotta is a közönséget, de a bájos leányarcokat nem tudtuk felfedezni a közönség soraiban; azok teljesen távol maradtak.

Magá az előadás a Fűredi társulatának egy újabb diadala volt. Fűdhősei pedig Haraszthy Vilma (Susanne) és a körje csoportosuló imádók. Teleky Ilona (Hubert) ki egy óriási remek vígákosarat kapott fényes játékáért, Izsó Miklós, Várady Márton, Rákósy Ferenc, Somlár Zs. és a moulin rouge többi vendégei: Jubász Margit, Serfőzy Ilonka. A chansonettek balletje is feltűnést keltett precíz összejátéka is fényes kosztümjével. Kacságás, taps jellemezte a forró színházi estét. A közönség azzal a kritikával távozott, hogy Nagykanizsa színészeti életében Fűredi Béla színigazgató jöttével művészi emelkedés konstatalható.

Irodalom.

* A Vasárnapi Ujság június 2-iki számának két szenzációs közleménye van: a május 23-iki utcai zavargásokról készült főlvételek sorozata, mely ugyyszólván teljességében mutatja be az izgalmas nap jeleneteit, a másik pedig azok a fényképek, melyeket Amundsen kapitány küldött déli sarki felfedező útjáról. A többi képek is érdekes aktualitásokat mutatnak be: a polóklub lovasjátékait, a lugosi árvíz-katasztrófát, stb. Egy közlemény a lap belmunkatársának, Molecz Károlynak, 25 éves újságírói jubileumáról emlékszik meg. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Móricz Pál novellája, Lenkei Henrik, Lovász Károly, Lányi Viktor, Erdős Renée versei, Claude Farrère regénye. A Nemzeti Színház vigjáték ciklusáról Alexander Bernát számol be. A szám gazdag tartalmát kiegészítik a rendes hetirovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 5 korona, a Világkrónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4 szám). Ugyanott megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

E. 338/1912. szám.

Arlejtési hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi Minister ur rendeletére az 1910. évre engedélyezett muraszabályozási munkákúal szükséges, Muraszombat vasuti állomáson átadandó 4500 q (Négyezeröttszáz) métermázsa portlandcement szállításának vállalatba adására a nagykanizsai m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében 1912. évi június hó 25-én délelőtt 10 órakor nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A szállításra vonatkozó ajánlati és részletes feltételek az ajánlati minta és a kötendő szerződés tervezete az alulírt hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, és ugyanott szerezhethető meg az ajánlati minta is.

A versenytárgyalásnál az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Nagykanizsán, 1912. évi június hó 4-én.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

**Az itteni piacra és környékére
ügynököket
keresek!**
Liptói turó és csemege vaj.
Schvarcz Lipót Fia turógyáros
GYÉTVÁ.

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,
saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a

Budapesti Asztalos Ipartestület
védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak:

VIII., József-körut 28. sz. (Bérmocsis-utca sarkán.)

IV., Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában.)

Ezen szövetkezet az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. — Stilszerű modern lakberendezések.

Jutányos árak! Szavatosság! Áru minőségeért

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárptosok dolgoznak.

Kénes gyógyforrás **Varasd-Töplitz** (Horvátország)

Vasut-, posta-, telefon- és távirde-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hirneves radiotiv tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál. Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.

Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny”-ben.

HANGSZEREKET És HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sőrendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Szétküldés utánvétellel. — Kezeskedek arról, hogy csakis jó és az értéknek megfelelő hangszereket szállítok, annél fogva megengedem a kieserést ha az 3 napon belül az átvétel után történik. — Megsértett árukat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendők.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor.-ért. — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor.-ért. — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor.-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűvonok: 1, 1'50, 2, 2'60 3, 4 kor.-ért. Hegedűvonók fennambukfából nagyon könnyű 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűtokok: 6, 7 60 kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1'40 K és feljebb. — Hurok minden árban és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolacello: 20, 25, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40, 50, 60 és 70 kor. — Cellovonok: közönséges 1'60-tól 3 kor.-ig — Cellovonó fennambukfából 5 kor.-tól 12 kor.-ig — Nagybőgők: $\frac{2}{4}$ -es 72 kor. $\frac{1}{4}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybőgővonó: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

Czitorák.

Primeitora, jávorfa, gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor.-tól 30 kor.-ig. — Primeitora palizandertető és gépezettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primeitora egész 64, 70, 80 kor. — Koncerteitora a fent felsorolt minőségben is, azonban drbja 4 koronával drágább. — Magyar népczitorák közönséges kivitelben, egész-kötés 9 kor., jobb minőségű, fél- v. 10 kor., diófa-tetővel 12 kor., utánsz. palisádfából 14 korona.

Rézfuvohangszerek.

Minden rézfuvohangszer la 3 cilinder géppel van ellátva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Vadászkürt: 74 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor.-tól 70 kor.-ig. Trombitakürt 60, 64, 70 kor. — Bombárdonok F: 60, 68, 72 kor. Bombárdonok G vagy B, 110 120 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatillfából ujezst billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 40 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolóflóták: 5'20, 5'60, 6'40 korona.

Klarinettek.

Fekete granatillfából, ujezst billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42 korona stb.

Dobok.

Nagy dob réz faabroncesal 10 esavar 56 kor. — Nagy dob rézabronces és 10 esavar 90 kor. — Községi dob 14 kor.-tól 40 koronáig.

Czimbaldonok 70 koronától feljebb.

Huzóharmonikák.

Huzóharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, kétjáratu fuvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitünő hanggal, drbja 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háro-nszoros hanggal 15, 16, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű dupla hangokkal Dur és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona.

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok.

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1 szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásáért szerint.

A gazember.

Magyarország parlamenti élete felé van most irányulva Európa figyelme. Az itt lefolyt többségi küzdelem a kisebbség terrorizmusával szinte élet-halálharc szimptomáit hordja magában. A kisebbség, amióta a házszabályok erőszakos értelmezésén alapuló obstrukció letörtetett, elkeseredett küzdelemmel igyekszik eddigi nemzetsorvasztó technikázását a hazafiúság köntösébe burkolva igazolni. A parlament működését a választási szennvedélyeknél megszokott macskazenével alacsonyítják vásári bódévá. Zalamegye volt főispánja nem állt sípolni az országházban, amit valamikor csak a nemesi curiáján tengődő rongyász privilegiuma gyanánt tekintett. Elnöki tekintélyt, mentelmi bizottsági határozatot tiszteletben nem tartanak és az országzászló már odáig ment, hogy Kovács Gyula, a gyomai kerület képviselője (kit a ház 30 napra kitiltott a gyűlésekből) nyílt gyűlésen 3 golyót küldött Tisza István elnök felé. A lövések nem találtak, mire Kovács magát lötte főbe és most élet-halál közti lebeg.

Rettenetes a súlyedés, ami a szennvedélyek izzó föllobogásával a magyar államiséget éri. A gazember szó úgy röpököd a parlamenti kifejezések közt, mint az őszi bikanyál a levegőben. Mindenki gazember és hazaáruló.

aki be nem áll az üvöltők és sípolók táborába. Így adta meg az irányt a Justh-párt és így csatlakozik hozzá a kávéházi itélet. A legnagyobb gazember természetesen Tisza István, a házelnök. Hasztalan szóval fel egy-egy bátor ember, hogy úgy járunk, mint Lengyelország, hogy ha így megy, akkor nemaddig parcellázzák Magyarországot: az elvakultság nem hallgat a józan érve.

És itt eszünkbe jut néhai jó Mikszáth Kálmánnak a „Vén gazember” című elbeszélése. Egy kasznár a gazember, aki, mikor észreveszi, hogy a báró esztelemlő pocskolija az ősi vagyont a látszólagos hűtlenséggel megmentett vagyonnal lábraállítja a tönk szélén álló bárócsaládot. A főgazember Tisza István, elfacsarodott szívvel látja, mikép pusztul a magyar haza ősi vagyona a Justh-pártnak eszementős obstrukciója következtében. Szomorúan látja, hogy a félrevezetett nemzet már-már belefulad a ráerőszakolt álhazafiságba. És az ellenzék szemében a gazember disztelen szerepét vállalja, hogy a biztos bukástól megmentse a saját javait könnyelműen tékozló nemzetet.

Ha majd a történelem a késő időkben számba veszi a hon fenmaradásáért küzdött fiait, akkor majd lefejjlik róla a rövidlátóktól rákent gazember titulus és azok között fogják nevét említeni, akik hatalmas zsenialitással,

a saját népszerűségük árán, kockára téve nyugalmat és életet, hűséggel szolgálták a nemzet fenmaradásának ügyét.

Az ipartestületi bankett utójátéka.

— Samu József elnök lemondása.

Emlék-zhetnek még olvasóink, hogy dr. Kirechnopf kamarai titkár felolvasását követő bankettnél az ipartestület vendéglőse a bankettdíjakat a lépcsőfeljártnál a jóízű szokásának meg nem felelően előlegesen bekasszálta és így meghusított a ipartestületnek ama szándékát, hogy előkelő vendégeit megvendéghelhesse. Samu József ipartestületi elnök e meglepő eljárásért kérdőre vonta Somogyi Zsigmond vendéglőst, aki azonban hibájának beismerése helyett azzal igazolta eljárását, hogy nem akarta magát kitenni annak a megkárosodásnak, ami már ily alkalomkor érte, midőn 16 ipáros fizetés nélkül távozott a bankettől. Az elnök és vendéglős közötti nézeteltérés annyira kiélesedett, hogy Samu József hosszu megokolással beadta az elnökségről való lemondását. A többek közt felemlíti, hogy „az ipartestület elhatározása és minden engedélye nélkül a teritékek árát előre szedte be. Nevezett kocsmáros ez eljárásával testületünket ritka vendégeink előtt a legnagyobb mértékig kompromittálta.” „Az ipartestületet méltóságában sértette meg.” „A testületet ért sérelemmel szemben megvédelmezni nem tudom.”

Hetven év a magyar ipar történetéből.

III.

Összefoglaló címmel (Három mindig aktuális kérdés) emlékezik meg a könyv három akcióról, a kivándorlás, a drágaság és a szénkérdésben, amelyek közül különösen a drágaság kérdésében volt utjelző az egyesület fellépése.

A következő fejezet: Községi iparfejlesztés ismerteti mindenekelőtt azt az eléggé meg nem beszélhető uttörő munkát, amelyet az Iparegyesület a székesfőváros szabályozásának kérdésében kezdeményezett, amelynek egyik látható eredménye az Erzsébethid és az a törekvés, hogy a városépítés végre nálunk is tervszerű gondoskodás tárgya legyen s amelynek újabb lépései az új városok elhelyezésének, az állandó kiállítási területnek és az Andrásy-ut meghosszabbításának aktuális kérdései. Nevezetes előmunkálatokat végzett az egyesület a fővárosi ipar rendszeres fejlesztésében, a budapesti kereskedelmi kikötő, az építészeti szabályzat, a városi vám, a hirdetésügy szabályozása kérdésében. Utmutatással, tanácsal segítette a mellett a vidéki városok iparfejlesztő propagandáját is.

A Szociális kérdések című fejezet mindenekelőtt megemlékezik az Iparegyesület munkássági szakosztályáról, amely az első olyan szervezet volt, melynek kebelében munkaadók és munkások együtt tárgyaltak szociális ügyeket. Hosszasan ismerteti ezután a munkásbiztosítás kérdéseit, amelyeknek rendszeres megvitatására szintén az Iparegyesület

teremtette meg az első fórumot s amelynek terén, különösen a munkásbiztosító törvény revíziójának kérdésében ma is vezető szerepe van az egyesületnek. Ebben a fejezetben van szó az iparfelügyeletről is, amelynek fokozatos reformálása terén az egyesületnek máris sok javaslata valósult meg, néhány pedig a közeli megvalósulás elő néz. Említést érdemelnek még ennek a fejezetnek tárgyai közül a nők éjjeli munkájának törvényes szabályozása, a szociális muzeum, a munkáskamarák, a hatósági munkaközvetítés, a munkanélküliség orvoslása, a munkáslakások, a sztrájkkérdés, a kollektív szerződések, a bérfizetés napjának megváltoztatása, a járó-óra, az ülőmunka, a nappali otthonok, a munkásjutalmak kérdései, amelyekben az Egyesület részint kezdeményező, részint közreműködő és tanácsadó volt s fellépése több esetben (munkaközvetítés, munkásházak, napközi otthonok stb.) pozitív eredményül járt, részint hasznos anyagot szolgáltatott későbbi eredmények számára.

Az Iparfejlesztés többi napi kérdései közül, amelyeket a következő fejezet tárgyal, különös figyelemre tarthat számot az a beható szakszerű bírálat, amelyben az egyesület az 1908-ban megjelent Sztéryni-féle iparfejlesztési emlékiratot részesítette s amely egy nagy körültekintéssel rendezett írásos ánkét eredménye volt. Megemlékezik ez a fejezet azokról a tanulmányokról is, amelyeket maga az egyesület végzett, egy évtizeddel az iparfejlesztési emlékirat megjelenése előtt, új iparágak meghonosítása dolgában s amelyeknek kimutatható nyomai vannak azóta iparfejlesztésünkben.

Itt megemlítjük az építőipar válságának enyhítése érdekében, azután a kamarai választások reformja, az ipari kísérleti állomások, a közműhelyek, a szövetkezeti mozgalmak, az iparosok nyugdíjnyelve, a hitelesítési és naptárbélyeg eltörlése, az ipartörténet rendszeres felkarolása érdekében megindított akciokat. Ha még utalunk az egyes iparágak érdekeinek előmozdítása, sérelmeinek orvoslása iránt indított akciókra, még mindig nem adtuk megközelítően hű képét sem annak az értékes munkásságnak, amelynek vázlatos ismertetését ez az igénytelen című fejezet tartalmazza.

A könyv végül a egyesület szervezeti ügyeit, személyi vonatkozásait, rokonegyesületekkel és testületekkel való kapcsolatát ismertető, egyáltalán emléket állít az egyesület elhunyt kiválóságainak is. Ez a megemlékezés a magyar közgazdasági életnek valóságos Pantheonja, amelyben Kossuth Lajosról és gróf Batthyány Lajostól báró Eötvös József, gróf Zichy Jenő és Kornfeld Zsigmondig nem egy történelmi névvel találkozunk.

Ez a vázlatos képe annak a gazdag anyagnak, amelyet a könyv írója összehordott s amely, míg egyrészt becses részlete lesz a dolgozó Magyarország történetének, másrészt legmértőbb emléke a legelőkelőbb magyar ipari érdekképviselet hetven esztendő jubileumának.

A könyv az Országos Iparegyesület kiadásában jelent meg. Ára 15 korona.

(Vége.)

Az ipartestület előjárása f. hó 5-én tartotta havi rendes gyűlését Schweitzer József alelnök elnökelete alatt, melyen az elnöki lemondással foglalkoztak. Az előjárás Somogyi eljárása fölött rosszaságát fejezte ki. Hoffmann Henrik és dr. Hajdu Gyula testületi ügyész indítványára az előjárás Samu József lemondását nem fogadta el, hanem testületileg érte mentek lakására és egyhangú bizalmat szavaztak neki és telkérték, hogy továbbra is maradjon meg elnöki helyén. Samu József a gyűlésen megjelenésvén meghatva mondott köszönetet a bizalomnak ily lelkes megnyilatkozásáért és meghajolt az előjárás akaratát előtt. Azt hisszük ez a nem nagy fontosságú incidens ezzel végleg befejeződött.

HIREK.

— Junius 8. A király koronázásának 45. évfordulója az izgalmas politikai események hatása alatt is kellő ünnepek közt folyt le városunkban. A városbázon, iskolákon, állami hivatalokon, de magánházakon is lengtek a nemzeti lobogók. A Szent Ferencrendiek plebánia templomában ünnepes hálaadó szentmise volt, melyen a városi hatóság is megjelent Vécsey Zsigmond polgármester vezetése alatt; jelen volt a helybeli tisztikar is. Az iskolákban az előadás szünetelt, a növendékek a templomba vonultak és egyes iskolákban iskolai ünnepek folytak le. Így a felső kereskedelmi és az izr. elemi iskolákban, melyekben az ünnepeket az ösztöndíjak kiosztásával is összekapcsolták. A felső kereskedelmi iskola műsora a következő volt: 1. Himnusz, énekelte az ifj. énekkar. 2. Királyhimnusz, Vörösmarty-tól. Szavalta Róna Ferenc a. o. t. 3. Ünnepi beszéd, tartotta Balog Dezső tanár. 4. Tartsd meg Isten a királyt, énekelte az ifj. énekkar. 5. Főti dal Vörösmarty-tól, szavalta Ludvik J. a. o. t. 6. Ösztöndíjak kiosztása. 7. Himnusz, énekelte az ifj. énekkar. — Az elemi isk. ünnepély műsora ez volt: 1. Himnusz. 2. Ünnepi beszéd, mondta Halász Jenő tanító. 3. Haladj, haladj, én nemzetem! Pósa Lajostól, szavalta Domány Séri III. oszt. tan. 4. Mikor imádkoztok, Pósa Lajostól, szavalta Strem Zsigmond III. o. tan. 5. Both bajnok özegegye, Arany Jánostól, szavalta Havas Lilly IV. o. tanuló. 6. A király, Móra Istvántól, szavalta Zerkovitz György IV. o. tanuló. 7. Ösztöndíjak névsorának felolvasása. 8. Szózat.

— Bosnyák Géza Nagykanizsán. A nagykanizsai kerület országgyűlési képviselője, Bosnyák Géza, szombaton este városunkban időzött. Párthivei a Polgári Egylet éttermében köréje gyülekeztek és vele együtt vacsoráztak. Tamás János dr. ügyvéd üdvözölte őt, amit a képviselő köszönettel fogadott. Málek László, mint a kath. népszövetség helyi csoportjának elnöke szintén részt vett a vacsoránál és beszédében kifejezést adott annak, hogy a néppárt a Justh pártot támogatni fogja küzdelmeiben. Ugyanily értelemben nyilatkozott Sneff József a szociáldemokraták nevében. Ugy halljuk, hogy rövidesen egy népgyűlés keretében fog Bosnyák Géza beszámolni a lejáratott parlamenti események és a politikai helyzetről.

— Pályadíjnyertes diákok. A főgimnáziumi kép- és rajzkiallítás tegnap d. u. zárult be. Horváth György főgimn. igazgató, dr. Horváthné Kenedi Erzsébet, Németh

Mihály, Vegele Károly és Pfeifer Elek tanárokból alakult bizottság a kitűzött 8 pályadíjat a következőknek ítélte oda: 1. Figurális rajzból 20 K-át Németh Gyulának III. o. 2. Tájékpfestésért 20 K-át Kortész Bélának VII. o. 3. Csenedélet festésért 20 K-át Radics Kálmánnak VII. o. 4. Iparművészeti tervezésért (szőnyeg tervrajz) 10 K-át Schlosser Istvánnak V. o. 5. Minta utáni festésért 10 K-át Babics Józsefnek V. o. 6. Gipsz utáni rajzolásért 5 K-át Feigl Amáliának VI. o. 7. Lapminta utáni rajzolásért 5 K-át Koch Lajos II. o. 8. Geometriai rajzolásért 5 K-át Hammerschmidt Alfonz IV. o. tanuló. A képsorsolásnál nyertes lett a 36., 82. és a 103. szelvény tulajdonosa. A nyerményképeket a szelvény ellenében átvehetik a főgimnáziumi pedellusnál.

— Szabadságon. Deák Péter rendőrfőkapitány f. hó 5-én pár napi szabadságra családi ügyben elutazott, helyettes s Farkas Ferenc rendőrkapitány.

— Halálozás. Schott Adolfné, Schott Adolf posta és távirófelügyelő neje szül. Schmidt Lujza urnó f. hó 10-én boldog házasságának 28. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 12-én, szerdán d. u. 5 órakor lesz a temető balottaházából.

— Megfelelőbbétek a fizetésemeléseket. A legutolsó városi közgyűlésen szinte ellentmondás nélkül rendeztetett a város polgármesterének, főjegyzőjének, mérnökeinek stb. fizetései. Nemcsak méltányosságot látott ebben a közgyűlés, de kötelességet, mellyel a nagy drágaság mellett legelőkelőbb tisztviselőinek tartozik. Matkovics Lajos és Plander János közadózók felebbezést adtak be a városhoz, hogy a vármegye ne hagyja jóvá az erre vonatkozó közgyűlési határozatot. A felebbezés szövegét még nem volt módunkban megismerni, de biztosak lehetünk, hogy amily okokat abban a felebbezők felsorolnak, azok a közgyűlés előtt is ismeretesek voltak és nem szolgálták akadályul a fizetések rendezésénél. Azért hisszük, hogy a vármegye a közgyűlés határozatát fogja jóváhagyani.

— Az ipartestület új jegyzője. Az ipartestület számvizsgáló bizottsága a f. hó 5-én megtartott előjárásági gyűlésen jelentette, hogy Vidos János helyettes jegyzőtől az ipartestületi irodát átvette, azt rendben levőnek találta azért részére a felmentvény megadását indítványozza. Az előjárásági Vidos Jánosnak a felmentvényt elismerés kifejezése mellett megadja, Zieger József újra megválasztott ipartestületi jegyzőnek a hivatalt átadja. Amint értesültünk Zieger installációját az előjárásági bizonyos ünnepies keretben akarja megtartani.

— Közegészség májusban. Dr. Rátz Kálmán városi orvos jelentése szerint a május hónapja időjárási viszonyok a közegészségre nézve kedvezők voltak. Ezért az egészségi viszonyok a felnőtteknél kedvező volt. A gyermekeknél azonban a légesző szervek hurutos bántalmái és lobos betegségei számos esetben fordult elő és pedig kedvezőtlen lefolyással. Kanyaró is nagy számban fordult elő, szörványosan vörheny is, de kedvezőtlen lefolyással. Fertőző betegség volt 66 esetben, még pedig gyermekágyi láz 1, difteritisz 3, bárányhimlő 1, kanyaró 54, vörheny 7 esetben. A kisdetek tavaszi oltása befejeztettek, az elmaradottaké szeptemberben lesz. Öngyilkosság 1 esetben fordult elő. Egy 67 éves elme-

beteg (alkoholista) megfigyelés végett a v. kórházba szállítottak. A halálesetek száma 54 volt.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek jun. 2—8-a között: Muczer Ferenc földmives Muczer Juliannával; Lukács György kocsics Modrics Reginával; Fabick Tivadar kertész Reihwald Teréziával; Vajda György földmives Mihalec Juliannával; Gombos Lajos földmives Vellák Rozáliával; Fehér István cipész Horváth Katalinnal és Horváth Rezső eszmadia mester Takács Gizellával. — Elhaltak: Özv. Schlesinger Albertné szül. Hoffmann Sarolta magánzó 75 éves; Kók Ferenc földm. 65 éves; Schavel Lajos lakatos 44 éves. Geiger János 1 napos; Erdélyi Erzsébet 5 éves; Özv. Verbovec Györgyné sz. Gitter Mária földmives 83 éves; Varga György 1 hónapos és Pirsch Antalné sz. Szigeti Rozália napos 56 éves.

— Titokzatos lelet. Szerdán délután 5 óra tájban a régi Zerkowitz-féle ház lebontásánál, az Erzsébet-terre néző pincehelyiségbe ásás közben 20 cm. melyen, a föld színe alatt egy felnőtt ember csontváza akadtak. A csontváz a pince déli részében feküdt, a koponya közvetlen az utcai fal mellett találtatott, a váz többi csontjai rendszeresen egymás mellett feküdtek. Ugyancsak a csontváz fölött a földben elágya egy pléhtábla találtatott „délután 5 órakor“ jelzéssel, melyet a postaszekrényen a levelek kivételének jelzésére használnak. A helyszíne megjelent rendőrtiszt és több szakértő orvos megállapította, hogy a hulla már 40—50 év óta van a földben, míg a posta szekrény jelző véletlen kerülhetett oda, legfeljebb 8—10 év óta van elágyva, mert csak akkor jött e fajta jelző tábla forgalomba. A rendőrség e rég mult bűneset ügyében megkezdte nyomozását.

Az itteni piaora és környékére.
ügynököt
keresek!
Liptói turó és csemege vaj.
Schvarcz Lipót Fia turógyáros
GYETVA.

SZINÉSZET.

Csitri. Bourget-nek bohémjei mozognak a szinpadon azzal a rendihetetlen baráti lúséggel, becsületességgel, ami a művészet felkentjeit, egymáshoz kapcsolja. E művésztelkek felfogását áthidalhatatlan szakadék választja el a kisvárosi polgárok ájtatoskodó erkölceseitől. A kis Csitrit (W. Halász Ilonkát) is megkapta a művészek szabad felfogása és egy pár rövid hónap alatt romba döntötte a nevelő nénik Aglae és Hortense (Pajor Ágnes, Cserényi Adél) ájtatos nevelési rendszerét és a neki nem tetsző véglegény elől szinte minden habozás nélkül az ismeretlen Párisba szökök és Delanoy festőbarátjánál, (ki őt a független, szabad felfogásbau, az örendelkezési jogban és a festőművészetben oktatta, kap becsületet, menedéket.

A kis Csitri Colette világismerése nélkül, dacos fejecskejével középpontja lesz ezentul Delanoy művész-körének: Simoneau (Sipos Zoltán), Pierr Sernin (Lorant Vilmos), Vergnaud (Somlár Zs.) társaságának. Delanoy főlényes jelleme, művésze és a nemes önzetlenséggel nyújtott otthon elszédítik a

VELMA SUCHARD Nyersen való-
évesre
paratlan.

kis Colettet és a nagy hálaérzetet szerelemnek véli mindaddig, míg Pierre csókja a gyermekleányt övé és igazi szerelmissé nem avatja. Delanoy pedig egy igazi nagy férfi lemondásával válik meg a kedves leánytól. Egy forró színházi estnek volt tanuja a teljesen megtelt szinkör. Halász Ilonka művészete csillogó volt. Colette szerepe oly tökéletesen a Halász Ilonka egyéniségeé, hogy ami azon innen, vagy túl van, az a szerep továbbra történhetik. A folytonos tüntető tapsoláson kívül egy hatalmas esokor átnyújtásával fejezte ki elismerését a közönség kedvencének. Majtényi László mint Delanoy elsőrangú volt. Egyéniségének megvan az a vonzó hatása, hogy ha ő művész, akkor hiszünk művészetében, ha bölcs, akkor elismerjük fölényét. Innen van, hogy bizonyos lélektani szakadást éreztünk, mikor Colette művészelke a kisebb kaliberű Pierre felé hajlik. Csak a gyermekkori barátság igazolja érzelmét. Kivülök Zalai Margit érdemel említést Nancy V. szerepében. Elegans közvetlen játékaival a közönség kedvence lett. Ugyancsak egy virágescokor jutott ki neki a tapsokon kívül. Sipos Zoltán Simoneau szerepében, Somlár Zs. Vergnaud és Loránt Vilmos Pierre szerepében jól illeszkedtek be az összjátékba.

Csütörtökön félig telt ház előtt Masoagni híres operáját a „Parasztbeesület”-et adták. — dicséretre méltó igyekezettel. Görög Olga megindító Santuzza volt és sikerrel oldotta meg a nagy zenei intelligenciát követelő szerelmében megcsalt szicíliai parasztleány szerepét. Hangja drámai erejű volt a játékaival is illuziót keltett. Zalai Margit esábos Lola volt kis szerepében, Burányi, Várady és Pajor Agnes is tudásuk legjavát nyújtották. Az operát megelőzte Gondinet „Valami hibája van” című vígjátéka, melyet azonban minden irodalommal foglalkozó, bohózatnak minősít.

A Kis gróf pénteki előadásán újra zsúfolt ház volt. A szép magyar motivumú zene és a játékosok művészi egyénisége vonzotta a közönséget. Haraszty Vilma (Rózszi) művészete dominált az estén, ki köré kiváló alkotásokkal csoportosult Várady Márton (Agárdi gróf) Zalai Margit (Howardy Dorothy), Izsó Miklós (Zápolya) és Rákósy Ferenc (Kocsonya nevelő. Sipos Zoltán (Agárdi fia) játéka azt a hatást keltette, mintha a szerep nem neki való volna. A diszletek és kosztümök szépek és stílusosak voltak.

Szombaton Bíró Lajos színjátéka a Rabló lovag került bemutatásra. Egyfelől egy egész grófi dinasztia, másfelől a rablólovag, Kürt kerninek egymással szembe. Mindenik a saját erkölcsi felfogásával. A grófi elítélések, ellentmondást nem tűrő uraskodás, megkövesedett tradíciók, sőt nemes vonások vonulnak fel Kürt modern, problematikus értékű felfogása ellen. Hogy a diadal az ő részére hajlik, annak éppen a női erkölcs az oka, amelyről pedig nagyon elvető felfogást kolportál. Az előadás garincát Majtényi László adta meg, kinek jelleme néha kínos sullyal nehezített a néző erkölcsi felfogására. E rabló lovag cselekedetei és jelleme csak az utolsó felvonásban igazolódnak be és csak ekkor ismerjük meg rájuk céljainak és törekvéseinek. —Király Boriska, mint Anna elég jól betöltötte szerepkörét. Jó volt Somlár Zs. mint Ferenc gróf, Sipos Zoltán László gróf; Bodonyi Béla mint Stefi gróf könnyed játékaival elsőrangú volt; Thuróczy Gyula mint Viktor gróf nem volt hatáskülső; Zalai Margit előkelő játéka ezuttal is figyelemre méltó volt. Rákósy Ferenc Galambos szerepéből hiányzik a karakterisztikus kidolgozás. Az egyes összjáték Majtényi rendezői talentumát dicséri.

„Telekty a kanizsaiak legjobban szeretik.” Ez a sokatmondó felírás volt annak a remek virágescokornak a szalagján, melyet a Czigányszerelm tegnap előadásán a bájos Zórikának, Teleky Ilonának tnyújtottak. Ez a nyilatkozat izlésre vall, mert egy nagytehetségű, tüneményes hangú művésznőnek van

dedikálva és így Nagykanizsa műértő közönségére is dicséret hárul abból vissza. Ha a merész ítélet szokatlan is, de karakterisztikus és a Zórika nehéz és nem a leghálásabb szerepének olyan interpretálása mint aminőt Teleky Ilona nyújtott tegnap, a dicséretnek tényleg a superlatívusát érdemli meg. De a Czigányszerelm előadásánál nem hagyhatjuk említés nélkül Fűredi Béla igazgató érdemét sem. Míg a régi regime alatt alig szerepelt a Czigányszerelm előadásán egy-egy kiválóság, addig a Fűredi társulat egy egész sorozatot állít be egyszerre. Teleky Ilonához csatlakozott Haraszty Vilma és Halász Ilonka. Várady Márton szimpatikus játéka és behizelgő baritonja mellett ott volt Burányi Ferenc tiszta csengő tenorja, Rákósy Ferenc jóízű Dragotinja, Somlár Zs. korszmárosa mind elsőrangúak voltak. És ezzel már elmondtuk az előadás bírálatát is és ha még megemlítjük a nagyon szép diszleteket, a pazar toiletteteket, akkor kellőképp honorálni véljük azt a művészi értéket, melyet Fűredi igazgató nagy áldozattal szerzett Nagykanizsának.

Irodalom.

* Az Uj Idők pünkösdi számában ismét megszólal Horkayné, aki a maga elmés és kedves modorához hozzászól a mai izgalmas napok eseményeihez. Elbeszélést Herceg Ferenc irt „A Mária-talál” címmel, továbbá Pekár Gyula, akinek „Asszony” című novelláját, amelyet a lap közöl, egyébként a „Petőfi társaság” legutóbbi ülésén felolvasták Bíró Lajos „A szent halál” és Somlár Károly „A piros napernyős leány” című elbeszélései mellett érdekes cikket találunk a trónörökös felébredéséről, Hohenberg Zsófia hercegasszonyról, amely cikket számos, a trónörökös-családjáról készült művészi fotográfia díszíti. Farkas Pál folytatja hamar népszerűvé vált humoros új rovatát „A kéjtuzó naplóját” és közli még az Uj Idők Balzac érdekes és magas tanulmányának, „Az

előkelő élet pszichológiájá”-nak folytatását. Oikk a milói Vénuszról és a Vénusz-frizurákról, Szaboleska Mihály és Jakab Ödön verse, Krudy Gyula regényfolytatása, stb. egészíti még ki a lap szövegrészét, míg az illusztrációk közül kiemeljük Komáromi Kac Endre művészeti rajzait, Mühlbeck Károly ötletes fejleceit stb. Az Uj Idők előfizetési díja negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy-ut 10. szám.

* A Magyar Figyelő-nek most megjelent 11. száma vezető helyen közli gróf Tisza István: Sadowától—Sedánig című nagyszabású tanulmányának 3. és 4. fejezeteit, amely egészen az 1866-iki esztendőig viszi az eseményeket. Rakovszky Béla orsz. képviselő, aki sokáig vezető diplomáciai állásban élt Keleten, „A tripoliszi kérdés” címen nagyérdeklő közleményben világítja meg azon diplomáciai és történeti szempontokat, amelyek a mostani olasz-török háboruban jelentkeznek Herceg Ferenc „Keleti Svájc” címen polemizál azon felfogásokkal, melyek nemzetiségi politikánk utolsó megnyilatkozásában Magyarországból egy keleti Svájcot szeretnének csinálni. Ezzel szemben Herceg kimutatja, hogy magában Svájcban a nemzetiségi kérdés mindjobban dominál és mindjobban kiélesíti az ellentéteket. Dr. Schächter Miksa „A kuruzslókról” címen igen értékes orvosi szempontokat ad. Az aktuális cikkek között ott találjuk még Eötvényi Nagy Olivér dolgozatát „Elszász-Lotharingia és a német császár” címen, amelyben a most felmerült konfliktus okait magyarázza. A szépirodalmi részben Krudy Gyula „Zoltán estéje” című bájos novellát találjuk. Kiemeljük még a számból Mareali Henrik cikkét, amely egy új világpolitikai elméletet ismertet, és igen gazdag a Feljegyzések rovata, mely a számnak amugy is gazdag tartalmát kiegészíti. Előfizetési ára negyedévre 6 K. Mutatványszámot kívánatra küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy-ut 10.

Néptakarékpénztár Részvénytársaság

Nagykanizsán

Teljesen befizetett alaptőke 1.300.000 korona

Tartalék tőkék 100.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket

netto 5%-os kamatra.

A kamatadót az intézet fizeti.

Visszafizetés 10.000 koronáig bármikor azonnal, nagyobb összegeknél egy-két napi előzetes bejelentés alapján történik.

Felmondási díj nem számítatik.

Váltó-leszámitolás, törlesztéses- és egyszerű jelzálogkölcsönök, folyószámla- és lombard-hitelek a legkedvezőbb feltételek mellett engedélyeztetnek.

Az intézet szerződéses társa a

Magyar országos központi takarékpénztár

saját tőkék 40 millió korona,

amely összekötötése révén a Néptakarékpénztár ügyfeleinek a legnagyobb előnyöket nyújthatja.

HANGSZEREKET

É S

HUZÓHARMONIKÁKAT

I-sőrendű minőséget ajánlok a következő árak mellett.

Szétküldés utánvétellel. — Kezeskedek arról, hogy csakis jó és az értékeinek megfelelő hangszereket szállítok, ennélfogva megengedem a kieserölést ha az 3 napon belül az átvétel után történik — Magsértett árukat nem fogadok vissza. Az árak darabonként értendők.

Hegedűk.

Iskolahegedűk: 6, 8, 10, 12, 14 kor.-ért. — Zenekarhegedűk: 18, 22, 24, 30, 40, 60 kor.-ért. — Hangverseny és mesterhegedűk: 70, 80 egész 200 kor.-ig. — Hegedűk: $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ nagyságban 4, 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűvonok: 1, 1:50, 2, 2:60 3, 4 kor.-ért. Hegedűvonók fennambukfából nagyon könnyű 6, 8, 10 kor.-ért. — Hegedűtokok: 6, 7 6) kor. és feljebb. — Hegedűlábak: 4, 10, 12 K és feljebb. — Álltartók: 1, 1:40 K és feljebb. — Hurok minden árban és minőségben. — Viola avagy Brácsa és alkatrészei 10%-kal drágábbak. — Cello. Iskolacello: 20, 25, 27, 28 és 30 kor. — Zenekarcello: 40, 50, 60 és 70 kor. — Cellovonk: közönséges 1:60-tól 3 kor.-ig — Cellovonó fennambukfából 5 kor.-tól 12 kor.-ig — Nagybőgők: $\frac{7}{8}$ -es 72 kor. $\frac{1}{4}$ -es 76, 80, 90 és 150 kor. — Nagybőgővonó: 4, 5, 6, 8 és 9 korona.

Úzitorák.

Primeitora, jávorfa, gépezet nélkül: 13, 14 kor. — Palizander-tetővel 20 kor.-tól 30 kor.-ig. — Primeitora palizandertető és gépezettel: 27, 30, 34, 36 kor. — Primeitora egész 64, 70, 80 kor. — Koncerteitora a fent felsorolt minőségben is, azonban drjba 4 koronával drágább. — Magyar népcitorák közönséges kivitelben, egész-kótás 9 kor., jobb minőségű. fél- v. 10 kor., diófa tetővel 12 kor., utanz palisánda-fából 14 korona.

Rézfuvohangszerek.

Minden rézfuvohangszer la 3 cilinder géppel van ellátva. Trombita: 32 kor. Basstrombita: 42 kor. Piston: 32 kor. Vadászkiürt: 74 kor. Euphonium: 54, 58, 60 kor. Bass: 40 kor.-tól 70 kor.-ig. Trombitakürt 6), 64, 70 kor. — Bombárdonok F: 60, 68, 72 kor. Bombárdonok O vagy B, 110 120 132 kor. — Helikon: 108, 110, 132, 144 korona.

Fuvolák.

Fekete granatilfából ujezüst billentyűkkel: 6 billentyűvel 16 kor., 8 billentyűvel 24 kor., 10 billentyűvel 30, 36, 10 kor. 12 billentyűvel 48, 50 kor. 13 billentyűvel 50, 56, 60 kor. — Piccolóflóták: 5:20, 5:60, 6:40 korona.

Klarinettok.

Fekete granatilfából, ujezüst billentyűkkel: 10 billentyűvel 36 kor. 12 billentyűvel 42 korona stb.

Dobok.

Nagy dob réz faabronesesal 10 esavar 50 kor. — Nagy dob rézabrones és 10 esavar 90 kor. — Községi dob 14 kor.-tól 40 koronáig.

Czimbalmok 70 koronától feljebb.

Huzóharmonikák.

Huzóharmonika, 10 billentyűvel, dupla hanggal, kétjáratu fuvóval, réz sarkokkal, nagyon szép alkatu, kitünő hanggal, drjba 9, 10, 11 korona. Ugyanazok háro nszoros hanggal 15, 16, 17 korona. Ugyanazok 2 soros, 19 billentyű dupla hangokkal Dur és Moll-bassus, dupla hanggal: 16, 24, 28 korona, 3 soros 31 billentyűvel: 48, 52, 60 korona.

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve szállítok.

Ifj. WAJDITS JÓZSEF

hangszerkereskedése

NAGYKANIZSÁN

Deák-tér 1 szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik kétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazása szerint.

Aratás előtt.

(V.) Akármilyen történik emberek gyarló tévedéséből, elvakult gyűlöletéből, pártviszályból, ebből a magyar átokból, — az idők kereké mégis csak tovább forog és ha a közélet tábláján aggodva is nézgelődünk szét — a buzatáblákban annál nagyobb öröme van a gazdának. Gazdag áldást terített az ur és ha ebben a buzakalászt érlelő junius derekatáji napokban őt legnagyobb fokot az ég áldásáért való aggodalom, hinni, remélni kell, hogy megelégette a gondviselés szenvedéseinket s legalább egy jó terméssel kárpótolt a közélet sivárságáért, reménytelenségéért, azokért a nagy csapásokért, melyek egyre-másra következtek ebben a szomorú esztendőben. Bálványosváralján a Tornádó, Komárom és Esztergomban katasztrófális jégverés, Lugoson és ki tudná még elmondani, hogy hol, vizáradás. Oda lett az emberek vetése, annál vigasztalóbb, hogy az ország általában reményt kelte várja az aratást s valóban komisz dolog, ha igaz, hogy ahol meg a sarjukalás is teleszemet ígér. Debrecenben lelkiismeretlen kezek keverik a kártyát és sztrájkra izgatnak.

Nem nagyon hisszük, hogy a kaszás ember ez uszító szóra hallgasson.

Volt már egyszer és nem is messzire Debrecenről aratási sztrájk és akik abban résztvettek, nagyon megégették a szájukat. És nem pesti műhely, ahol ha egy nap szünetel a munka, az nem olyan baj. Bejön a munkás másnap és talán különórán elvégzi a dolgát. Ha az alföldi munkásember nem dolgozik aratáskor, ha volna olyan sztrájkpénztár, amely győzné eltarthatni ujg, — mert az alföldi munkás az egész téli kenyerét aratáskor keresi meg. Sőt még az is existenciáját veszélyezteti, ha akármilyen szerzet tanácsára az aratási szerződés megkötésétől vonakodik. Mert az aratás nem tréfa dolog. Itt a gazda nem várhat arra, hogy talán mégis meggondolják az ő rendes aratói a dolgot és munkába állanak. A gazda nem rendelkezhet ilyen bizonytalanságra. Neki munkást kell szegődtetni és ha vannak szegődő aratói, a régiek hiába jelentkeznek; későn van.

Igy maradt ki Hajdudorog, Szoboszló táján néhány év előtt néhány ezer gazdasági

munkás, s hej! de keresték, aki őket az aratási szerződések késedelmes kérésére izgatta.

Mert alapjában még értelmetlen dolog is a munkából való kibuzodás és az aratási szerződések kérésétől való vonakodás. Hiszen a munkástörvény óta a munkások ugyanis alternative szerződnek. Tegyük föl, hogy a termés annyira meghibásodik, hogy a munkás keresete, ráfordított munkája kárba veszett. Ebben a helyzetben a munkástörvénynek azt a kedvezését veheti igénybe a munkás, hogy dologba állás előtt nem termésrészt, de napszámért kívánhat. Nem mondhatja tehát, hogy ő láthatatlanba nem szerződhet, viszont éppen a buzatermés aratásának időhöz való kötöttség és a földművelés sürgősége teszi szükségessé rá nézve, hogy az aratási szerződéseket idejére megkösse.

Nálunk nincs efemer jelentősége ennek az irásunknak; de mégis, jó az ilyet megbeszélni, mert csalóka ábrándok és a zavarosban való halászás vágya, ki tudja hol akarja a maszlagozt vetni és családos embereket koldussá tenni.

Oly gonosz játék, hogy csodálkoznánk, ha ebben a gonosz időben meg nem próbálkoznának vele. De a munkások legyenek részen s a zajtűt, aki sehol sincsen, mikor már a fringia ki van rántva, — fűleljkék le és tanítsák meg, hogy rontásukra ne törekedjék a jövőben.

A nagykanizsai m. kir. folyamtermérség.

Minden zaj nélkül, szinte észrevétlenül helyezkedett el Nagykanizsán az Eszékről ide helyezett folyamtermérség. A közönség szinte alig vett róla tudomást, pedig akik a közügyekkel foglalkoznak, annak idején örömmel vették a hírt, hogy Vécsey Zsigmond polgármester buzgó utánjárásának sikerült a nagy vidék érdekeltségét magában egyesítő hivatal Nagykanizsára helyezettetni, amelyért Kaposvár is teljes erővel lépett sorompóba. Május elseje óta tehát a magyar kir. folyamtermérség városukban van és az Eötvös-téri Szegő-féle házban vannak hivatalai.

Éppen mert olyan szerényen, feltűnés nélkül illeszkedtek be Nagykanizsa különböző hivatalszervei közé, nem tartjuk fölösleges munkának, ha olvasóinkat a folyamtermérség személyi és tárgyi ügyeivel megismertetjük.

Munkatársunk felkereste az Eötvös-téren a Szegő-ház első emeletén elhelyezkedő hivatal főnökét Fitz Gyula kir. műszaki tanácsos urat, ki a legharát-ságosabban fogadta, és legkészségesebben adott felvilágosítást a hivatalra vonatkozó kérdésekről.

A tágas szépen berendezett hivatalban külön-külön terme van nemcsak Fitz tanácsos urnak mint hivatalfőnöknek, hanem Gillyén Sándor kir. főmérnöknek, Bloch László és Ordelt János kir. mérnököknek. A közös irodában működik Németh János irodatiszt és 2 folyamfelügyelő. Egy vizmester (ez állás most betöltetlen) és egy hivatalszolga egészítik ki a hivatal személyzetét.

A folyamtermérségi hivatal működési köre kiterjed a Murára a Steier határtól Légradig; a Drávára ugyancsak a Steier határtól Somogy és Baranya határszélein. E folyók partjain a szabályozási és vízrendőri teendők ellátása. A magyar oldal felől Vas, Zala és Somogy megyék ármentesítésére vonatkozó munkálatok, vízjogi engedélyek, kivéven a víz hasznosítási és talajjavítási ügyeket, melyek a kulturtermérségi hivatalhoz tartoznak. Ellenben töltések, malmok, kompok, hajózási és tutajozási ügyek a folyamtermérségi ügyköréhez tartoznak. Vízjogi törvények szerint letárgyalandó engedélyezési ügyek is ide tartoznak. Horvátországból Varasdmege, Belovár-Kőrösmege és Verőcemege 2 felső járása (a verőcei és szlatunai) és a nagykanizsai folyamtermérség kerületébe tartozik.

Az 1912. évi költségvetés a földmívelési miniszteriumhoz tartozó folyamtermérségi munkálatok fedezésére az egész országra nézve 7 millió koronát vett fel, mely arányosan használtatott fel. A nagykanizsai folyamtermérség jelenleg a Mura határszéli közös szakaszon végeztet munkálatokat az osztrákokkal közösen Radeintől lefelé. E munkálatokra 80 ezer K. van előirányozva. A Zákány, Molyvei, Drávai szakaszra 80 ezer K. míg Tótujfalu—Budakováci szakaszra 130 ezer K. Ezekon kívül a kanizsai folyamtermérség medertisztítási munkálatokat végez Vizvártól lefelé és a Barsi téli kikötő tisztántartásáról kotrási munkálatokkal gondoskodik. Az erre szükséges kotrógépet közösen használja az eszéki szakasszal, de az eszéki folyamtermérség leltári tulajdonához tartozik.

A hivatal nyelve természetesen magyar, de mivel horvátországi területek is tartoznak hatásköre alá, ezért az onnan érkező horvátnyelvű beadványokat is elfogadják, de az elintézés oda magyar nyelven megy. Amint látjuk, magával Nagykanizsa várossal és edes kevés a hivatal összeköttetése; inkább a vármegyével és a nagykanizsai és légradai járásokkal. De azért a

VELMA SUCHARD Nyersen való-
evésre
paratlan.

hivatali ittléte újabb vívmánya városunknak; nemcsak a széleskörű érdekelttség idevonása és egyéb gazdasági előnyöknél fogva, hanem azért is, mert a fentemlített műszaki tisztviselőkben előkelő műveltségű férfiakkal szaporított városunk társadalma.

Maga Fitz Gyula műszaki tanácsos ur, kinek előzőekny felvilágosításaihoz közönetet mondunk, egyike a legrokonszenvesebb egyéniségeknek. Hogy tapintatosságát jellemezzük, felmilitjük, hogy a hivatali helyiségek összes berendezéseit kanizsai iparosokkal készítette. Régebbi polgáraink tanulhatnának ebből valamit. Mint torontálmegyei magyar több nyelven beszél és Pozsonyban, Szegeden és Temesvárott végzett működése után került 1909-ben Eszékre, de már akkor azzal a reménnyel, hogy nemsokára vagy Kaposvárra, vagy Nagykanizsára fogják helyezni.

Szívesen jött színmagyar városunkba, mert a horvátországi tartózkodás az ott uralgó durván megnyilatkozó sovínizmus miatt magyar léleknek nem kellemes.

A gyáriparosok kultúrörökvése.

— A postapalota sorsa. —

Ritkán esik meg, hogy akárcsak a város is kulturkérdésekkel foglalkozzék, ha csak annak nem tekintjük, mikor egy fölösleges magán iskolának blindre subvenciót szavaz meg, vagy mikor a jól szervezett, de nagy áldozatot igénylő Fűredi szin-társulattól kereken megtagadja a kért és megérdemelt segélyt. Annál nagyobb elismerés illeti meg a Gyáriparosok Országos Szövetségének nagykanizsai fiókját, hogy az iskolában keresi és találja meg az országos gyáripar fellendülésének alapját és olyan intézkedésre törekszik, mely valóban égető kulturkérdése Magyarországnak.

Hazánkban a felső kereskedelmi iskolák számára nézve tultengésben vannak és korántsem szolgálják azt a célt, mely ki van tűzve eléje. Mert csak kis percentje a végzett tanulóknak lép a gyakorlati kereskedői pályára, a nagy többség vasutas, postás és egyéb hivatali pályára lép. Felső iparoktatásunk azonban teljesen csecsemőkorát éri. Talán 2—3 felső ipariskolánk van, melyek számba sem vehető alkalmat nyújtanak az ipari pályára távozó ifjuságnak.

Ezt a terde helyzetet ismerve és tudatában annak, hogy csak képzett iparvezetőkre mily égető szüksége van a magyar iparnak, a Gyáriparosok Orsz. Szövetségének nagykanizsai fiókjá a polgári iskolák fejlesztésével akarja ezt az égető kérdést megoldani. Nemrég gyűlést tartott ez az egyesület Stern Sándor téglagyáros elnöke alatt, melyre meghívta a polgári fiúiskola tantestületét is. Waligurszky Antal igazgatóval meg is jelentek a tanárok valamennyien Fleischner Miksa gyáriparos, egyesületi titkár előterjesztést tett, hogy a polgári fiúiskolát fejlesszék hét osztályúvá és az iparoktatásra irányítsák a főfigyelmet. Szerezljék fel kellően műhelyekkel laboratoriumokkal, hogy így tisztán gyakorlati, illetőleg

ipari szakiskola legyen. A jelenlévő testület és az egyesület osztatlan helyesléssel találkozott az előterjesztés és elhatározottat, hogy megteszik a kellő lépéseket, hogy a népes nagykanizsai polgári fiúiskola is ilyen értelemben alakíttassék át hét osztályúvá.

Az egyesület felterjesztését eljuttatta már a központba, hol kiváló tetszéssel üdvözölték ezt az életre való előterjesztést, mely első az országban, amely ilyen uttörő célt tűz ki a hét osztályú polgári iskolák elé. A gyáriparosok Országos Szövetsége szeretettel és buzgalommal karolja fel az ügyet és illetékes helyen, a miniszteriumban latba veti befolyását, hogy a nagykanizsai polgári iskola mihamarabb mintául szolgálhasson a hasonló célu és berendezésű szakiskoláknak.

A postapalota építése is foglalkoztatta a nagykanizsai gyáriparosok szövetségét. Hiszen ők érzik legjobban azokat a hiányokat, melyek a táviró és telefon szolgálatra nehezdednek a mostani rozszant, alkalmatlan postapalotában. Érdeklődött a miniszteriumban, hogy mikorra várható a Kazinczy-utcai postapalota felépítése. Azt a kellemetlen információt nyerte, hogy az 1913. évi budgetben a nagykanizsai postapalota nem szerepel. Kilitásba van helyezve, hogy az épület tervét és költségvetését a jövő évben elkészítik és talán 1914-ben hozzáfognak az építéshez. De ez információ azt az impressziót keltette, hogy a nagykanizsai postapalota még nagyon távol jövő zenéje, ha csak a városi tanács, illetőleg a képviselőtestület magáévá nem teszi ezt az ügyet és honorálva a kereskedővilág óhaját, el nem jár buzgalommal abban az érdekmében, hogy az új postapalota mielőbbi felépítése városi érdek, és a város kára nélkül nem lehet a miniszteriumban ápolni tengeri kigyóvá.

H I R E K.

— Vizsgálat a városi hivatalban. Vidócy Pál pénzügyigazgatósági számvizsgáló a nagykanizsai városi pénztári hivatalnokát, közközházban és rendőrségen a pénzkezelési ügyvitelt megvizsgálta és rendben találta. Ma fejezte be a vizsgálatot és utazott vissza Zalaegerszóra.

— Óriási ováció. Bosnyák Géza országgyűlési képviselőt kiutasították az országgyűlés terméből. Miközben a folyosóra ért hangosan kiáltotta: „Majd megkapja Tisza a választ a nemzetől. Tegnap voltam kerületemben és mondhatom óriási ováció fogadott, amely az egész ellenzéknek szólt”. Nem tudjuk, hogy kerület alatt Nagykanizsát értette-e képviselőnk, ha igen, akkor az egész ováció egy kis terembe zsugorodik össze, melyben a körülötte vacsorázó csekély számú pártihívő részesítette; míg Nagykanizsa város csak hétfőn tudta meg a helyi sajtóból, hogy országgyűlési képviselője falai közt időzött.

— Eljegyzés. Kertész József a nagyatádi „Otthon” kávéház tulajdonosa eljegyezte Grósz Dusikát Bajáról.

— Évvégi vizsgálatok a főgimnáziumban. A helyben kath. főgimnáziumban a rendes tanulók évvégi osztályvizsgálatai f. hó 13-án és 17—22-én, a magánvizsgálatok pedig 14-én és 15-én tartatnak meg. (Az igazgatóság.)

— Adókiivetési lajstromok közszemlén. Nagykanizsa város 1912. évi házbér, IV. osztályu kereseti és tőkeamat adó kiivetési lajstroma az 1883. évi 44. t-c. 16. és 18. §-ai értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetett oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthező legyen s hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig: Azon adózók, kik az illető lajstromban megállapított adónemmel már a mult évben is meg voltak róva, a lajstrom közszemlére kitételének napját, — azon adózók, kik a kiivetési lajstromban megállapított adóval folyó évben először rovatnak meg, adótartozásuknak az adókönyvesekében történt bejegyzését követő 15 nap alatt írásban a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóságnál benyújthatják.

— Gyermekszínház. Dicséretes dolog, hogy Fűredi Béla szinigazgató is növelni akarja a virágnap jövedelmét E célból egy gyermeknek való előadást rendez vasárnap d. u. az arénában. A leláncolt grófkisasszony a darab címe, mely bemutatja a gyermekvilágnak a csodás tündérországot, amit eddig csak a könyvekből olvasott, de még nem látott Örömmel veszi a hírt a gyermekvilág és ott lesz mind azon a szép előadáson.

— A nagyatádi méntelep Palinban. A Nagyatádon végleg megszüntetett katonai méntelep július 1-én költözködik Palinba, új állomáshelyére. Az eddigi palini méntelep Nagykanizsára jön és ez fogja helyettesíteni a nagyatádit. A nagykanizsai méntelep működési köre Zala-, Somogy-, Vas-, Sopron, Tolna- és Baranya vármegyékre fog kiterjedni.

— Az egyesült ellenzék népgyűlése. Dr. Hajdu Gyula, dr. Tamás János, dr. Mulek László és Gyömes Sándor, a nagykanizsai egyesült ellenzék nevében bejelentették a főkapitányságnál, hogy vasárnap d. u. (16-án) népgyűlést szándékoznak tartani az Erzsébet-téren, ahol az országházban a közel multban lefolyt eseményeket óhajtják szóvá tenni. Minthogy a gyűlés rendezői a rendért a felelősséget elvállalták, Deák Péter főkapitány a népgyűlés megtartását megengedte. Amint értesülünk, a fővárosból is több képviselő fog leérkezni és természetesen Bosnyák Géza is jelen lesz. A gyűlés kezdete d. u. 2 órakor lesz. A főkapitány a rend fenntartása érdekében a szükséges intézkedéseket megteszi, amelyek közt amint halljuk az is fog szerepelni, hogy a gyűléstől minden oda nem való elemet távol fognak tartani.

— Bizottsági gyűlések. Ma d. u. 5 órakor a villamos ellenőrző bizottság gyűlést tartott. A gyűlésre az adott alkalmat, hogy a tanács felszólította a bizottságot, hogy a saját kebeléből is küldjön ki tagokat, kik a Frauz cég áramfogyasztási könyveit

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

vizsgálat tárgyává teszik: Ugyanis a várossal kötött szerződés 29. szakasza értelmében azon évben, melyben az összes magánfogyasztás a 600 ezer kilowattot eléri, az árammérőn eladott áram árából a vállalkozók 10% engedményt tartoznak adni. A jelenlegi vizsgálat az 1910—11-ik évi fogyasztás megvizsgálására fog kiterjedni.

Szombaton d. u. 6 órákor az ovodabizottság fog gyűlést tartani és ugyanakkor az iskolaépítési bizottság is gyűlést tart, melyen az építési elszámolást fogja befejezni.

— **Névcseré.** A mult számunkban az ipartestület új jegyzőjét Zieger Józsefnek irtuk. Nehogy tényleg egy esetleges Zieger József tartson igényt a jegyzőségre, kiigazítjuk azt a hirt azzal, hogy nem József, hanem Zieger Ferenc az új ipartestületi jegyző neve.

— **Jubiláris ünnepély.** A nagykanizsai kath. legényegylet 1912. é. június 16-án, vasárnap fenállása 10-ik évének megünneplésére ünnepélyt rendez. Az ünnepély sorrendje: I. Gyülekezés d. e. 1/4 11 órákor a városi Felső templom előtt, onnan bevonulás 1 1/2 11 órákor a templomba ünnepi istentiszteletre, melynél az egylet tagjaiból alakult dalárda, valamint Haffner János és Vidos József urak fognak énekelni. A szent beszédet főt. Börzsey Tivadar h. plébános tartja. II. Ünnepi közgyűlés d. u. 5 órákor az egyesület helyiségében (Kazinczy-u. 8.). Ennek tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. Tartja főt. Horváth György egyt. elnök 2. Az egyesület 10 éves története. Előadja Kostein Ferenc I. titkár. 3. Ünnepi beszéd. Tartja főt. Lukács József egyt. alelnök. III. Este 8 órákor társasvacsora az egyesület helyiségében. Egy teríték ára 3 korona. A tagok vendégei is szívesen láttatnak. Kedvező idő esetén a társasvacsora az egyesület udvarán fog megtartatni.

— **Ipariskolai vizsgálatok.** Az iparostanulók vizsgálatai a következő sorrendben tartatnak meg: Jún. 16-án egész nap rajzkiállítás a polg. iskola rajztermében. Délután 2 órától kezdve az összes rajzcsoporthoz mértani rajzvizsgálja. Hittanból és közismereti tárgyakból 17-én d. u. 5 órákor C I., A, B, C III. osztálynak, 18-án d. u. 5 órákor A I. A II. és B II. osztálynak. 19-én d. u. 5 órákor B I. és C II. 20-án d. u. 5 órákor A és B előkészítő osztályoknak.

— **A husipari munkások alakulása.** A nagykanizsai hentes és mészáros segédek, számszerint huszonegyen f. hó 10-én este alakuló gyűlésre jöttek össze és megalakították az országos husipari munkások szövetségének nagykanizsai helyi csoportját. Az újonnan alakult egyesület elnöke Nemes János hentes segéd, jegyzője Németh Lajos és pénztárnoka Mattersdorfer Ádám mészáros segédek lettek.

— **A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Sopronban június hó 16. napján délelőtt 9 órákor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendőek Deák-tér 8.

— Egy jó házból való fiu, kinek 1—2 középiskolája van, nyomdász tanoucnak azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

**Az itteni piaora és környékére
ügynököket
keresek!**
Liptói turó és csemege vaj.
Schvarcz Lipót Fia turógyáros
GYETVA.

SZINÉSZET.

Hétfőn este a *Kis gróf*, kedden pedig a *Csitri* került másodszer előadásra. A Csitriben kiváló szereplésű Halász Ilonka ujta telt ház előtt játszott. A közönség nagy szimpatiaival fogadta Zalai Margit művészetét is. Majthényi első rangu. Sipos, Somlár, Lóránt, Pajor Ágnes és Cserényi Adél egyaránt jók voltak.

Hit és haza Schönherr három felvonásos népdramája került tegnap este bemutatóra a szinkörben. Az új darab iránt nem volt általános érdeklődés. A páholyok közül négy-öt telt meg s a földszinti sorok között sem volt ritka az üres hely. Rabulisztikus erővel hat a darab a hallgatóságra, mely nem ritkán szinte megremeg a vaskos tragédia ereje alatt. A darab némi tendenciát szolgál. Ennek az érdekében történik a monolog, a dialogok sokasága, a komikus erőnek itt-ott való megcsillanása (az üsifoltozó, Kóbor Kati és a szuster jelenete) — az erőlelkűség, az elvhűség, az örület és a gyermeki pajkosság, — szóval minden, ami a darab hatalmának kiegészítő része. A darabnak néhol lélektani hibája is van s nem egy természet- és rendellenes actus pszichikussal találkozunk benne. Háborzongató, rémes históriák össze-rovása különben ez egész dráma, mely sokszor sérti a művelt lélek fegyelmeltségét is előránzatott, megrázó históriáival. Az előadás azonban, leszámítva az első felvonás hosszadalmas vontatottságát s indokolatlan paúzáit — ha'ározottan művészi, színes és kifejezeten drámai volt. A mi túlzás és hiba volt az előadásban, az sem a szereplők vétsége, hanem a darabé, mely a szenvedélyek szertelen tobzodásával akart hatást elérni. Rákosy Ferenc (öreg Rott), Bodonyi Béla (Rott Kristóf), Kondrát Ilona (Rott Kristófné) Halász Ilonka (A veréb, Kristóf fia), Somlár (Sandperger), Zalai Margit (Sandpergerné), Sipos Zoltán, Majthényi, Losonezy, Torkos, Lóránt Vilmos és Serfőzy Ilonka, mindannyian tehetségük erejét, alakító képességük javát adták szerepeikben. Az ő

játékuk és művészetük sikere volt a darab hatása, kik a darabban levő tendencia körmeitől megtépett drámai erőt is össze tudták tartani tehetségük harmonikus ereje által. A díszlet külön dicséretet érdemel. Nemkülönben a rendezés is. Csak a zenekar intermezzói kívánnak még mindig valamit — egy kis összehangolást.

Irodalom.

A Nap a magyar ujságírás szenzációja Tussék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, aminthogy azonnal konstatálni fogja azt is, hogy A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja A 48-as ésmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Munkatársai: a magyar ujságírás kitünőségei. Példányszám: amerikai ujságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 4 fillér. Előfizetési ár: egy évre 16 korona, fél évre 8, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 f. Minden jó magyar fizessen elő A Napra!

FÜRDŐ Déli vasut állomás

Vasas és iszaphőforrások 34—45° C.
Fangógyógykezelés. Hidegvizkúra.
Szénsavas-, nap- és légfürdők
Szabadban való fekvés.
Mérésékelt árak.
Prospektussal
szolgál.

a Fürdőigazgatóság Daruvar Slavonia.

**Néptakarékpénztár Részvénytársaság
Nagykanizsán**

Teljesen befizetett alaptőke 1.300.000 korona Tartalék tőkék 100.000 korona.

Elfogad takaréketéteket

netto 5%-os kamatra.

A kamatadót az intézet fizeti.

Visszafizetés 10,000 koronáig bármikor azonnal, nagyobb összegeknél egy-két napi előzetes bejelentés alapján történik.

Felmondási díj nem számítatik.

Váltó-leszámitolás, törlesztéses- és egyszerű jelzálogkölcsönök, folyószámla- és lombard-hitelek a legkedvezőbb feltételek mellett engedélyeztetnek.

Az intézet szerződéses társa a

Magyar országos központi takarékpénztár

saját tőkél 40 millió korona,

amely összeköttetése révén a Néptakarékpénztár ügyfeleinek a legnagyobb előnyöket nyújthatja.

7093/1912.

HIRDETMÉNY.

Nagykanizsa város rendezett tanácsa közhírré teszi, hogy a közvágóhídon levő béltisztító, pacalmosó és bélszáritó nyilvános szóbeli árverés útján az egyidejűleg megállapított árverési feltételek mellett 1912. évi november hó 1-től terjedő egy évre bérbe adatik.

A kikiáltási ár 2315 kor., azaz Kettőezerháromszázötvenöt korona. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzül letenni ezen bánatpénz bérlet által a negyedévi bérösszegnek megfelelő összegre kiegészítendő lesz s ezen összeg a bérleti idő tartamára biztosítékul fog szolgálni.

Az árverés határidejéül 1912. évi július hó 4. napjának délelőtti 10 órája helyéül a városház tanácssterembe tüzetik ki.

Az árverési feltételek a közvágóhídi szabályrendelet vonatkozó rendelkezései a hivatalos órák alatt a v. kiadónál a tanácsi irodában bárki által megtekinthetők.

Mely árverésre a bérleti szándékozók ezennel meghívattak.

A városi tanács.

Nagykanizsán, 1912. május hó 24-én.

Vécsey, polgármester.

Grammophonok helyszüke miatt nagyon olcsó árban

Kiárusítottak Ifj. WAJDITS JÓZSEF hangszerkereskedésében

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a

Budapesti Asztalos Ipartestület

védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

áruosarnokait, melyek a következő helyeken vannak:

VII., József-körút 28. sz. (Bérekocsis-utca sarkán.)

IV., Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában)

Ezen szövetséget az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. — Stilszerű modern lakberendezések.

Jutányos árak! Szavatosság áru minőségeért

Az áruosarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárpítószok dolgoznak.

Könes gyógyforrás **Varasd-Töplitz** (Horvátország)

Vasut-, posta-, telefon- és táviráda-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hírneves radioctív tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák makacs torok, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál. Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.

Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Írjesszen a „Zalai Közlöny”-ben.

BIRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR

HERCZEG FERENCZ
KENEDI GÉZA

KÓBOR TAMÁS
KOZMA-ANDOR

az írók és ujságírók színe-java írják

AZ UJSÁG - o t

Vasárnap: „Hesszony”, „Gyermek”, „Automobil” és „Sport” melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.

Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

Egyes példány ára Dunap- és vasárnapokon egyformán

10 fillér.

Előfizetési árak:

Egy évre K 28.-

Fél évre K 14.-

Negyed évre K 7.-

Egy hónapra K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeresen 32-36-40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon 80-100-200-280 oldal.

MEGRENDELENDŐ-CIM:

AZ UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, VII-ik kerület, Rákóczi-ut 54. szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Beák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazása szerint.

Velencei politizálás a kávéházban.

Egy nyugodt gondolkozású uriember menekült tegnap egyik kávéházi társaságból a Polgári Egyletbe, ahol — akár hiszik, akár nem, nem politizálnak. És ha néha mégis szó esik a napi eseményekről, minden vélemény képviselője megőrzi nemcsak a kellő tiszteletet az ellenvélemény iránt, hanem objektivitásának határán sem igen megy túl. A kávéházakban, amint az a menekülő ur egy társaságnak referált, nem így megy a dolog. Ott a régi velencei tónusban politizálnak. Hála az égnek, hogy ez a tónus nagyobb veszedelmet nem rejt magában, mert még csak a száj jár olasz módra anélkül, hogy felbérelt bravók a doget, meg az okantárok nobilitjeit orgyilokkal eltennék láb alól. Idáig még nem fajult a helyzet. De már vannak urak — természetesen a legkiválóbb hazafiak — akiknek legboldogabb pillanata az volna, ha Tizsa Istvánt valaki más leszurná; az ellenpolitikus pedig csak egy forró üstben szeretné forrni látni Justh Gyuláékat.

Hát ez először is elfajulása a politikai diskurzusnak. Izléstelen és — akárhogy ütök is mellőket tisztelt nagyszáju és bótorku kávéházi nagyságok — nem magyar. Nem; mert a magyar sohase csinált törrel, orgyilokkal politikát.

Vazul szeméit olaszok szurták ki; Kis Károly meggyilkolása, ha a Forgács grófok lelkön szárad is, olasz munka volt. Zách Felicián és osaládjának kiirtása az olasz Anjouk műve volt. A magyar lelkesedik, beszél, fellángol, pártoskodik, hűtlenkedik, de alattomos a magyar nem volt soha. Éppen józansága védte meg a környező ezer veszedelem közepette.

Nem szólnak arról, hogy a jobb izlésűek kávéházi tartózkodását ilyen körülmények között utálttá teszik; de a magyar néplelek megmételtyezése, elfajulása érlelődik meg ebből, anélkül, hogy az ország ügyét egy szemernyivel is előbbre segítenék.

Már-már becsületbeli ügyek, régi barátok elhidegülése, ellenségeskedés és hasonlók kerülnek a kávéházban urra lett velencei olasz módú politikai stílusból. És ha ez a felfogás kiterjed és meggyökerezik a durvább szövevél néplelekben: meggondolták-e azok a politikai értelemek, hogy micsoda irtózatot veszedelem melegágya lehet az ily formán felkorbácsolt népszenevedély. Borzalom csak rá gondolni is.

Tolerans volt a magyar mindig hivallás és pártállás iránt egyaránt. Ezt mutatja a kuruc-labanc háború története és ezt annak költészete. Azok, kik ezt a kort végig csinálták magyarok voltak. A mai harcunkat ne

magyarul vivjuk meg? Talán a déli forró napsugaras olasz vér szökkent a magyarba? Gondolkozzanak ezen a józanabbak és ne felkorbácsolás, hanem a nyugodt mérlegelés politikáját tegyék urra a kávéházban. Több tiszteletet szereznek vele és több eredményt.

Az egyesült ellenzék népgyűlése

Nagykanizsa, június 16.

Amióta a helyi lapokból köztudomású lett, hogy a nagykanizsai egyesült ellenzéki pártoktól tervezett népgyűlés engedélyeztetett, bizonyos lázas nyugtalansággal nézett a közönség a vasárnap elé. Ezt az izgalmat nem a városunkban a multakban szerzett tapasztalatok, hanem egyrészt a fővárosban nemrég lezajlott utcai forradalom jellegű zavargások, másrészt az a szokatlanul eldurvult politikai hang okozta, mellyel a parlament legutóbbi eseményeit tárgyalják a mindenütt ezerszámra található politikusok. Ezért a rendőrkapitányság a szükséges intézkedéseket megtette. A vidékről csendőrséget vont össze és gondoskodott, hogy katonaság álljon készenlétben az eshetőségekre. Am az aggodalmak főlölegeseek voltak. Dícséretére szolgál ez a népgyűlés rendezőinek és annak az ezernyi ezer munkásnak, akik a népgyű-

Élnek-e a csillagokban emberek?

Vannak-e Földünkön kívül más égitesteken is élőlények, vagy alkalmasak-e a csillagvilágok arra, hogy ott élet lehessen? Ezek a kérdések évszázadok óta várnak az igaz válaszra. Eddig az egyszerű, kezdetleges eszközök nem engedték, sőt lehetetlenné tették a nagy titkok fölfedezését, ma azonban a csillagászat tudományának olyan tökéletes messzelátó eszközei vannak, amelyek a legszűkebb távolságokat is áthidalják és az égitesteket az emberi szemhez egészen közel hozzák. Ezért a tudósok már megállapíthatják, melyik égitest lakható. A tudósok szerint a Holdban levegőt, vizet, erdőt, mezőt nem lehet látni. Nem látnak mást, csak vakító fényben szinte égő hegyeket és éjszakai sötétséggel fákat völgyeket. A Holdat kiélt, holt égitestnek mondják, amelyen az élőlények táplálásának és főtartásának minden feltétele hiányzik.

A Földünkhöz legközelebb eső bolygó, a Vénusz, amelyet mi esthajnali csillagnak is nevezünk, 45 millió kilométernyire van tőlünk. A Nap háromszor akkora látszik a Vénusz csillagról, mint ami Földünkről és kétszer olyan erősen világítanak a sugarai, mint nálunk.

Míg a Vénusz körülbelül akkora, mint a Föld, addig a Merkúr kisebb, körülbelül a huszadrésze. A Merkúr egyik felén az átlagos hőmérséklet annyira túlhaladja még a legizzóbb szaharai forróságot is, hogy a tüzes levegő belélegzése elégetné a tüdönket,

a másik féltéken pedig a Vénusz éjszakájának elképzelhetetlen hidege tesz lehetetlenné minden életet. A Merkúr is a Naphoz igazodik. Ami időszámításunk szerint 88 nap alatt fordul meg így saját tengelye, mint a Nap tengelye körül, tehát: a mi nálunk 24 óra alatt történik, arra a Merkúron körülbelül három hónap szükséges.

A Vénusz és a Merkúr tehát nem lakható. Mert még gondolni sem lehet olyan élő lényre, nővényre, amely állandóan kibírná a Nap valóban olhamvasztó tüzét, de olyanra sem, amely örök éjszakában és fagyban az életnek csupán a csirját is megnyilváníthatná.

Földünkön minden kihűlt, megfagyott, — ez volt a jégkorszak — úgy gondolják, hogy ez újra megtörténik, amikor a Nap éltető melege megbénul, vagy teljesen kieszik.

A Föld mögött kering a legismertebb bolygó: a Mars, amely a Naptól 30 millió mérföldnyire van. A Mars anyaga a Föld anyagához teljesen hasonló. Éppen úgy van jéggel borított északi és déli sarka, mint Földünknek a két szélsőség között pedig hasonlóképen váltakozó az éghajlat. Az északi félgömbön több a szárazföld, a délin több a tenger. A szárazföldet néhol hatalmas, egyenes vonalú csatornák szelik át.

A Marson tehát van levegő, víz és rendelkezik minnazzokkal a feltételekkel, amíg a szerves életet lehetővé teszik. Vannak váltakozó évszakai is, mint a Földnek, csak az a különbség, hogy az északi fe-

lén a nyári fél év 76 nappal hosszabb a téli félsz. tendónél, míg nálunk ez a különbség csupán 8 nap. Különbözik a Mars egy esztendő körülbelül két földi évnek felel meg, mert a Mars lassabban járja meg utját a Nap körül: 686 nap és 23 óra kell neki hozzá.

Több csillagász állítja, hogy a Marson élő lények, tőlünk talán nem is különböző emberek laknak. Ennek a bizonyítására felhozzák, hogy míg a mi Földünkön — hasonló távolságról tekintve — nem látszhatik, hogy művelve volna, sőt olybá tűnhetik, mintha például a víz és a szárazföld határai a korlátlanul uralkodó természeti erők véletlen eredményei volnának, addig a Marson ezek a határok rendkívül szabályosak és olyan benyomást tesznek, mintha öntudatos akarat, gondolkodó, emberszerű erő alakította volna őket.

Embernek művére vallanak azok a csatornák is, amelyek a Marson néha a legegyszerűbb vonalban hasítják át a szárazföldet és technikai tekintetben a távcsövön át is bámulatot keltenek azzal, hogy egy pererről a másikra csodálatos módon kiszélesednek meg összeszűkülnek.

Egyáltalában nem tartják lehetetlennek, hogy egykor — talán már néhány száz év múlva — az ember valamiképpen megtalálja az érintkezést a Mars lakóival, mert ha már van olyan távcső, mellyel odáig ellátui, akkor az sem lehetetlen, hogy idővel olyan jelet adhatunk, amelyet ott észrevesznek, megértenek és visszaadnak nekünk.

lére felvonultak és szilárdan kitartottak helyeiken a 2 és fél óráig tartó szónoklatok ideje alatt. Ez a nép kiállotta politikai érettségének próbáját és Osizmadia Sárdornak, a nép érettségéről való fejtegetéséhez ezt a komoly magaviseletet is argumentum gyanánt illesztjük oda.

A népgyűlés publikuma ez alkalommal is a megszokott néprétegekből telt ki. Az az 5—6000 ember, mely a szónoki emelvényt az Erzsébet-téren körülvette, legnagyobb részt az alkotmány sáncain kívül vannak még. Hogy nők és gyermekek is szép számban voltak jelen, az megszokott dolog, de azért a polgári osztály is elég szép számmal adta jelét érdeklődésének. A Budapestről jött vendégek utcai ovációjára nem árult el nagy lelkesedést, mert mikor a virágos kocsi a déli gyorsvontattól berobogtak a Korona elé, az előkelő publikummal megtelt Cörső egyetlen éljenzése se volt hallható. Azonban magán a népgyűlésen megnyilatkozott lelkesedés és ünneplés kárpótolta az országos urakat az addig tapasztalt hidegséget. Különbözőben is a jogtalan népre történt hivatkozás, az ő elhatározásukra volt és van szüksége az egyesült ellenzéknek. A szónokok szinte Osizmadia Sándoron kívül valamennyien a politikai életben megtaposott ösvényen jártak. Beszédmodorukat, melyek gyakran a szentvédélytől lesúlyedt kitételeket használtak, nem tesszük itt kritika tárgyává. Mi csak köteleességszerű krónikáját adjuk a napnak, melyen először jelent meg együtt a fórumon a Justh-párt, Kossuth-párt és a néppárt. Tudósításunk a következő:

A pályaudvaron

Virágkoszorúkkal dekorált kocsi sora vonult ki fél 12 órakor a Déli Vasút pályaudvarához. Az első kocsi „Éljen a független Magyarországnak” feliratú zászló lengett. A szep darult időben nagy közönség állt két oldalt a Kazinczy-utcán. Az állomás peronja csakhamar megtelt. Ott volt dr. Tamás János, ujuépi Elek Ernő és Géza, Dobrovits Milán, dr. Miklós Dezső, dr. Gärtner Antal, Blau Ottó stb. A Budapestről jövő gyorsvontat 10 pernyi késése csakhamar letelt és a berobogott vonatról Barabás Béla, Szmracsányi György és Bosnyák Géza szálltak ki, Tripammer Gyula és dr. Hajdu Gyula kíséretében. kik Balatonszentgyörgyig mentek a vendégek elé. A meg-megújuló éljenzés után, Kollarics Adél, Pavelkovic Annus és Vető Rózsiak urleányok egy-egy szép virágcsokrot nyújtottak át, mire Tamás János imyig üdvözölte az érkezőket. Tisztelt Képviselő Urak! Nagykanizsa város és kerülete szövetségesei ellenzékének nevében üdvözölöm. Szomorúság és elkeseredés fogja el szívünket, mert akadályozva vagyunk képviselői köteleességek teljesítésében. Az a szent kötelesség hárul most rátok, hogy mint lelkes apostolok teljesítsétek hivatásotokat. Isten hozott benneteket. (Éljenzés.) Barabás Béla: Tisztelt barátaim! Nem azzal a kitörő lelkesedéssel és örömmel jöttünk, mint máskor. Az egyesült ellenzéki képviselők üdvözleteit adom át a közönségnek. Nyissátok meg kapuitokat és szíveiteket előttünk és mi teljesíteni fogjuk kötelességünket.

A lecsillapult éljenzés után a szu kocsi sora, éljenzések közt vonultak be a Koronába, onnan pedig nemsokára a Polgári Egylet kerthelyiségébe, hol az ebédhez terítve volt.

A Polgári Egylet kertjében.

Egy fősztal és 4 szárnya várta a vendégeket. De bizony a kevés számú résztvevő kényelmesen elfért a fősoron és a középső szárnyon. Ebéd végeztével azonban jócskán megszapordott a közönség.

Nagy örömmel fogadták Batthyány Pál grófot, ki titkára kíséretében Zalaegerszegről érkezett. Azonnal egy ívet köröztetett a jelenlevő megyebizottsági tagok között, kikkel az egybehivandó rendkívüli megyei közgyűlés összehívására vonatkozó beadványt íratott alá. A már felsoroltakon kívül jelen voltak Tamás István birtokos Letenyérről, (dr. Tamás János atyja), Tamás Jenő Lazsnaokról és Hajós Ignác Zalaegerszegről, Szentiványi Dezső Pacsáról, Ujváry Géza, Eperjesy Gábor; néhány kisgazda Kiskomáromból Nedecky kedvéért jött, ki nemrég képviselő jelölt volt náluk. Ezek egyike Marton János ebéd után üdvözölte is a képviselőket; dr. Weisz Lajos és dr. Friedl Ödön is jelen volt. A vendégeket Eperjesy Gábor üdvözölte. Szmracsányi György köszönetet mond a vendéglátásért és fogadtatásért. Azt hiszi, hogy ez az utolsó alkalom, hogy a különböző ellenzék különállóan jelenik meg. Barabás Béla felszólalásában Kovács Gyula képviselő betegágya felé fordította a figyelmet. Nedecky is felszólalt, visszababrást keltve a jobb érzésben, midőn a Tisza nevű kulnyakat hasonlította össze a Tiszákkal. Két óra felé asztalontató volt, mikorra megérkeztek a szocialdemokraták zárt sorai rezes bandával és innen az Erzsébet-térre vonult az egész tömeg.

A népgyűlés.

A téres emelvény megtelt a népgyűlés előkelőivel. Mellette foglalt helyet Bosnyák Gézaúrnó is Szigethy Károly dr. társaságában. A hatalmas közönség zajongása egyszerre elnémult, mikor dr. Tamás János a szónoki emelvényre lépett „A népszava istenszava — ezzel kezdte beszédét, — ami azt jelenti, hogy isten a népet tette urrá.” A földet a nép verítéke termékenyíti, hiába van gép eszköz, ha ő kezébe nem fogja. Ő adja a katonaságot, adót, erőt, hatalmat. Azután rámutatott a politikai eseményekre, melyek e népgyűlést szükségessé tették. Felhívására ki-mondták a népgyűlés megalakulását. Elnök lett Nedecky Jenő jegyzők dr. Miklós Dezső, dr. Malek László, dr. Gärtner Antal és Gyenes Dezső. Nedecky elnök megköszöni a megítélését, mely magas korát és előéletét illeti. Ha Magyarország szabadságát kell megvédeni, akkor követeli, hogy a küzdők első sorában legyenek. Üdvözli a megjelent képviselőket és a népet és átadja a szót Barabás Bélának.

Ezelőtt 18 évvel ment erre, mikor Kossuth Lajos holttestét vitték ezen keresztül. Akkor Nagykanizsa leborult és gyászolta a nemzet édesatyját. Azokata virágokat, melyeket ma a kanizsai hölgyek nyújtottak át neki, holnap kiviszi Kossuth sírjára. A politikai helyzetet tárta fel ellenzéki felfogással és kiszínezéssel, melynek nyomán „éljen a forradalom, éljen a köztársaság” felkiáltások halláztottak a tömegből. Nagy tetszéssel fogadták az erdőről mondott példázatát, melyben az erdő fái panaszkodtak a fajsze ellen, amely egyenkint vágja ki őket. Ti vagytok okai, mert nyelvet adtok hozzá. A tömeg zajos tapsal mutatta, hogy megértette.

Szmracsányi György szerint Budapestben esendőszerű nyok, katonák és erőszak uralkodnak. Ennek okát egyedül Tisza Istvában látja. Ha az obstrukciót a kormány nem tudja leszerelni léptek volna a nemzet elé új választással. Elmélkedik a főrendiházról; legutolsó szereplése érleli meg bennük azt a meggyőződést, hogy a demokratikus berendezkedés alatt ezt a főrendiházat nemcsak megreformálni, hanem eltörölni kell. Esküre szólítja fel Nagykanizsa népet, hogy addig nem tágit, míg a parlamenti gaz ágak megtörölva nem lesznek.

Osizmadia Sándor (szocialdemokrata) szerint a parlament már 10 év óta nem dolgozik. Ha az iparos és kereskedő világ nem dolgozott volna, akkor már ez az ország se volna. A választójog minden párt programjában megvolt, de mikor kormányra jutott, mindent megtett, hogy meg ne csinálja. A választó-

polgárok jó része nem is tudja mi a képviselő kötelessége. Azt hiszi, hogy csak hidakat, utakat, szulvenciót kell kijárni és bevásárlásokat eszközölni. A képviselőt rákényszerítik ilyenre. Pedig neki nem a kerület érdekét kell a szívében hordoznia, hanem az országét, mert ebben a kerület érdeke is benne van. Szerinte nincs gyülekezősi, egyesülési jogunk és nincs sajtó szabadság. Mert ezek mind bizonyos bátóságok engedelmétől függenek. Nagyon érdekesen világítja meg, hogy a földmives ember munkájához szellemi érettség szükséges, tehát nincs igaz az azoknak, kik ezektől a választási jogosultságot meg akarják tagadni. Szerinte mindenki érett erre a jogra, aki a közügyek iránt érdeklődik. Rámutat zajos éljenzés közt arra a viszonyra, mely köztük és a leghazafiasabb párt közt van. A szocialdemokraták is a leghazafiasabbak — a tettekben; mert aki az ország népeért dolgozik, annak hazafisága kétségtelen. Azért kell nekik a választói jogosultság, hogy annál szorosabban kapcsolódjanak a hazához. „Ha a haza szeret bennünket képtelenek vagyunk arra, hogy mi ne szeressük.” Nem a szurony, hanem a fejek forradalmára van szükség. Nem mondja, hogy mindenki szocialista legyen, de azt kimondja, hogy a nép legnagyobb része eddig nem volt semmi. (Hosszas éljenzés.)

Azután Bosnyák Géza fejtette ki, hogy a munkapártra 379899-en adták szavazatukat, míg az egyesült ellenzékre 409982. Így tehát ezek támaszkodnak a nemzet többségére. Igéri, hogy ezentul is becsülettel megállja helyét a küzdelemben. Most 30 napra ki van tiltva a parlamenti gyűlésekről. (Hosszasan éljenek.)

Dr. Bartha Imre a választójogi liga képviselőjében szólal fel. Dr. Hajós Ignác egerszegi ügyvéd az egerszegi független polgárok üdvözlését tolmácsolja rövid, tüzes beszédben. Azután dr. Miklós Dezső jegyző felolvassa a határozati javaslatot, melyben Tisza működését elítéli a népgyűlés, és obstrukciót hazafiasnak minősíti. Bosnyák Géza képviselőnk és az egyesült ellenzéknek bizalmat szavaz és működéséért köszönetet mond. Követeli az általános egyenlő, titkos, községenként való választójogot, melynek megvalósítását egy népparlamenttől várja. A határozati javaslatot eljuttatja az országgyűlés és Zalavármegye törvényhatósága elé. Végül még dr. Hajdu Gyula mondott költői lendülettel buzdító beszédet, mely után a vendég képviselők az állomásra hajtottak, a szívesen kitarított közönség a legesekélyebb incidens nélkül szétoszlott.

HIREK.

A kath. Legényegylet 10 éves fennállásának ünnepe.

Csendben zajtalanul ülte meg vasárnap a helybeli kath. Legényegylet 10 éves fennállását. Dél előtt a felső templomban volt háláadó istentisztelet, melyet Lukács József piaista tanár celebrált. Ezt megelőzőleg Börzsey Tivadar helybeli plebános tartott magasztos ünnepi beszédet, melyben az Isten áldására és a szerencse forradalmára épített munka értékét fejtegette. A templomba az egylet tagjai az elnökség vezetésével nagy számban vonultak fel, hol az egyleti dalárda Rácz János karmester vezetésével mellett az egész mise alatt szépen és művésziességgel énekelt. Közben Vidos József és Hafuer János szólója is megcsendült és hangzott sokak épülésére és áhítatára. Délután ünnepi közgyűlés volt Horváth György, főgimn. igazgató és egyházi elnök nyitotta meg szép és mély értelmű szavakkal a közgyűlést. Utána Kostein Ferenc, egyleti titkár jelentése következett az egylet tiz éves múltjáról, melyet a távollévő titkár helyett Eperjesy Gábor egyleti alelnök olvasott fel. A szorgalmas munkáért, mellyel az egylet multjft ékesen összeállította, jegyzőkönyvi dícséretet kapott. Lukács József egyházi alelnök tartotta meg azután az ünnepi beszédet, melyet osztatlan figyelemmel hallgatott a nagyszámu hallgató-

ság és tetszéssel fogadott s Halvax Frigyes városi tanácsos megörökítésre ajánlott A közgyűlés után a jelenlevőket egy csoportképen is megörökítették. Este 8 órákor ugyancsak az egyet helyiségében társasvacsora volt, melyen sokan vettek részt az egyet tagjai közül. Komoly, tartalmas beszédek is hangzottak a fehér asztal mellett. Beszélt Börzsey Tivadar, Eperjesy Gábor, Lukács József, Samu József, Bazsó József, Vincé József, Móger Károly. Azután jött a élgány s a Hymnus hangjaival köszöntött be, melyet a jelenlevők lelkesedve énekeltek. Így ünnepelt a tízéves legényegylet!

— **Személyi hír.** Dr. Mutschenbacher Viktor ny. pécsi jogakadémiai igazgató Nkanizsára érkezett, hogy mint közoktatástügyi miniszteri biztos a felsőkereskedelmi iskola érettségi vizsgálaton elnököljön.

— **A nagykanizsai járásbírószék vezetője.** Dr. K. Korthy József kír. ítélőtáblai bíró, a nagykanizsai járásbírószék vezetője a napokban foglalta el hivatalát, melyben előtte néhai Oszterhuber László ült. Dr. Kürthy személyesen óhajtott tiszteletét tenni a helybeli ügyvédi kar tagjaiául, de erről a rendkívül felhalmozódott munka miatt egyelőre lemondott és levélben fejezte ki óhaját a jó viszonyról, melynek létesülését kívánatosnak tartja a közös működés kapcsán.

— **Bizottsági gyűlés.** A villamos ellenőrző bizottság csütörtökön d. u. gyűlést tartott Ullmann Elek elnökle alatt. A bizottság a tanácsai kiküldöttek mellé 3 tagot választott, kik az 1910. évi július és 1911. évi július közötti időben elfogyasztott árammennyiséget fogják számbavenni.

— **Iskolaépítések elszámolása.** Az iskolák építését ellenőrző bizottság szombaton d. u. Vécsey Zsigmond polgármester elnökle alatt gyűlést tartott, melynek tárgya a Rozgonyi-utcai emeletes iskolaépület Fuchsz és Gross zalaegerszegi és a Templomtéri földszintes iskolaépületnek Szuknay Lajos nagykanizsai vállalkozóval való végleges elszámolás volt. Az épületek felülvizsgálatát a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal teljesítette. A bizottság pedig Székely Nándor városi s. mérnök, építési ellenőr előterjesztése alapján pontok és tételenként vizsgálat tárgyává tette az elszámolásokat. Megállapította a több és kevesebb munkákat, a vállalkozóra kifordandó kötbérek és azok nagyságát. Ezek figyelembevételével megállapította a vállalkozók végleges járandóságát. E javaslatok a városi tanács útján a képviselőtestület elé fognak kerülni, amely az épületek átvétele és az elszámolások felett érdemlegesen határozni hivatva van.

— **Az egyesült ellenzék választmánya** pénteken este a Polgári Egyleti vendéglő helyiségében dr. Hajdu Gyula és Tripammer Gyula társelnökök elnökle alatt választmányi gyűlést tartott, melyet a vasárnapi népgyűlés előkészítése foglalkoztatott. Élénk tetszéssel fogadták el dr. Miklós Dezso ügyvédnek következő indítványát: „Tekintettel arra, hogy a gyűlekezési szabadság az alkotmányos jogok alapvető biztosítéka s tekintettel arra, hogy a gyűlekezési jog törvényben kodifikálva alkotmányunkban nincs, kimondja a választmány, miszerint az egyesülési jog mielőbbi törvényes szabályozását elsőrangú szükségletnek tekinti. Minthogy pedig a rendőrhatalóság évtizedes tapasztalatok szerint az egyesülési szabadság feletti felügyelet pártatlan és alkotmányos teljesítésére alkalmatlannak bizonyult, a választmány kimondja, hogy az alkotandó törvényt csupán az esetben tartja a közzabadság kielégítő biztosítékának, ha a felügyeleti joggal egy a királyi bíróságok tagjaiból és a választó polgárokból alakítandó vegyes bizottság ruháztatik fel.” Kimondja a választmány, hogy e határozatát az ország összes függetlenségi pártjaival átíratilag és az országgyűlés képviselőházával felíratilag közli. Szombaton újra összegyűlt a választmány és megállapította a népgyűlés elé terjesztendő határozati javaslatot. Egyszermind a népgyűlés rendezésének utolsó kérdéseit intézték el.

— **Gyászír.** Hirschfeld Ödön zentai nyugalmazott tanító 39 éves korában f. hó 16-án Zentán elhunyt. Tanítói működésével és életmódjával előjáróinak és az ottani társadalomnak közbecsülését érdemelte ki, míg néhány évvel ezelőtt a szerencsétlen elvesztette szemévilágát és így fiatalon megszakadt pályája. Azóta szerény nyugdíjából élt nejevel és 4 kis gyermekével A megboldogult testvérbátyja volt Havas Rezső helybeli tanítónak. Nyugodjék békében!

— **A vármegye és Kalvineumnak.** Zala vármegye törvényhatósági bizottsága a magyar református lelkészek gyámol és segély nélkül maradó árvái számára „Kalvineum” néven létesítendő lelkész árva-otthon költségeihez a vármegyei közművelődési alaptól 100 K-val hozzájárul.

— **Körmendi honvédek Nagykanizsán.** A nagykanizsai honvédállomás parancsnoksága értesítette a városi katonai ügyosztály vezetőjét, hogy a 20. honvéd gyalogezred Körmenden állomásozó 3. zászlóalja f. hó 28-án Nagykanizsára érkezik, tehát gondoskodjék az elszállásolásról, a gazdasági hivatalnak irodahelyiségről és a lovaknak istállóról. A 152 főnyi legénységgel 1 alezredes, 2 százados, 5 főhadnagy, 4 hadnagy, 1 ezredorvos és 1 zászlós érkezik. Az itt végbemenő gyakorlatokon július 7-ig vesznek részt, amikor is hazavonulnak. Keszthelyről már e hó 15-én 14 honvéd huszár érkezett, akik szintén közösen végzik ezekkel a gyakorlatokat. Ezek Koltai Ferenc Petőfi uti vendéglőjében vannak elszállásolva.

— **Megszűnt és új cég.** Faics József mászáros és hentesmester bejelentette a tanácsnál, hogy iparát tovább nem folytatja. Dezse Károly fodrász pedig önálló iparüzésre kapott a tanácstól engedélyt.

SZINÉSZET.

A legnagyobb elismerés hangján emlékezünk meg Boccaccio csütörtöki előadásáról, amely dacára a zivataros időjárásnak telt házat vonzott. Hiába közönségünk inkább az igazi zenei gyönyöröknek szol-

gálatába szegődik és meghallgatja többször az igazi operetteket s nem vágyakozik a modernnek után, kik selejtes munkáikkal sokszor milliókat szereztek. Eltekintve a sok kihagyásoktól az előadás mindenképpen kitűnő volt s különösen sikerültek a nehéz együttessék, melyek az operett legértékesebb zenei részei. Haraszthy elragadó Boccaccio v. t. Görög Olga ismét tanujelét adta muzsikális képességeinek. A legőszintébb tapsokat azonban Teleky Ilonka aratta Fiametto szerepében szívhez szóló énekével. Jók voltak még Várady, Burányi, Rákos és Izsó. A két utóbbi mókáin jóízű kacagott közönségünk.

A Kis Cukros. W. Halász Ilonka nemcsak hogy meghódította egy csapásra, első fellépésével a nagykanizsai közönséget, hanem művészetének igazságával, egyéni varázsával fokozta is a személye iránt táplált csodálkozásunkat. És hogy most bucsuzodik, veszteseknek érezzük magunkat Furedi igazgatóval együtt, akinek egyik logrokonszenvesebb és legtehetségesebb művésznőjét látjuk vele távozni. A Kis cukros-ban utolsó előtti fellépését jelezte a színlap és a közönség zsufolásig megtöltötte a szép arénát, hogy gyönyörködjék kedvencének játékában. Volt is kacagás taps quantum satis. Igazi vigjátéki karakterek mozogtak a színpadon, kiket a Kis cukros Halász Ilonka makacs feje kiforgatott nyugalmukból, megszokottságukból és új jövőt tárt fel valamennyi előtt. Izsó művésze a legteljesebb mértékben jutott érvényre. Majtényi, ha nem volt is teljesen elemében, jó volt. Sipos Zoltán (Paul) a menyasszonyt és hivatalt vesztett miniszteri hivatalnok ez alkalommal tehetséges színésznek bizonyult csak örökös vörös parókája kezd már unottá válni. Zalay Margit kis szerepében mint mindig, kedves volt. Gombos Malvin Julie szerepét helyesen töltötte be.

Szombaton a Bőregér ment másodszer.

Vasárnap este zuhólt ház előtt bucsuzott W. Halász Ilonka közönségünkétől a Kis cukros Benjamine szerepében, mely alkalommal elhalmozták tisztelői értékes virágajándékokkal. Az előadás kitűnő volt s a közönség jól mulatott.

Néptakarékpénztár Részvénytársaság

Nagykanizsán

Teljesen befizetett alaptőke 1.300.000 korona

Tartalék tőkék 100.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket

netto 5%-os kamatra.

A kamatadót az intézet fizeti.

Visszafizetés 10.000 koronáig bármikor azonnal, nagyobb összegeknél egy-két napi előzetes bejelentés alapján történik.

Felmondási díj nem számíttatik.

Váltó-leszámitolás, törlesztéses- és egyszerű jelzálogkölcsönök, folyószámla- és lombard-hitelek a legkedvezőbb feltételek mellett engedélyeztetnek.

Az intézet szerződéses társa a

Magyar országos központi takarékpénztár

saját tőkél 40 millió korona,

amely összeköttetése révén a Néptakarékpénztár ügyfeleinek a legnagyobb előnyöket nyújthatja.

7093/1912.

HIRDETMÉNY.

Nagykanizsa város rendezett tanácsa közhírré teszi, hogy a közvágóhídon levő béltisztító, pacalmosó és bélszártó nyilvános szóbeli árverés útján az egyidejűleg megállapított árverési feltételek mellett 1912. évi november hó 1-től terjedő egy évre bérbe adatik.

A kikiáltási ár 2315 kor., azaz Kettőezerháromszáztizenöt korona. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át bánatpénzzel letenni ezen bánatpénz bérlet által a negyedévi bérösszegnek megfelelő összegre kiegészítendő lesz s ezen összeg a bérleti idő tartamára biztosítékkal fog szolgálni.

Az árverés határidejéül 1912. évi július hó 4. napjának délelőtt 10 órája helyéül a városház tanácsterembe tüzetik ki.

Az árverési feltételek a közvágóhídi szabályrendelet vonatkozó rendelkezései a hivatalos órák alatt a v. kiadónál a tanácsi irodában bárki által megtekinthetők.

Mely árverésre a bérleti szándékozók ezennel meghívattak.

A városi tanács.

Nagykanizsán, 1912. május hó 24-én.

Vécsey, polgármester.

Grammophonok helyszűke miatt nagyon olcsó árban

Kiárusítottak Ifj. WAJDITS JÓZSEF hangszerkereskedésében

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,

saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a

Budapesti Asztalos Ipartestület

védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

árucsarnokait, melyek a következő helyeken vannak:

VII., József körút 28. sz. (Bérmocsis-utca sarkán.)

IV., Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában.)

Ezen szövetséget az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek felügyelete alatt áll.

Vásárlási könyveszer teljesen kizárva. — Stílzserű modern lakberendezések.

Jutányos árak! Szavatosság áru minőségeért

Az árucsarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és kárpitások dolgoznak.

Kénes gyógyforrás **Varasd-Töplitz** (Horvátország)

Vasut-, posta-, telefon- és távirtda-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hírneves radioctív tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák makacs torok, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál. Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.

Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny”-ben.

BIRÓ LAJOS HERCZEG FERENCZ KÓBOR TAMÁS
BRÓDI SÁNDOR KENEDI GÉZA KOZMA ANDOR

az írók és ujságírók színe-java írják

a legjobban szerkesztett, teljesen független legelterjedtebb és legnagyobb magyar napi lapot

AZ UJSÁG - o t

Vasárnap: „Asszony”, „Gyermek”, „Automobil” és „Sport” melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.

Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

Egyes példány ára ünnep- és vasárnapokon egyformán

10 fillér.

Előfizetési árak:

Egy évre K 28.-

Fél évre K 14.-

Negyed évre K 7.-

Egy hónapra K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme rendszeren 32-36-40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon 80-100-200-280 oldal.

MEGRENDELENDŐ-CIM:

AZ UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, VII-ik kerület, Rákóczi-ut 54. szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerinti.

Erőteljes birtokpolitikát!

Irta: BETHLEN ISTVÁN gróf.

A magyar politika csak azokkal a kérdésekkel ér rá foglalkozni, amelyek mögött valamely erős érdek áll, vagy amelynek megoldását nálunk hatalmasabb faktorok sürgetik. Szomorúan igazolja ezen tétel valóságát különösen birtokpolitikánk sorsa.

Alig van a magyar közélet kérdései között egy is, amely fontosságban hozzámérhető; nemzetünk léteérdeke fűződik ahhoz, hogy ezen kérdések mentől előbb kielégítő rendezést nyerjenek; és mégis, a politikai faktorok tetlen szemlélése mellett, sőt ma már kimondhatjuk: a szép meggyőző kezdeményezések teljes lezárásával folyik a magyar birtok tervszerű és mind nagyobb mérvűkeltől tisztítása; folyik azért, mert nincsen olyan hatalmas politikai tényező, nincs befolyásos érdek, amely a törvényhozást kényszerítené arra, hogy ezen kérdésekkel érdemben foglalkozzék.

A magyar föld idegen kézre vándorlása ma már olyan mérvűkeltől, hogy népünk

az egész nemzetünk jövőjét veszélyeztetni, sőt veszélybe sodorja az egységes magyar nemzetállam gondolatát is, 40 éves alkotmányos aeránk ezen egyetlen nagyobb politikai koncepcióját, amelyet a közélet minden számottevő férfja vall, mert ábránd és üres fikcióvá lesz ez is, honnan birtokpolitikánkat a tétlenségből még egy évtizedig kiközösíteni nem tudjuk.

Egységes, tervszerű, széles anyagi bázison nyugvó, életerős biztos politikai akciót követelünk tehát a magyar föld, a magyar nemzet érdekében; ezt sürgetni meg nem szűnhetünk.

A természetben némely fajok a föld-rengést korábban megérik mint mi. Én nem tudom, de én földrengést érzek a magyar föld talaján.

Társadalmunk forradalmi jelentőségű átalakuláson megy keresztül. Egész társadalmi osztályok buktak el és hagytak maguk után közéletünk mezéjén ma kétszeresen érzett pótolhatatlan űrt. Új osztályok támadtak, új elemek alakultak ki városainkban és odakint a falvakban; ismét mások átalakultak vagyon-

ban, kulturában, közszellemben egyaránt. Én a magyar közszellemben kezdem érezni ezen új osztályok merész újító szellemét. Ez a történelmi előzmények continuitását széjjel tépve, a megszentelt nemzeti tradíciókat félre lökve, történet előre és igyekszik nemzetünk mindazon rétegeinek nyakára jármot tenni, melyek vele megbarátkozni nem tudnak, melyek azonban bár kevesebb merészségtől áthatva, több érzékel birtak a nemzeti szükségletek követelményei iránt.

Látom, hogy nemzetiségeink napról-napra merészebben lépnek fel, fellovalva és mindennűnen biztatva és ugyanakkor érzem, hogy minden egyes porszemmel, melyet a magyar földből tőlünk ezek elhódítanak, nemzeti nagyságunk egy eltemetett reménységére hull alá a göröngy. Szegény Erdélyország, ha így haladunk, maholnap száraz ággá válik a magyar nemzet élő fáján, melyben majdan a most még távolban készülő zivatar villámai sujtanak le és dönthetik porba vele együtt a büszke évezredek tölgylet.

Ebben a szomorú helyzetben már csak

A keresztény jótékony nőegylet jubileuma.

Irta: Lukács József.

Kránitz Kálmán püspök szombaton városunkba érkezik. Az aggasztán, az édes mosolyu és jószívű püspök nem mindennapi dolog megülesére jön hozzánk. A ker. nőegylet űli alapításának huszonöt éves jubileumát. S hogy az ünnepelés mély nyomokat hagyjon a nőegyleti tagok lelkében, magasatos egyházi ünnep keretében zárja le huszonöt éves multját. Nem minden cél nélkül.

Nincs az emberi léleknek szebb tulajdonsága, mint az irgalmas jótékonyosság, mellyel feledve a rut önzést, megemlékezve az Űdvözítő egy fenséges mondásáról: Menj, te is hasonlóképpen cselekedjél! — elindul a nyomor tanyáira, felkeresi a szenvedők hajlékait és cselekszi a parancsot: Szeresd felebarátodat, mint te magadat!

Huszonöt éve indult el a jótékonyosság ezen útjára a ker. jót. nőegylet. Negyedszázad pörgött le az idő orsóján azóta s ez a hosszú évszor mennyi szenvedés és könnyűnek volt megszüntetője, letörlője, enyhítője, — csak az Isten tudja, kinek parancsát oly hűen teljesítette a jótékonyáságnak ez az intézménye, s kinek dicsőségére annyi hála imát rebegtetett, a mennyi könnyet működése felszártolt s a nyomornak és a szenvedésnek mennyi gondját megszüntette.

1887. május 19-én alakult meg a nagykanizsai ker. jót. nőegylet. Átlag rövid éltű története még nem gazdag változatokban. Clement Lipótné az első

elnöknője, a ki egyuttal a védnöki címet is viseli. Három év multán, az alapszabályok megváltoztatásával Clement Lipótné mellett, ki védnöke maradt az egyesületnek, Zadubánszky Lajosné lett az elnöknő. 16 év története fűződik a ker. nőegylet lezajlott multjából az ő nevéhez. 1906. február havában Zadubánszky Lajosné örökébe dr. Szekeres Józsefné űl, ki a jelen jubileum megünnepelésével egy történelmi szakaszt zár le a nőegylet multjában. Ennyi a rövid krónika, Száraz esemény külsőleg s néhány név, de ezen események és nevek mellé az emberi szív és lélek legszebb megnyilvánulásai fűződnek, — a felebaráti szeretetét. Átértett hivatás, felbuzdult lelkesedés, tette kész nagylelkűség nyilvánult meg minden nőegyleti tevékenységben. Minden tettnek emlékét nem őrizték meg a jegyzőkönyvek. De a jótékonyág minden egyes megnyilvánulása hites ~~leltárban~~ nyert megőrzést. — a nyomorgók és szenvedők szívében. Eszközei, melyekkel jótékonyásának forrásaihoz jutott — a találékonyág és a szorgalom, melyekkel utakat s módokat keresett, hogy a tehetősebbek fölöslegéhez hozzáférjen a szegénység nyomorának enyhítésére. Nem zárkozott el multjában semmi elől sem, mi szép és megengedett, a mit tanácsok és szerencsés ötletek ajánlata révén helyesnek tartott — fillér gyűjtésre. S mikor nemes célját belátták, működésének széles köréről meggyőződtek, akkor szaporodott jótévéinek hosszú sora is. Kik nagyobb ajándékokkal segítettek működésében, nemes feladatának megoldásában.

Nevüket, a sok közül legalább néhányat, —

adjuk át a mult történetének, de egyuttal a jövő ta- uulságának és példájának is.

Eperjesy Gábor szülei emlékére 1200 K.-ás alapítvánnyal írta be nevét a nőegylet történetébe. Mellette hosszú sor kerül még ki a jótévék neveiből. Clement Lipótné (100 k.), Karcag Béla (100 k.), Karcag Béláné (200 k.), Hirschler Henrikné (100 k.), Nagykanizsai takarékpénztár (100 k.), Nagykanizsa városa (100 k.), Komesz József (100 k.), B. Hornig Károly (200 k.), Özv. Benitzky Gáborné, Batthyány Ilona grófnő (200 k.), Özv. Szalacsy Farkasné (200 k.), Dr. Szekeres Józsefné (100 k.), Nagykanizsai Segélyegylet szövetkezet (100 k.) és özv. Lengyel Lajosné (100 k.) — szerepelnek az egylet jótévéi között.

De nemcsak anyagi jótévéi akadtak a ker. nőegyletnek. A kiknek a szellemi elevensége, a gondolatok és tervek termékenysége osztályrészül jutott, állandó kitartással teremtettk meg azon előadások sorozatát, melyek a nőegylet huszonöt éves multjában a vigalmi epizódokat alkotják.

Anyagi és szellemi erők támogatásának eredője ilyanformán a jótékonyáságnak mindazon ténye, mely ezen huszonöt éves mult keretében végbement. Az egyletnek nincs egetverő s országra szóló hirt, neve, de működési terén van munkájának szembetűnő eredménye, bármily csendben és szerényen működik is. Nem vetekedik a kiabáló jótékonyág reklámjaival, hanem névtelenül muukálkodik a jót, hol annak helyét és idejét látja, — marad meg hűen az igazi jótékonyág örök tradíciója mellett: — ne tudja a bal

a magyar gazdáknak, a magyar gazdaságszervezésnek magyar szívében bízom.

Itt találom egyedül érteket és megértést egy a már nemzeti és szociális szempontból egyaránt szükséges és elkerülhetetlen erőteljesebb birtokpolitikai törvényhozási akció iránt. Meg vagyok győződve és bízom benne, hogy a magyar gazdaságszervezés szeretettel karolja fel majd a magyar politika ezen árva gyermekét és cselekvésre kényszeríti szavának súlyával a közélet erre hivatott tényezőit.

H I R E K.

Huszonöt éves emlékünnap.

A Nagykanizsai Ker. Jótékony Nőegylet 25 éves működésének emlékünnapjára (jun. 22. 23.) a következő meghívót kaptuk:

Negyedszázad óta tölti be egyetünk magas szociális hivatását az emberi nyomorúságok és valódi szegénység enyhítését és segítését munkáló tevékenységgel. Az igazi felebarát szeretet föltűnt, hivatkozást kerülő önzetlen eszközeivel kereste föl munkaképesség és más sorosapás okából származó, nyomorgó embertársait, hogy letörölje könnyeiket és a létfenntartás keserves küzdelmei közt anyagi támogatást nyújtva, erősítse őket a jobb jövő reményében. Annak tudatában, hogy egyetünk létezésének e

kezed, mit cselekszik a jobb! Nem kimél fáradtságot, nem ismer megszólást, nem retten vissza semmiféle balsorsától, viszontagságtól, hanem előre törtet ellenállhatatlanul és feltarthatatlanul, mert működésére hajtja és buzdítja fékezhetetlen munkaképed, mely dícsőségét, örömet és igaz boldogságát a szenvedés és a fájdalom nyomorúságának megszüntetésében, vagy legalább kevesítésében találja. De ne folytassuk.

Nagyjában már tudjuk, mit ünnepelünk. Vasárnapra ezért jön közénk Kránitz Kálmán, az apostol utód. Hálálkodni fog a múlt sikeréért és könyörögni fog a jövő újabb áldásaiért a szegények számára. Mert a ker. nőegylet a szegények főképpen. Az egyet tagjai csak munkások, a gyümölcsösödők a szenvedők, a szegények. Milyen szép is lesz az a vasárnap, az ünnepi mise. A szentélyben lesz az oltár, a szék és az orgona. Az oltár előtt egy püspök, egy ós, öreg ember, kezében isten áldásával, ajkán Krisztus igéjével, a szeretet szavával. S aztán egy nagy téren szorongó sokaság, gazdagok és szegények egyetesen, kik fölött az ég kéksége, napsugaras boltozata ragyog, mosolyog, mert most nem torzalkodnak, nem egyenletlenkedő és gyűlölködő szavakat mond szájuk, hanem imát. S most az élet küzdelmében, az állatias agyarkodás káromló szavai helyett a szeretet szavára is hallgatnak néhányan az emberek közül. S énekes ima is fog hangzani harminc ember ajkáról, kik színt adnak a legfőbb és legfontosabb áldozatnak. S mindez kinn, a szabad ég alatt, hogy minden imádság közvetlenül törjön az ég Urához s még a templom stukkója se legyen akadály a lélek szárnyának, melyeken egy város jótékonyága kér újabb kegyelmet, újabb jövőt.

Igy fog ünnepelni a nőegylet, s így fog ünnepelni a ker. nőegylettel Nagykanizsa városa, melynek jövő történetében bizonyára ez a jubileum is megtalálja majd a maga emlékét, a méltó helyét.

hosszu ideje alatt szerény eszközeihez mérten meg tudott felelni emberbaráti kötelességeinek, elhatároztuk, hogy megalakulásának 25-ik évfordulóját nagyobb ünnepség keretében tartjuk meg. Ünnepünkben részt vesz Kránitz Kálmán veszprémi püspök ur Óméltósága és bele venni óhajtunk abba Nagykanizsa és környéke nemesszívű áldozatkész egész társadalmát. Tisztelettel fölkerjük: kegyeskedjék ezen ünnepélyünkön megjelenésével ennek sikerét és fényét emelni. Az elhelyezés szempontjából kegyeskedjék szombat estig dr. Szekeres Józsefné urnó elnöknővel a résztvevő személyek számát közölni. Nagykanizsa, 1912. június 19-én. A nagykanizsai Keresztény Jót. Nőegylet választmányja megbízásából: Dr. Szekeres Józsefné, elnöknő. Dobrovits Milán, titkár. Dr. Tamás János, ügyész.

Az ünnepély sorrendje: 1. Kránitz Kálmán Püspök ur Óméltóságának fogadása szombaton d. u. 1 óra 38 perckor a pályaudvaron. Gyülekezés ehhez d. u. 1/1 órakor a városháza dísztermében. 2. Hatóságok, egyesületek, társulatok és ünnepelő közönség gyülekezése (egyesületek, társulatok zászlóikkal) vasárnap d. e. 9 órakor az alsótemplom-téren. 3. Püspök ur Óméltósága 1/10 órakor a Ferenc-rendiek zárdájából nagy díszmenettel a Kazinczy-utcán. Fő-utóán át a felsőtemplomba vonul. 4. Ünnepélyes tábori zenésmise és szentbeszéd d. e. 10 órakor a Deák-téren. Elmondja: Püspök ur Óméltósága. Mise alatt Főt. Lukács József kegyes-rendi tanár ur vezetésével nagykanizsai hölgyekből és urakból alakult zenés énekkar működik közre. 5. Istentisztelet után Püspök ur Óméltósága nagy díszmenetben a Ferenc-rendiek zárdájába vonul. 6. A keresztény jótékony nőegylet és más küldöttségek tisztelgése a Püspök ur Óméltóságánál a Ferenc-rendiek zárdájában. Kedvezőtlen idő esetén a díszmenet elmarad és az ünnepi zenésmise és szentbeszéd a felsőtemplomban lesz.

— **Tanulmányut Nagykanizsára.** A debreceni gazdasági akadémia felső osztálya a tanárok vezetésével f. hó 19-én meglátogatták az ujnepi mintagazdaságot. A fiatal gazdászok az ott talált gazdasági és állattenyésztési rendszerrel gazdagabbá tették e téren szerzett tudásukat. Az uradalom birtokosa ujnepi Elek Ernő, azután az egész társaságot végig kalauzolta Nagykanizsa előkelő gyáraiban. Meglátogatták a Szeszfinomítót, hol Elek Ernő és Fleischer Miksa igazgató szakszerű előadásokkal a társaságnak. Megmagyarázták a szeszfinomítás mibenlétét és a finomítási művelet alkalmazásával nyert melléktermékek értékesítését. Felhívták a jövő gazdák figyelmét az ipari szeszgyártás fokozásának fontosságára. Innén a Franz r. t. gőzmalmába vezette őket Elek Ernő, melynek modern berendezését ismerték meg. Nagy érdeklődéssel tekintették meg a villamos üzem berendezését. A tanárok főleg az iránt érdeklődtek, hogy a motorikus villamárny mezőgazdasági célokra vétetik e már igénybe, illetőleg a környéki gazdaságok élvezik-e a telepáram közelségét. Azután a Sörgyárba hajtottak, melynek nemesek berendezését, hanem kiűnő gyártmányait is dícsérték. Nagy érdeklődéssel vizsgálták meg a Pátria pótkávagyarat, melynek igazgatója felhívta figyelmüket a cikória termelés jövődelmezőségére.

— **Ideiglenes administrator.** A somlyó-vásárhelyi plébánia lelki és anyagi ügyeinek ideiglenes vezetésével Supka Márton ottani káplán bízott meg.

— **Keszthelyi hírek.** Faragó Márton f. hó 30-án Keszthelyen a Kossuth Lajos-utcai elemi iskolában kollektív képképzést rendez.

A gazdasági akadémia hallgatósága f. hó 22-én este 9 órakor a Balaton partján az atletikai klub javára tűzijátékot és kivilágítást rendez.

A hévízi nagyvendéglőben Tóry György nagyvendéglős éttermeiben a pónsio rendszert bevezette, amivel lényeges kedvezmények járnak.

Hoffmann Lipót ásványvizet árúsítására díszes ivócsarnokot épít a Balaton parton a fürdő bejárat és a Nyers-féle csónakázó között.

— **A közigazgatási bizottság júniusi ülése.** A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én, kedden tartotta meg e havi ülését dr. Balás Béla főispán elnöklété alatt. Az ülésen Árvay Lajos alispán és az előadó karon kívül jelen voltak: Osertán Károly, Bogay Máté, Vizlendy Sándor, dr. Tarányi Ferenc, gróf Baththyány József, Hertelendy Ferenc és Koller István bizottsági tagok. Az ülés a szakjelentéseket és rendes, folyó ügyeket tárgyalta, melyek a közigazgatás rendes ügymenetéről tesznek tanácsot. Nagyobb érdekességre tarthat számot az, hogy a Mezriczky Jenő városi tanácsos, jelenleg h. rendőrkapitány ellen a város polgármestere részéről tett feljelentésekben foglalt szabálytalanságokat a bizottság nem találta alkalmasnak a fegyelmit megelőző vizsgálat elrendelésére.

— **Osádlai pótlék a városi tisztviselőknél.** Várhidy Lajos a Városok Lapja főszerkesztője azt a szenzációs hírt közli lapjában, hogy a belügyminisztériumban egy igen kiváló és a városok iránt melegen érző államférfitől felhatalmaztatott annak közlésére, hogy a belügyi kormány a városfejlesztő törvényjavaslatban oly rendelkezést is beiktatott, mely szerint a városok kötelezettek, hogy tisztviselőinek a családi pótlékot az állam és megyei tisztviselőkhöz hasonló módon és mérvben adják meg. E törvényjavaslatot a kormány e héten szándékozik a képviselőház elé terjeszteni s ha különös akadály közbe nem jön, még a nyári szünet előtt letárgyalatja. Államsegélyül e célra a városok 4 milliót kaphának, amely a rendőrség államosításáig fokozatosan emeltetnék 8 millió összegig.

— **Borkivételünk.** Az országos statisztikai hivatalnak külkereskedelmi forgalmunkról a napokban közzétett április havi jegyzete szerint a f. év első négy hónapjában hordóbor-kivételünk 491,637 métermássa volt 20,648,754 korona értékben. A múlt esztendő ugyanezen időszakkával összehasonlítva a folyó évben, a négy első hónap hordóbor-kivétele 209,672 métermássaival, értékben pedig 11,462,960 koronával növekedett. Ezzel szemben a hordóbor-behozatala ugyanezen idő alatt csak 46,274 métermássa volt, 1,955,077 korona értékben. A behozatal a múlt évhez képest 15,369 métermássaival csökkent.

— **Országos vásárok.** Június hónapban a következő vásárok lesznek városunk érdekkörében: 24-én Barcs, Bánokszentgyörgy, Kaposvár, Muraszombat, Zalaszentgrót Zákány; 26-án Muraszterdahelyen; 27-én Belatincon és Kotoron.

— **Herkules téglagyár.** A Magy. Keresk. Lapja legutóbbi száma közli a Magyar-utca végén létesült téglagyári üzem alapítását. A téglagyár alakult április 4-én. Az alaptőke 220,000 K 1100 darab 200 K n. é. részvény. Igazgatóság: Braun Ede birtokos nagykanizsai, Borsós Péter birtokos eszte-regnyei, dr. Kreiser József ügyvéd, Weisz Bódog kereskedő, Goldmann Ignác kereskedő, Beck József kereskedő, dr. Havas Hugó ügyvéd, Pauk Vilmos mérnök, Schwartz Ottó kereskedő nagykanizsai, Breiner Adolf téglagyáros zákányi, Deutsch Herman téglagyáros és Grünfeld Miksa téglagyáros nagykanizsai lakosok.

— **Katonák szabadságolása az aratási időre.** A magyar kir. honvédelmi miniszter rendeletben tudatja, hogy az aratási munkálatokra a közös hadseregbeli katonák három hétre szabadsághatóságok. Akik ezt a szabadságot igénybe akarják venni, azok kihallgatáson személyesen kérhetik, mely

kérelmet lehetőleg minden esetben teljesíteni fogják. Az ily kérelmek az aratási határidő előtt egy hónappal terjesztendők elő.

— Ahol nem kellenek a milliomos cigányok. A milliomos cigányok néven immár országosan ismert gazdag rézműves cigánykaraván, kik pár hétig Nagykanizsán is időzött, hat családdal a napokban Székesfehérvárra érkezett. Vajdájuk fölkereste Kenessey Gyula ügyvédet, akivel fölment a rendőrkapitányságra, hogy két hónapra telepedési engedélyt kérjen a városban. Ezalatt akarták elvégezni a városban és a környéken akadó rézműves munkákat. Bár okmányaik rendben voltak s igazolták, hogy Pécsert, Kaposvárt, Veszprémet. Nagykanizsát, Zalaegerszeget s még néhány dunántúli várost becsületes munka után hagyták el s pénzük is tömördek van, a főkapitány nem engedélyezte a letelepedést.

— Egy jó házból való flu, kinek 1—2 középiskolája van, nyomdász tanoncnak azonnal felvételik Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

SZÍNHÉZET.

Hétfőn este *Eszmadta* operette került bemutatásra. Még nem láttam sohasem oly üresnek a színházat, mint ezen az estén. Alig ült néhány ember a padsorokban. A darab iránt való bizalmatlanság volt az oka kétségtelenül a liaskónak. S nem hiába. Az előadók bár lehetőségük javát adták s minden eszközt megpróbáltak, hogy melegséget s életet adjanak a darabnak, mindeu igyekezett hajtóerést szenvedett az üres melódiák monotonitásán s a darab vértelenűségén s életlenségén. Tartalma egy kis zágyvalék, afféle operette bohémia. Nem is különös, hogy a darabbal egyszerre megszületett életlenségem nem tudták a művészek lehetőségükkel pótolni. Teleky Ilonka (Steinberg Leonné báróné) kellemesen csengő hangja s karakterisztikusan finom játéka más teret érdemel. Sipos Zoltán, Lőránt Vilmos és főképpen Izsó Miklós és Haraszi Vilma, Váradi Márton mind derekasan állották meg helyüket s hogy nagyobb sikert nem értek el, annak a szerzők az okai, kiknek prózai gondolatuk sücs és életre való dallamos motívumuk is hiányzik. Pedig Izsó és Haraszi jó erők, kiknek csak egy kis segítséget nyujtson valamely szerző, termékeny és változatos művészi erejükkel hamarosan nagy lökést csinálnak belőle, mely vonzza a közönséget.

Sikerültebb este volt a keddi, mikor Shakespeare *Hamlet*-jét adták. Örömmel konstataljuk, hogy ez évad legfényesebb estéje a keddi volt. Bizonyos kétkedéssel nézett a darab előadása elé mindenki. De ez a szépségszisz jégmódjára oldódott fel a lelkekről a darab sikeres előadásának meleg és művészi hatása alatt. A kritikus, ki legtovább dubitál s legtovább feszeng és nyugtalanodik kényelmetlenül kényes szerepének helyén, a második felvonásban a közönség soraiba akklimatizálódik, kétsége megszűnt s a szépen folyó tragikus esemény művészi előadásában gyönyörét találja. Maga előtt törekvő művészgárdát lát, mely hevíl, lelkesedik s maga is élvezi a nagy költő művében rejlő szépségeket, míg maga körül pedig figyelmes, odaadó, fegyelmzett közön-

séget érez, melyet a komolyabb dolgok is érdekelnek, mely tanulni óhajt, ha komoly, művészi és örökbecsű darab szemléletéhez invitálják. Hamlet nehéz szerepét Thuróczy Gyula adta. Bár mellette többen is kitűntek, a dícséret elsőbbségét ő nyerte a finom, szines és változatos művészetével, melyet, bizton állíthatjuk, — hosszú, fáradtságos munkával érlelt meg lelkiismeretével. S ez a kincs a mi tulajdonunk is lett kedden este, mikor Thuróczy szemünk előtt láttuk összeforrai a költő intenciójával s a szerep szellemével. Thuróczy szerepébe lelket vitt, a szerep pedig Thuróczynak egyéniségét és művészetét mintázta át saját formájára. A megértésből fakadt a siker. Az első jelenetekben még ingadozott, határozatlan, a szellemmel való dialógijában zökönt is egyet — folyékonyasága, de csakhamar megtalálja önmagát s nagyot alkotott keddi szerepében. Méltó társa szerepben, művészetben és dícséretben Kondráth Ilonka (Opbelia, Polonius leánya), — kinek játéka nemcsak a mi deszkáinkon kiváló, hanem az ország első intézetében is elsőrangú lenne. Mellettek Bodonyi Béla (Claudius király), Polonius (Somlár Zsigmond), Oserényi Adél (Hamlet anyja), Balogh József (első színész), Izsó Miklós (sírás) váltak ki sokszor dícséretesen emlegetett tehetségükkel, melyben kényes izlések kiválsalma nyert kielégítést a keddi előadásban. Csak Lőránt Vilmos (Laertes) nem illett be organumával a darab keretébe. A rendezés és kiállítás is elsőrangú volt. Fűredi direktor maga is tanulhatott a keddi estéből. Ha telt házat akar, adjon minél több klasszikus dolgot (kérjük Lear királyt). S kölcsönösen fogunk egymásnak örüdeni az előadásokon. L. J.

Jókai operettszövege, Strausz János zenéje és a régiség zamataja vouzolta tegnap a közönséget a Cigánybárába. A szemérmetlen szellemesség helyett a poezis dominálása, jól esett a közönségnek. Az előadás pedig elsőrangú volt. Minden szerep biztos és előkelő kézben volt; ami érdeme nemcsak Izsó Miklós rendezőnek, hanem Fűredi igazgatónak is, aki pazar bőkezűséggel szervezte társulatát. Izsót (Zsupán) nem is dicsérik; hiszen az természetes, hogy Izsó a tetszésnek mindig közép-pontja. Zalay Margit bájos Arzúna volt, disztigvált játéka és kedves hangja mindig megfogják a közönség rokonszenvét. Rákossy Ferenc, mint Cárneró királybiztos pompás alakítás volt. Pajor Ágnes miut Cipra cigányasszony csengő, lágy hangjával aratott tapsokat. Görög Olga (Saffi) játéka és kristálytisza magas szopránja elragadták a közönséget, ugyszintén Búranyi Ferenc Barinkay úde, fiatalos csengésű tenorja. Várady Márton (Gábor deák) mindig rokonszenvet vált ki természet-s játékaival és behizelgő énekével.

**Az itteni piacra és környékére
ügynököket
keresek!**
Liptói turó és csemege vaj.
Schvarcz Lipót Fia turógyáros
GYÉTVÁ.

Irodalom.

* **Magyar Lányok.** Tutsek Anna, eleven, okos, kedves leánylajpa, a Magyar Lányok, gazdag és változatos tartalommal jelent meg e héten. A lap élén V. Sipos Ida elbeszélést találjuk, melynek címe „Az idegen leány”. Balla Ignác verset irt „A zenélő óra” címmel. Huszár Ilona báróné pedig meleg-hangu szép elbeszélést, melynek címe „Emlékezzünk régiokról.” Zempléni Gyuláné tartalmas cikke a „Titanic” rettenetes katasztrófájáról szól, Jeszenszky-né, T. Irén pedig a kis sváb leányról irt kedves novellát. A fordított regény, melyet Malot Hektor irt, a francia ifjúsági irodalom gyöngyszeme. Érdekes olvasmány még az a népszerű tudományos cikk, amely a rovarok izomerejét ösmerteti. A Magyar Lányok kiadóhivatala Budapest, Andrassy-ut 10. Előfizetési ára negyedévre 3 korona.

* **A Vasárnapi Ujság** június 16-iki számának közleményei között a legnagyobb teret a parlament legutóbbi eseményei foglalják el, melyeket Homicskó és Bér Dezső rajzai s az érdekes fényképek egész tömege foglalnak el. A többi képek között vannak: Cholnoky Viktor és Erdélyi Gyula arcképei (Schöpplin Aladár és Krudy Gyula cikkeivel, Inczédi László emléktáblája, képek a római fórum legújabb ásatásaival stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Kafka Margit verse, Lengyel Géza novellája, Claude Farrère regénye. A színházak legutóbbi eseményeiről Alexander Bernát irt. Egyéb közlemények: Divatcikk (képekkel) s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 5 korona, a Világkrónikával együtt hat korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4 szám). Ugyanott megrendelhető a Képes Néplap, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 30 fillér.

* **A Nap a magyar ujságírás szenzációja.** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, aminthogy azonnal konstatalni fogja azt is, hogy A Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Haosak Géza. Munkatársai: a magyar ujságírás kitünőségei. Példányszáma amerikai ujságsiker: 155.000 példány naponként. Egy szám 4 fillér. Előfizetési ár: egy évre 16 korona, fél évre 8, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 f. Minden jó magyar fizessen elő A Napra!

A Divat Ujság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó: negyedévre postán való szétküldéssel két korona husz fillér. Előfizetni legelőszertbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat ujság kiadóhivatala Budapesten, VIII, Rökk Szilárd-utca 4. számú házban van.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál

tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,
saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a
Budapesti Asztalos Ipartestület
védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

árucarnokait, melyek a következő helyeken vannak:
VIII., József-körút 28. sz. (Bérmocsis-utca sarkán.)
IV., Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában.)
Ezen szövetséget az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek
felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. — Stilszerű modern lakberendezések.

Jutányos árak! Szavatosság áru minőségeért

Az árucarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és
kárptosok dolgoznak.

Kónos **Varasd-Töplitz** (Horvát-
gyógyforrás ország)

Vasut-, posta-, telefon- és távirda-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hirneves radioctív
tartalmu kónes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák
makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál.
Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.

Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a

fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny”-ben.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törek-
vések egyetlen hű és körültekintő
szószólója.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő
BRAUN SÁNDOR HACSÁK GÉZA

Naponként 155.000 példány!

== Egy szám: 4 fillér. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 18.- K || Negyedévre 4.- K
Félévre 8.- K || Egy hónapra . . . 1.40 K

FIDIBUSZ

legkifünőbb magyar érciap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

== Egy szám: 12 fillér. ==

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 8.- K || Negyedévre 1.60 K
Félévre 3.- K || Egy hónapra 50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII. Rökk Szilárd-utca 12.

Grammophonok

és lemezek

helyszüke miatt

nagyon

olcsó

árban

eladók

IFJ. WAJDITS JOZSEF hangszerkereskedésében.

BIRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR

HERCZEG FERENCZ
KENEDI GÉZA

KÓBOR TAMÁS
KOZMA ANDOR

az írók és újságírók színe-java írják

a legjobban szerkesztett, teljesen független
legelterjedtebb és legnagyobb magyar
napi lapot

AZ UJSÁG - o t

Vasárnap: „Hesszony”, „Gyermek”,
„Automobil” és „Sport” melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.
Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

Egyes példány ára ünnep-
és vasárnapokon egyformán

10 fillér.

Előfizetési árak:

Egy évre K 28.-

Fél évre K 14.-

Negyed évre K 7.-

Egy hónapra K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme ren-
desen 32-36-40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon
80-100-200-280 oldal.

MEGRENDELENDŐ-CIM:

AZ UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, VII-ik kerület,
Rákóczi-ut 54. szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 6 korona. Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
Kertész József.

Kiadja:
a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

A városok fejlesztése.

A városok és a városi tisztviselők által már oly epedve várt. „a városok fejlesztéséről” szóló törvényjavaslatot hosszú vajadás után Lukács László belügyminiszter a képviselőház f. hó 19-iki ülésén, szerdán be-terjesztette.

Az utóbbi időkben beállott parlamenti események a törvényjavaslat benyújtásának hatalmas lökést adtak s a szinte váratlan fordulat miatt a javaslat a megígért anket megballgatása nélkül került a képviselőház asztalára.

Az, hogy egy napon szűkkörű anket mégis volt, amennyiben Nemesy Károly dr. belügyminiszteri államtitkár önkéntes belügyminiszterium főtisztviselői és a városok orsz. kongresszusának az elnökségéből álló értekezlet (Bározy István, Broly Tivadar, Szentpáli István, Harrer Ferenc, Várhidy Lajos és Sándor István) e hó 20-án csütörtökön d. e. 11 órakor a belügyminiszteriumban a törvényjavaslat fölött tanácskoztak.

A kongresszus elnöksége mindent elfog követni, hogy a javaslatnak a hiányosságai a képviselőház tárgyalása alkalmával még korrigáltassanak.

A törvényhatósági és községi törvény megalkotása óta a városok oly arányokban fejlődtek, hogy azok a törvények már indokolatlanul korlátozták és akadályozták a városokat a szabad fejlődésükben. Nagyon is itt volna tehát az ideje az új városi törvény

megalkotásának, amely alapján újból és a mai követelményeknek megfelelően szabná meg és szabályozná a városok közigazgatási berendezését.

Ez a törvényjavaslat mélyreható reformokat nem foglal ugyan magában, — de miután ez a városi törvény reformjával együtt járó nagy ugrásnak mintegy közbeeső támpontjául tekinthető, éppen ezért mint a nagy reform előkészítését egyengető rendelkezéseket még azt megelőzőleg szükségesnek tartjuk.

Oly nagy az eltérés az egyes városok berendezkedésében, hogy nagyon célszerű, ha egy ilyen közbeeső részleges reformmal mintegy előkészítjük a talajt arra, hogy a nagy végleges reform annál kevesebb rázkódással legyen keresztülvihető.

Az a két osztendő, ami a városi törvény megalkotására megszabatik, alkalmas lesz arra, hogy azalatt a gyakorlati élet megjelölte hiányokat a végleges törvényben pótolhassuk.

A törvényjavaslat főbb rendelkezései a következők: Biztosítja a városoknak a 4 millió korona államsegélyt ugyanazon kulcsok szerint, miként az már az idén is felosztott; a további 4 millió koronát pedig a városi rendőrségek fejlesztésére szánja. Ez utóbbi rendelkezésével az államsegély részesedésénél a nagyobb városok javára állítja helyre az egyensúlyt.

Megállapítja a városi tisztviselők illetményét az állami és megyei hasonló állású alkalmazottak minimális javadalmazásai alapul

vételével, a th. városi tisztviselőket a VI—XI., a r. t. városaik közül 57 városét (10,000 lakóson felüliek) a VII—XI. fiz. osztályba sorozván. A kisebb r. t. városok tisztviselőinek a VIII—XI. fiz. osztályba való addigi merev beosztása helyett azt a kedvezményt foglalja magában, hogy a város maga határozhatja meg, hogy tisztviselőit a VII—XI. vagy a VIII—XI-be sorozza-e. Mindenütt biztosítja azonban a városnak azt a jogát, hogy tisztviselőit kedvezőbbben javadalmazhassa, sajnos azonban, a városok az előírt-nál magasabb fiz. osztályba a tisztviselőket nem sorozhatják. Igaz, hogy ~~ezt~~ a megyei tisztviselőknél sem sikerült elérniök.

A fizetési osztályokba való beosztásnál az eddigihez képest kedvezőbbben jártak a nagyobb r. t. városoknál a tanácsnok, főjegyző, főügyész, főmérnök és főszámvevő, akiket feltétlenül a VIII. fiz. osztályba soroz a javaslat. Ugyancsak kedvezőbb az osztályozás az aljegyzőkre, a községbíróra és az állatorvosra is. Nagyon helyes ujtás, hogy a fiz. osztályokba az erdészeket is beosztja. Nem helyeseljük azonban, hogy a kisebb r. t. városokban még a IX. fiz. osztályban is előfordulnak az aljegyzők, holott itt az irnokokkal kerül egy fiz. osztályba.

Különösen ki kell emelnünk — amit különben már mult számunkban említettünk — a családi pótlék rendszeresítését és ami talán ennél is nagyobb vívmány, a nyugdíj-intézménynek a viszonyosság alapján és az állami nyugdíjtörvény alapelvei szerint való kötelező létesítésének az elrendelését.

Budapesti levél.

„Nemzeti Szalon.”

Előttöm fekszik egy hatalmas, vaskos könyv a „Nemzeti Szalon” művészeti egyesület Almanach címen megjelenő évkönyve. Mikor felüti a szemlélt ezt a szenzáció számba menő kötetet meglepi az a valóban művészeti szerkesztés, a melyek ezt a nagy munkát a három szerkesztő: Déry Béla, Bányász László és Margitay Ernő egybeállították. Maga a nagy mű több önálló részre oszlik és pedig: I. irodalmi részre; itt találjuk legelsőnek az Előszót — írta Andrassy Gyula gróf. Ezt követi Berzeviczy Albert értekezése: A Cinquecento művészete és itt látjuk Térey Gábor dr. tanulmányát: Bruck Lajosról. Pekár Gyula: Velasquez-ről ír. Lázár Béla dr.: Szinyei és a természet címen írt összehasonlítható iktet. Rózsaffy Dezső dr.: A modern dekoratív estés jövőjéről írt közleményt. Gellért Jenő: Bölcső-al a Nemzeti Szalon-ról írja meg a Nemzeti Szalon alóban küzdelmes, de dicsőségteljes történetét és kiutatja a multból a fényes jövőjét ennek a nagy, alóban a nemzettel összeforrt kulturát hirdető, meg-őző és fejlesztő egyesületnek. Kacsiány Ötön cikke vetkezik most: Az első vidéki kiállítás-ról; ezt követi Kézdí Kovács László a híres festő és műkri-

tikus... az ultra — művészetet gáncsoló igen kedves és igaz cikke: A lila tehén.

Szablya János ir cikke: A „Kévről”. Itt találjuk még dr. Siklóssy László cikkét: A művészeti aukció-ról; majd Bende János tanulmánya következik A nő a művészetben címen és remek avatott tollal ír a nők művész szerepléséről, tehetségük kifejlés téséről és térfoglalásáról a művészetben. Ezt követi az időközben elhalt: Tschudi Hugó képzőművészeti író és muzeumi igazgató cikke, Nemes Marcel gyűjtéményéről. Ernst Lajos a nagy tehetségű muzeumi igazgató; ki nagy tudással és pénz áldozatok árán gyűjtötte egybe a magyar műkincseket és önálló muzeumot állított föl eme emlékek számára a fővárosban, melynek tovább fejlesztésén dolgozik állandó buzgalommal. Eme cikkében is megnyitott muzeumról ir szakavatott tudásról tanuságot tevő tanulmányt. Ezt követi Bányász László dr. cikke A művészet igazságáról — írva. Az irodalmi részt Margitay Ernő tanulmánya jegyzi be Ia memoriam címen.

A második rész címe „a Nemzeti Szalon” — Itt tizenhét a művészeti egyesületet ismertető és belügyeit tárgyaló cikk követi egymást. A harmadik részben nyolc cikket találunk ama művészeti intézményekről és egyesületekről, a melyek szorosan mint

testvér-szervezetek a Nemzeti Szalon kötelékébe tartoznak!

Eme harmadik részt kiegészíti egy negyedik rész, a melybe 26 cikk követi egymást és ismerteti a testvér egyesületeket, intézményeket; de felöleli a vidéki egyesületeket és intézményeket is.

Csak most következik a tulajdonképeni művész világ elősorolása kronologikus sorrendben és csak eme „Képzőművészek Lexikona” — olvasásakor látjuk azt, hogy milyen gazdagok vagyunk a művészetben és hány örökre halhatatlan nagy festőnk volt, van és lesz; és minden embernek... kiket elősorol a lexikon... ott találjuk a rá tartozó életrajzi adatait.

Ezt a nagy művészt követi nyomon a „Művészeti írók Lexikona.” Az a—b—c. sorrendben következő betűrendben felsorolt vagy 2000 író nevével és életrajzát foglalja magában a lexikon. Itt látjuk mindazon írók nevével, kik 1894-től kezdve a „Nemzeti Szalon”-t cikkeikkel támogatták és kritikai cikkeket írtak a tárlatokról. A rengeteg író neve közül felemlitem néhány nevet: Adorján Andor, Alexander Bernát dr., Ambrozovics Dezső, Andrassy Gyula gr., Ábrányi Emil, Balla Jenő (bátsi), Bányász László, dr. Bende János, Beöthy Zsolt dr., Berzeviczy Albert, Déry Béla, Divald Kornél, Dudits Andor, Ernst Lajos, Falk Zsigmond dr., Gellért Jenő, Hook

Mindezekben a polgármesterek egyesülete mozgalmának a honorálását látjuk s teljes lojalitással elismerjük azt a sok jóakaratot és buzgóságot, ami a törvényjavaslat alkotóit a városok fejlesztése céljából vezette.

Ha már most figyelembe vesszük, hogy a városi törvény megalkotását és a rendőrség országos rendezését is tételes rendelkezéssel biztosítani kívánja a javaslat s az ezekre vonatkozó törvényjavaslatoknak két éven belül való beterjesztésére kötelezi a belügyminisztert, akkor el kell ismernünk, hogy hosszú mellőztetés után a városok ügye végre a kormány és törvényhozás gondoskodásának a homlokterébe került s bizton reméljük, hogy mint olyan, amely az egész ország figyelmére tarthat számot, annak leg gondosabb elintézéséig onnan nem is fog lekerülni.

Kránitz püspök Nagykanizsán.

A keresztény jót. nőegylet jubileuma.

Akárkinek a lelkében fogamzott is meg gondolat, hogy a Keresztény jótékony nőegylet 25 éves jubileumára Kránitz Kálmán felszentelt püspök ur ömeltóságának közreműködését kérik ki, nemes és finom lélekre valló gondolat volt és természetesen találjuk, hogy amely egyesület az emberszeretet legnemesebb, leghumánusabb misszióját szolgálja, az nem nélkülözheti ünnepén a keresztényi szeretet felkent apostolának áldását. Új virágok teremnek az elfáradt emberi lélekben az ő burditó szavára és áldása megtermékenyítőleg hat a 25 évet lezárt nőegylet hősnőinek fáradságot nem ismerő további küzdelmeire. Azért a városi hatóság és a nőegylet és küldöttségek üdvözlő szavaival hozzáfűztük a „Zalai Közlöny” mély, igaz tiszteletű hódolatát is.

A város szombaton lobogó díszit öltött. Érezte mindenki, hogy Kránitz Kálmán felszentelt püspök érkezése a legideálisabb, legnagyobb szocialistának, az Üdvözítőnek utjain jár, amikor fáradalmas utazást nem tekintve kőzénk jön, hogy atyai jószágával elismerését fejezze ki a letelt 25 év munkájáért és áldását kérje a Mindenhatónak a nőegylet további küzdelmeire. A nőegylet választmánya dr. Szekeres

János, Kacziány Odön, Kacsóh Pongrác dr., Kanizsai Ferenc, Kenedy Géza dr., Kézdi Kovács László, Malonyay Dezső dr., Márkus László, Molnár Viktor, Nemes Mihály, Pekár Gyula dr., Porzolt Kálmán, Prém József dr., Tisza István gróf, Török Gyula, Heress Tibor, Hész József stb. stb.

A nagy művet a harmadik lexikon egészíti ki az a „Művész-árlok és előadott művek Lexikona.” Itt láthatjuk mind ama művelt egyének nevét, kiket a születését a pénz együttesen vagy külön-külön művészet értőkké és pártolókká kvalifikált. Állíthatom, hogy büszke vagyok e névsorra, mert ebből állapíthatom meg, hogy van magyar művészet és ez a magyar művészet ma olyan hatalmas és erős a milyen és ilyen erős a magyar művészet talán csak I. vagy Hunyadi Mátyás idejében volt. . . milyen ma lennel!

Az elősoroltakat Déry Béla zárzója rekeszti be és ezek után pedig reugeteg szép festmény reprodukciója következik, valamint számtalan szobormű képe. A díszes mű ára 12 korona és a befolyó jövedelem a Nemzeti Szalon nyugdíj alapja javára szolgál. Azzal végezem, ki-ki rendelje meg ezt a remek díszmunkát és mint a magyar művészet remekét és dicsőségét tegye ki szobája asztalára díszül, Sehonnan se hiányozzék!

Bátsi Balla Jenő.

Józsefné urnő elnök, dr. Tamás János ügyész és Dobrovics Milán titkár vezetésével d. u. 1 órakor a városháza díszteremben gyülekeztek. Azután kocsi utlek és hosszú kocsisorban vonultak ki a vasútra: Elöl ment a városi hatóság, melyet Vécsey Zsigmond polgármester, dr. Sabján Gyula főjegyző, Deák Péter rendőrfőkapitány és Áts József tanácsos képviseltek.

A budapesti személyvonat némi késéssel érkezett meg 1 óra 50 perckor és a negyedik vágányra futott, mely előtt Vécsey polgármester várta a püspök ömeltóságát a városi urakkal. Amint titkára kíséretében a vonatról leszállt, a polgármester üdvözlő szavai fogadták: Nagykanizsa város hatósága és közönségének nevében fúri ragaszkodással, igaz szeretettel és szívem melegével üdvözlöm méltóságodat. Isten hozta! Kívánjuk, hogy itt tartózkodása kedves emléke legyen szívének. (Éljenzés.)

Kránitz püspök megköszönte az üdvözlő szavakat. Szívesen jött Nagykanizsára, melyhez kedves, gyermekkori emlékek fűzik. Azután a pernonon város nőegylet választmányához és a nagy tömeg kíséretéhez érkezett a magas vendég, hol Tamás János dr. a nőegylet ügyészenek következő szavai fogadták: Méltóságos Püspök Ur! Szeretve tisztelt Fő Lelki atyánk! Mély hódolattal és igaz lelki örömmel üdvözlöm Méltóságodat a nagykanizsai keresztény jótékony nőegylet részéről! Mindenkor különös büszkeségünkre és örömünkre szolgál, ha nagybecsű érdeklődésével egyetűnket kitünteti. De fokozottabb mértékben töltik el szíveinket az érzelmeink most, — a midőn egyetűnket negyedszázados jubileumának megünnepléséhez fogunk és a mikor ezt az ünnepet körülünkben Méltóságod fennkölt személyének megjelenése vezeti be. Hálásan köszönjük kegyes megjelenését és nagyon kérjük Méltóságodat kegyeskedjék ünnepünkhöz Végtelelenül Jó Mindenható Atyánkuál velűnk együtt hálát adni egyetűnket 25 éves múltjának sikereirért. Beláthatatlan jövőnkre nézve pedig velűnk együtt aláztatosan kikérni Istenűnkűnél, hogy egyetűnket évről-évre erősödve szent vallásunk előírása szeriűnt ezentul is áldásos hathatósággal teljesithesse az irgalmasság lelki és testi cselekedeit! Egyetűnket és maguukat kegyes jóindulataiba ajánlva szívűnk-lelkűnk melegével kiáltjuk: Isten hozta! Isten őrlessé Méltóságodat!

Az éljenzés csillapultával megköszönte a püspök a nem várt ovációt. „Nem hozott mást, mint jóakaratot és szeretetet. Legyenek meggyőződve — mondta a többek közt, hogy meghívásuknak szívesen tettem elaget, örömmel jöttem.” Azután dr. Tamás bemutatta a püspök ur ö méltóságának dr. Szekeres Józsefné urnőt, a nőegylet elnökét, aki viszont a választmány minden tagiát mutatta be. Azután óriási kocsisor követésével, bevonult ö méltósága a Szent Ferencendiek templomába, hol harangzugás közben várta a sok fehérruhás leány „Fehér liliomot tartva a szentegyház ajtaja előtt. Belül pedig Börzsey Tivadar plébános fogadta a szerzetesek élén. Azután felzendült a kórusban „Ecce sacerdos magnus” akkordjai, melyek ez alkalomra összeállított urak és urnőkből álló énekkar ajkairól szálltak az ég felé. Azután a főpap csendes misét szolgáltatott papi segédlettel. Ezzel az érkezési ünnepségek befejezést nyertek.

Junius 23-ika az ünnepelő lelkek vágyából fakadt vasárnap volt. A ragyogó nap, a vasárnapi nyugalom, már maga is ünnepies volt, amit még fokozott a házak sűrű tellobogózása. Reggel 9 $\frac{1}{2}$ órára a Cintórium előtt már összegyűlekeztek a különböző egyesületek, melyek a közszeretethen levő főpapot körmenethen kísérték a felső templom elé, hol egy díszes tribűn volt az ünnepi ének és zenekar számára és díszes oltárhelyiség az ünnepies szent mise megtartásához. A tűzoltó zenekar egyházi zenejének hangjai és harangzugás mellett indult meg a menet.

Elöl a különböző egyesületek. Száz fehérruhás leány fehér liliom kelyhet tartva ment a szentség előtt. A szentség után a püspök titkára vitte a pásztorbotot.

Azután a főpap sudár alakja következett. A ferencesek, a kegyes tanítórend és irgalmas nénék csoportja követte. Háromnegyed 10-kor érkezett a végtelen menet kezdete a felső templomhoz, hol az egyesületek a legnagyobb rendben elhelyezkedtek a számukra kijelölt helyen. Ott volt a piarista rend, Nagykanizsa város hatósága, az irgalmas nénék, az izr. hitközség, az izr. nőegylet, a kir. törvényszék, a kir. ügyészség, a közös hadsereg és honvédség tisztikara, a kir. adóhivatal, az áll. polgári iskola, az ipartestület, a tűzoltóság, a vasutas szövetség, a Kath. legényegylet egyesülete stb. Az urnők és urakból álló vegyes kar és azt kísérő zenekar hangjai ég felé törtek és imádságos hangulatot alkottak a hívő lelkekbe. Azután fényes papi segédlettel csendes misét celebrált a főpásztor, miközben a gyönyörű vegyes kar elegikus hangjai kísérték a mise mozzanatait. Mise után a pápa színeivel dekorált szószékre lépett a méltóságos püspök. Először imát mondott, azután az evangéliumban említett bö haltermésre fordította a figyelmet, amikor az Üdvözítőnek azt mondta Péter apostol, „hagyj el Uram, mert én bűnös vagyok.” A bö halfogáshoz hasonlította a keresztény nőegylet 25 éves szeretetben és könyörűletben eltöltött apostoli munkáját. A hitnek meggyőző hangján beszélt azután a szeretetről, melyet az ókori pogány népeknél hasztalan keresűnk. Sem a görög Demosthenesekűnél, sem a római Cicerók és Caesaroknál nem találjuk elhívte a szeretet magvait. A Megváltónak kellett jönnie, hogy a telebaráti szeretet isteni eszméjét a világ lelkébe beoltsa. Boldog a nőegylet, mert már 25 éve osztogatja híven, bőségben az irgalom és szeretet áldásait. Majd tanácsot ad a nemeslelkű főpap a jótékonyosság műveihez, hogy a hit aláztatóságával, a szeretet gyengédségével és a könyörűlet buzgalomával gyakorolják a jótékonyt a szegénység tanyáin, a nyomoruság terítettlen asztalán és a betegek hideg nyoszolyájánál. A lelkek mélyére hatoltak a főpap lelkének tengermélységéből fakadó szözatok. Még egy hálaima, a Hymnus és egy bufejűző egyházi ének zárták le a jótékonyt 25 esztendejét, melynek magasztos ünnepét Kránitz Kálmán felszentelt püspök ömeltósága nemcsak városi ünnepé tette, de újabb lusztrumok megünnepített munkájának alapjává avatta.

Azután a menet visszafelé indult és ugyanoly sorrendben, a nép ezreitől követve harangzugás közt kísérté a népszerű püspököt a Ferencendiek rendházába, melynek magas tornyán a nemzeti szűnű lobogó lengett az egyházi fejedelem fehérsárga színei mellett.

Az ünnep bezárója az ebéd volt, melyet a Szt. Ferencendi papság vendégszeretete adott a püspök ömeltósága tiszteletére. Jelen volt rajta kívül a Ferencendi papság teljes számban, Vécsey Zsigmond polgármester, dr. Szekeres József, dr. Szekeres Józsefné a Nőegylet elnöke, Vicsz Ferenc főszolgabíró, Dobrovics Milán v. országgyűlési képviselő, dr. Tamás János, Lukács József a piarista rend képviselőtében és Eperjesy Gábor. Elsőnek Börzsey Tivadar házfűnök és plébános köszöntötte fel Kránitz püspököt. Vécsey polgármester szintén a nemes főpásztorra emelte poharát, ráterelvűn a figyelmet a felsőtemplom felépítésére, ami nemcsak vallási, hanem városi érdek is. A püspök ömeltósága a keresztény jótékony nőegylet választmányát, tagiát és jelenlevő elnökét, dr. Szekeres Józsefné urnőt üdvözlö. Dr. Szekeres a Nőegylet nevében mond köszönetet ömeltóságának. Ismét a főpásztor emelkedik szólásra és az improvizált ének és zenekar működését halmozza el dicsérettel. Foglalkozik Lukács József piarista tanár érdemével, ki e kart létesítette és isten

dicsőségére nagy fáradtsággal teljesítette papi és művészi feladatát. Erre Lukács József válaszolt, kitérvén a dicsőrelet elől, csak a kötelességét tette munkája alapjául és kérte a magas vendőget, adjon minél gyakrabban alkalmat ilyenmő működés kifejtésére. A vendőgek emelkedett hangulatban mindaddig együtt maradtak, míg az indulás ideje el nem érkezett. Ekkor az egész társaság elkísérte a főpásztort a délutáni gyorsvonathoz, mely a püspöki székvárosba vitte.

Ugyan nem a mi tisztünk, hogy a Nőegylet érdekében kifejtett munkálkodásért akárkinek is köszönetet vagy elismerést mondjunk, de nem zárkozhatunk el annak felemlítésétől, hogy az egész jubileumi ünnepség fáradhatatlan tapintatos rendezési munkára vallott. Ez pedig tudunkkal Dobrovics Milán és dr. Tamás János működését dicsérik. A rend fenntartása körül pedig Fűredi János rendőrtiszt fejtelt ki kifogástalan, tapintatos működést a melléje beosztott rendőrökkel együtt. De nem térhetünk ki Lukács József tanár szereplésének felemlítése elől sem, akinek közszereplésében álló egyénisége teremtetta meg azt a zene- és énekkart, mely működésével a püspöktől cejőbrált szentmisét méltó keretbe foglalta. Ezt már azért is büszkeséggel említjük, mert Lukács József tanár úr a „Zalai Közlöny“-nek szép szavu munkatársa.

H I R E K.

— **Házasság** *Cavalloni Sándor*, nagykanizsai főgimn. tanár, július 1-én d. e. 11 órakor köt házasságot *Szalay Ida* áll. tanítónővel, Szalay Sándor igazgatónak és neje szül. Péter Ida-urónek leányával a nagykanizsai anyakönyvi hivatalban. Utánna mindjárt az egyházi esketés lesz a felső templomban. (Külön értesítés helyett.)

— **Szabadságon.** Dr. Sa'ján Gyula városi főjegyző f. hó 27-én egy hónapig terjedő szabadságra megy.

— **Az építő bizottság** ma d. u. gyűlést tartott, melyen a méntelep számára történő építkezéseket vette tárgyalás alá.

— **Hajós rendőrbiztos visszahelyezése.** Már teljesen megszoktuk, hogy a kanizsai rendőrségnél a rendőrbiztosi állás fölöslegessé vált és ime most a közigazgatási bizottság egy évi távolléte után a hivatalát önkényt elhagyott Hajós Ferencet visszahelyezi hivatalába. — A dolog így történt: Az 1. fokú városi határozatot ugyanis Hajós Ferenc megfélebbezte, minek következtében az ügy a közigazgatási bizottsághoz került. Ez pedig a fegyelmi eljárás elrendelését a felebbezés elutasításával helyben hagyta. „A nevezetnek hivatalától való felfüggesztésére vonatkozó részét azonban — mondja a határozat — megváltoztatom és Hajós Ferenc rendőrbiztosnak hivatali állásából való felfüggesztését mellőzöm, mert a vizsgálat eddigi adatai szerint

nevezett terhére oly súlyos beszámítás alá eső fegyelmi vétség, amely esetleg hivatalvesztést vonhatna maga után, nem látszik fenforogni. E véghatározat ellen a közbésítést követő 15 nap alatt az I. fokban eljáró polgármesternél előterjeszhető felebbezésnek van helye.” Zalaegerszeg, 1912. jun. 14. Arvay s. k. alispán.

— **A városi adóhivatal dicsőrete.** Simicska János zalaegerszegi számtanácsos Zalavármegye alispánjának utasítása folytán Nagykanizsa város adóhivatalánál a mult héten a törvényhatósági pót- és utadó általános kezelését és behajtását tette vizsgálat tárgyává. E munkálatok között tapasztalt rend és pontosság teljes meglepődését vívták ki. Megjelent Vécey polgármester előtt és kifejezte előtte az adóhivatalnál észlelt, tapasztalt dicsőretét és kérte, hogy a polgármester tolmácsolja elismerését az adóhivatal vezetője és tisztviselői előtt.

— **Évvégi vizsgálat.** A női ker. tanfolyam záróvizsgálja június 26-án d. e. 8 órakor tartatik meg.

— **A nagykanizsai Torna Egylet** vasárnap a szombathelyi M. Á. V. football csapatát látta vendégül. A délután fél-6 órakor megtartott mérkőzésből a Tornaegylet került ki győztesen. A meccs lefolyása a következő volt. A bíró szipolzésére Szombathely kezd, de a lapda már az első percben veszélyeztetli az ő kapujukat. A kanizsaiak fölönyt Szombathely durva játékkal akarja kiegyenlíteni, a bíró azonban 11-est ítélt, mit Tóth a T. E. vezető goaljába értékesít a 9. percben. Majd a 12. percben ismét Tóth szerez remek lövésével goalt. Ezután változatos játék folyik, de a kanizsaiak összjátéka felülmúlja a szombathelyiek egyéni játékát. A 37. percben Váci (T. E.) szökteji Tóthot ki a 3. goalt rugja. Míg Szombathely 40 percben centerre révén szerez egy goalt. Félidő 3—1 Kanizsa javára. A második félidőben a játék ellanyhul csupán a végén lendül ismét fel, mikor Szombathely koruerral veszélyeztet, mit hajszállal a kapu felé fejelnek. A T. E. ismét offenzívába kerül s Kertész beadását Tóth kapura fejele, de a kapus véd. Végre a 40 percben Nagy levezeti a lapdát s innen lövi a T. E. 4. goalját. Pártatlan bíró volt Bognár Zsigmond; összjátékukért a Tóth-Váci pár dicsőretet érdemel, míg Szombathely legjobb embere a center, a centerhall és a jobbátvéd volt.

— **Postanövendékek felvétele.** A posta és távirtda és távbeszélő kezelési szolgálatban való kiképzés céljából a m. kir. posta és távirtda hivatalokhoz növendékek vétetnek fel. Növendékké felvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet szóban és írásban bírják, továbbá a középiskola IV. vagy ezzel egyenrangú más iskola megfelelő osztályát sikerrel végezték 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek. A sajátkezőleg irt kérvény az illető pt. igazgatósághoz címeze azon pt. hivatalnál nyújtandó be 1912. július hó 15-ig, hova folyamodó növendékké felvételét óhajtja. Ez érdemben bővebb felvilágosítással a helybeli 1. számú postahivatal készséggel szolgál.

— **Szaktanfolyam berekesztése.** Sömegeen május 28-án nyílt meg egy szabóipari vándortanfolyam Beleszlin Athanasz szaktanító vezetése alatt. A tanfolyam f. hó 22-én ért véget. A soproni keresk. és iparkamara elnökségének megbízásából Halvax Frigyes kamarai alelnök a záróünnepen üdvözölte a szaktanítót eredményes munkásságáért és buzdította az iparosokat, hogy folytonos önképzéssel haladjanak együtt a nyugati művelt iparosokkal, mert csak így tudják a versenyt azokkal felvenni.

SZINÉSZET.

Csütörtökön a Hütlenség iskolája c. vigiáték került színre, melyben Majthényi, Kondráth Ilona, Zalai Margit, Loránt Vilmos művészeite juttatták érvényre a költő intencióit, amely mégis csak a családi hűségben találja meg a boldogságot.

Pénteken az Eleven Ördög telt házat vonzott. Haraszthy Vilma elragadó volt mint Letoriésné vicomte; mellette Telekyl Ilona (Grevin szabóné) volt elsőrangú. Kitűnő volt a Rákossy Ferenc mint a vicomte nevelője. A többi szereplő egytől-egyig hozzájárult az est sikeréhez.

Az elvált asszony szombati előadásában Görög Olga hangja és játéka domiuált, ki mint Karel neje, Jana játékaival és a legszebb dicsőretet érdemlő énekeivel ragalta el a közönséget. Haraszthy Vilma (Gonda) mintha ez estén nem lett volna disponálva a játékhöz. A töle megszokott magával ragadó temperamentum ez alkalommal nem jelent meg művészetében. Halványan személyesítette ezért a „szabad szerelem apostolatát”. A közönség remek virágkosárral kedveskedett e két dédelgetett kedvencének. Várady Márton, Izsó Miklós, Sipos Zoltán, Somlár Zs., Burányi, Juhász Margit járultak hozzá az est sikeréhez.

A bor. Tegnap este Gárdonyi népsziműve a Bor került bemutatásra. Az együttes a második felvonásban szépen bontakozott ki. A darab szereplői közül különösen Váradi Márton, Sipos Zoltán, Kondráth Ilona, Telekyl Ilona és Zala Margit váltak ki. Váradi Márton (Baracs Imre) kifejezően hű, eleven játéka mellett Kondráth Ilona (a feleség) művészi alakítása is hatásos és élő volt. Telekyl Ilona (Szunyog Rózi) jó partnerre lett Sipos Zoltánban (Baracs Matyi). A többi szereplők is megállták helyüket, bár a darab szellemébe nem igen tudtak behelyezkedni. Bizonyos operette is érzett játékokon, mozgásukon és kifejezéstükön. Kár volt a második felvonás egy szép énekszámát elhagyni. — Elveszett a fakó lovam!

**Az itteni piaora és környékére
ügynököket
keresek!**

Liptói turó és csemege vaj.
Schvarcz Lipót Fia turógyáros
GYETVA.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
tüdőgyuladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,
saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a
Budapesti Asztalos Ipartestület
védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

áruosarnokait, melyek a következő helyeken vannak:
VIII., József-körút 28. sz. (Bérmocsis-utca sarkán.)
IV., Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában)
Ezen szövetséget az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek
felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. — Stilszerű modern lakberendezések.

Jutányosárak! Szavatosság áru minőségeért

Az áruosarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és
kárpitások dolgoznak.

Kénes
gyógyforrás

Varasd-Töplitz (Horvát-ország.)

Vasut-, posta-, telefon- és távirda-állomás.

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hírneves radioactív
tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák
makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál.
Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.
Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a
fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny“-ben.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törek-
vések egyetlen hű és körültekintően
szószólója.

Főszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR**
Felelős szerkesztő: **HACSAK GÉZA**

Naponként 155.000 példány!

== Egy szám: 4 fillér. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 18.- K || Negyedévre 4.- K
Félévre 8.- K || Egy hónapra . . . 1.40 K

FIDIBUSZ

legkitünőbb magyar élelapi!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

== Egy szám: 12 fillér. ==

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 8.- K || Negyedévre 1.50 K
Félévre 3.- K || Egy hónapra 50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII. Rökk Szilárd-utca 12.

**Grammophonok
és lemezek
helyszüke miatt
nagyon
olcsó
árban
eladók**

IFJ. WAJDITS JOZSEF hangszerkereskedésében.

BIRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR

HERCZEG FERENCZ
KENEDI GÉZA

KÓBOR TAMÁS
KOZMA ANDOR

az írók és újságírók színe-java írják

AZ UJSÁG - o t

Vasárnap: „Asszony“, „Gyermek“,
„Automobil“ és „Sport“ melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.
Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

Egyes példány ára ünne-
p- és vasárnapokon egyformán

10 fillér.

Előfizetési árak:

Egy évre K 28.-

Fél évre K 14.-

Negyed évre K 7.-

Egy hónapra K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme ren-
desen 32-36-40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon
80-100-200-280 oldal.

MEGRENDELENDŐ-CIM:

AZ UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, VII-ik kerület,
Rákóczi-út 54. szám.

ZALAI KÖZLÖNY

Politikai lap.

Megjelenik hétfőn és csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, Negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja:

a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák-tér 1.

Telefon: 182. — Hirdetések díjazás szerint.

A parlamentarizmus válsága.

Írta: GEISZLER ISTVÁN.

A modern államélet leghatalmasabb szervei a parlamentek, amint az utolsó évek tapasztalatai bizonyítják, szeltében az egész világon, nem működnek már olyan kifogástalanul és simán, mint ahogy az a nemzetek és országok békés nyugalma és zavartalan fejlődése érdekében szükséges volna.

Ez a hatalmas organizmus, mely a modern állam politikai, gazdasági, társadalmi és kulturális szervezeteivel oly sok szállal van összekötve, amely dicsőségteljes múltjában a népeket és országokat a szabadság, jólét és haladás annyi áldásával árasztotta el, mintha egy idő óta beteg lenne, mintha magasztos föladatait már nem tudná a régi intenzivitással, kitartással és sikerrel teljesíteni.

És ezek a sajnálatos jelenségek nem szorítkoznak csak egyes országok népképviselői szervezeteire, hanem az egész kulturális világban ugyiszólván kivétel nélkül kisebb-nagyobb mértékben tapasztalhatók.

A parlamenti pártviszonyok elfajulása, pártfrakciók kiméltlen érvényesülési vágya, törtetés árkon-bokron keresztül, obstrukciók, intrikák, korrupció, a tekintély, a belső parlamenti rend és fegyelem fölbomlása, parlamenti botrányok, éretlen komédiák, lelkiismeretlen lázítások és bujtogatások és még sok egyéb szenny és piszok, amit időnként a parlamenti viharok zavaros hullámai fölszínre vetnek, mindezek előidézték azt a szomorú helyzetet, hogy ma már sokfelé a közvéleménynek a parlamentarizmus életképességébe és jövőjébe vetett hite meginogni kezd és a jobbjézésű és gondolkodó elemek az undor bizonyos nemével kezdenek elfordulni a parlamentekben végbemenő eseményektől.

És a parlamentarizmus ellenségei, egyfelől az abszolutizmus sötét lovagjai, másfelől a tulzó radikális elöharosai, a szindikalisták, már kárörvendve kongatják a lélekharangot a parlamentarizmus fölött.

Azonban az öröm kissé korai. A parlamentarizmus még korántsem járta le magát, még nem öregedett el, a parlamentarizmusra a népek és országok jövőjében még nagy, szép és magasztos föladatak megvalósítása vár. A parlamentarizmusnak a jelenben észlelhető bajai csak egy átmeneti állapot muló jelenségei, melyek kellő radikális kurával ki lesznek gyógyíthatók. Ugyanis a parlamentarizmuson is észlelhetők lettek azok a jelenségek, melyek a tulhajtott liberális káros következményei voltak. A tizenkilencedik

század jelszava, a teljes egyéni érvényesülés elve, itt is úgy, mint gazdasági téren, kudarcot vallott. A korlátok nélküli szabadság, amely még a köz érdekében való megszorításokat sem tűrte s amely ilyenformán az egyént az összesség fölé emelte és amely homlokegyenest ellenkezik az örök igaz római állammal, a „suprema lex salus publicae” „legfőbb törvény az állam java” hatalmas parancsszavával, ez a korlátolatlan egyéni szabadság itt is megtermette a maga keserű gyümölcseit. Az egyéni akarat túltengése, a kis érdekcsoportok kiméltlen önzése és terrorizmusa, mely a belső parlamenti szabadság, a laza házszabályok által még istápolva lett, megtermette a parlamenti anarkiát, mely a különböző államokban különböző jelenségekben nyilvánul meg.

És ezen anarkia ama dilemma elé állította és állítja ma is a parlamentarizmus igaz híveit, hogy vagy engedik a dolgokat a maguk természetes fejlődési folyamatainak végig menni és ez esetben a parlamentek depravációja, a lassu elzúllás lesz az elkerülhetetlen vég, vagy pedig ha kell, a legkiméltlenebb eszközökkel is gondoskodnak a parlamentek belső rendje és fegyelme helyreállításáról, amely nélkül a parlamentek hivatásukat teljesíteni képtelenek.

A mi parlamentarizmusunk is elérkezett arra a pontra, ahol a sürgős és erőlyes cselekvés életkérdéssé vált. Az évtizedes indokolatlan és könnyelmű obstrukció itt is lehetetlenné tett minden komoly munkát. És ez az obstrukció pusztán és kizárólag a parlamenti belső szabadság beteges túltengéséből, az anarkia szellemének elhatalmasodásából keletkezett és semmipemű összefüggésben nem volt az ország közállapotaival. Bármely reform, nem véve ki a választói jogot sem, nem tudott volna ezeken az állapotokon változtatni. Itt csupán és kizárólag a betegség közvetlen gyógyítása — a parlamenti belső rend, fegyelem és a többségi akarat érvényesülésének helyreállítása — segíthetett. Ez végre, bár sulyos küzdelem és nagy áldozatok árán de sikerült. Most csak az új rend következetes, rendíthetetlen, vasakaratu keresztülvitele van hátra és akkor a magyar nemzet az őszinte hála és elismerés érzelmeivel hajthatja meg zászlóját azok előtt a férfiak előtt, akik megértve az idők intó szavát, hősi önföladozásuk és lángoló hazaszeretetének segítségével megmentették a nemzet számára azt az intézményt, amelyre még oly sok szép és magasztos föladat megvalósítása vár, a magyar parlamentarizmust.

Magyar emlékek Oroszországban.

Öröm fogja el mindenütt az igaz hazafit, hol a legkisebb emléket is találja, mely hazájára figyelmezteti. A képzelet sebes szárnyalásával száll vissza oda, honnan tudás vágya vagy valamely más ok elhozta s ilyenkor érzi csak, mi a haza fogalma. Nő szeme előtt százszorosán az otthon értéke, hol megértik minden gondolatunk és szavunk, hol ajkunk minden szava visszhangra talál.

Mire otthon alig gondolunk, annak értéke nagyobb szemünkben, ha távol vagyunk az idegenben s mit talán figyelemre is alig méltatnánk a haza határán belül, mint nemzeti multunk féltett kincsére gondolunk reá s mint a mult kegyeletes emlékü maradványait szemléljük. Mintha értékben nőtt volna előttünk az, ami magyar, ha vonatkozásban is, oly nagy tisztelettel tekintünk reá, mikor külföldön járunk s idegen nemzetek birodalmába visz az utunk.

S minél nagyobb távolság ékelődött hazánk s utunk végső állomása közé, annál sóvárgóbb tekintettel tapad szemünk ahhoz, mit a hazafiai öröm vagy fájdalom kegyelete szentelt meg.

Jó ideig jártam Oroszország földjét. Minden pere távolabb vitt a Kárpátoktól. A minden oroszok cárijának birodalmában több helyen álltam meg s néztem miúnd, mit csak látni lehetett.

Moszkvába is eljutottam, az oroszok szent városába. Házengere, számos utcája nem tér el sokban más nagy, világáros utcasorától. Különös szint csak a sok templom ad neki, orosz stílu kupolájával s tarkaszínü tornyaival. Csak a Kreml az, mely más világot mutat. Körülbelül tizenkét bástyatorony disziti a várat körülvevő falat. Egyik nagyobb a másikonál, de két teljesen egyformára nem akadunk köztük. Hatalmas vár a Kreml. Nagysága s éppen nem közönséges mérete egy nagy nemzet történetéről beszél s ódon falairól, tornyairól mintha századok szelleme mondana igaz történetet és százados mondatokat. Egy részlet ez a történelem szinpadából, melyen a világtörténelem nem egy jelenetét játszották el.

Templomai sem a mi időnkéből valók. Falakra évek hosszú sorának patináját rakta rá az idő s mely kezdetére ezekből a kathedrálisokból indult s kis kivétellel befejezését is ott találta.

Másutt keresztelik az uralkodóház tagjait, mint ahol trónra lépnek koronázásuk révén. S míg Moszkva volt az orosz birodalom fővárosa, addig a Kreml egy harmadik kathedrális szolgált a cárok temetkezési helyül is.

Ma már az aranytól csillogó kathedrálisok közül csak az Üszpenskij jelentőségteljes, mint régen is, ez az oroszok koronázó temploma.

Figyelemmel tapad itt mindenre a szem, nem akar semmit mellőzni. Oroszországban nem oly könnyű az utazás, mint más európai államban, hova az ember könnyebben betekintethet.

A cári palota hatalmas terméin nem csekély meglepetéssel magyunk végig. A hatalom uagysága

és fénye pompázik mindenütt s az országnak nemes ércben való gazdagságáról beszél a gazdag arany és ezüst díszlet. Nem sajnálták, másra számra mérték a Kreml értékesítésére. Nem különös, ha Napoleon katonái mohó kincságygallyal estek neki s tördelték a vastag arany burkolatot. A francia katonák kezének nyomát nem egy helyen mutatja ma is a vezető, amint egy-egy értékes kereten hatalmas repedés tűnik szembe.

Azután eljutunk a Kreml muzeumához. Csupa nemzeti relikvia itt minden. Régi idők műveletlen világáról beszél egy sor emlékdarab s azután a történelem közelebbi kora dereng felénk fegyverek és páncélok hosszú sorából.

Különböző korok orosz cárijainak koronázási emlékei egész termet töltenek meg. Koronák s jozarok hosszú sora, trónok s koronázási ruhák nagy tömege köti le a figyelmet. Itt van a jelenleg uralkodó cár koronája is.

Innen nem messze megyünk. A szomszéd teremben váratlanul öltik szemünkbe egy Máriás magyar lobogó s mellette még egy sereg, körülbelül ötven darab.

Mintha álomból ocsudnánk fel, szinte szemét dörzsöli az ember, alig hisz szemének. Pedig, amit lát, való, igaz. Szomorú, gyászos idők trofeuma ez a csomó zászló. Ki tudja, mennyi szorgos houleányi kéz varrta, himezte selymét, cimérét, mennyi könny hullott rá s mennyi remény tpatadt mindegyikhez! Hány ütközet dicsősége s győzelme fonta körül rudját és vivőjét. Mind a magyar szabadságáért vívott dicső harcéről beszél.

Alig tudok tőlük megválni. Szeretném mind sorra venni, talán látnék elfeledett neveket rajtuk, rudjukra vésvé, vagy selymükre írva.

Nem engednek hozzjuk nyulni. Hiába kérem az engedélyt s keresek négy napig rá utat, módot.

Világostól hozták ezeket ide. Szomorú idők emlékei! Ide kerültek a kapitulált magyar sereg vezető zászlói: felszárnál is többen. A sereg szemlélő figyelemre is alig méltatja. Őket semmi sem fűzi a kinstár harmadik termének ezen sarkához, de magyar szívnek s magyar léleknek szentelt az a sarok ott kincseivel, melyhez magyar vér hullása, magyar ajak imája s magyar szabadság hervadása fűződik hosszú évsorok szomorú emlékével.

Tovább alig megyek. Mintha hazai édes szellő csapott volna arcomba a zászlók közül. Megálllok mellettük. Talán nem is árvák e zászlók. Elmaradhat-e a katona zászlajától? Itt van tán az ő szellemük, kik e zászlók alatt küzdöttek s védik most is a zászlókat az idő pusztító ereje ellen. Azért oly szépek e zászlók, ha kissé porosak is.

A zászlók történetét Péterváron, a cár Téli palotájának marsall termében olvassuk egy képen.

A nagy méretű teremben hatalmas képek hirdetik az orosz fegyverek dicsőségét. Csupa küzdelem, füstölgő ágyú s fegyverek képe mindenütt. Beszélő történetek ezek. Nemzetek legyűrése, jogok eltiprása s szabadságok elnyomása mindaz, miről ezek a képek szólnak. Ide kerülünk mi is.

A világsi fegyverletételt is egy hat négyszög-méternyi képen örökítették itt meg. Nem is tudom, mit érez az ember a kép előtt. Szeretné összeapritani, hogy ne beszéljen itt a magyar legszentebb fájdalomról egy másik hatalom dicsőségének emelése évszázadokon át.

Igaz, hogy a kép szépen tükrözi vissza a kapituláló magyar sereg fájdalmát.

Látszik rajta a vitézi erő, a bátor elszántság, mely csak a lehetetlenség láttára adta meg magát; de a belső, lelki harc sem hiányzik a képről, mely a magyar honvédek lelkében végbé ment a fegyverletétel alkalmával. Szembe tűnik az első tekiütetre,

hogy a fegyverletétel csak parancsszóra történt s a magyar szabadságáért kész volt meghalni is.

Az egész honvédsereg egy kesergő tábor, melyben honvéd honvéd nyakába borul s úgy siratják az elvérzett magyar szabadságot s küzdelmük legszebb reményét.

Hallott-e a festőművész, Willenwalde, a honvédek fájdalomáról s egyesek öngyilkosságáról a fegyverletétel alkalmával vagy nem, — nem tudom, de ez a kép a honvédek lelki állapotát történelmileg hűen adja vissza s még a kapitulációból fakadó fájdalom is áttör a magyar vitézség es bátorság végső tusájára. Bár másképpen festhette volna meg, Budavár számára!

Nem soká maradunk a Téli palotában. Fojtó a levegője a magyar tudóknak. Ha fájó emléket kell szemlélni a honfiai szemnek, inkább kincset és fényt sem néz tovább.

Drága az ára annak az öröme, melyet fájó érzéssel fizettünk meg.

Egy másik cári palotába rándultunk ki innen, a Carszkoje Szelőba. Megnézzük és innen a csodálkozás enthuziazmusával megyünk tovább a Pavloszk parkba.

Borongós hangulatunk itt tova száll. Hatalmas hangversenyterembe léptünk az állomás mellett.

Itt olvasom a műsoron Berlioz op. 24. Marche Hongroise. Türelmetlenül várom a művészi filharmonikus hangverseny végét. Pedig művészi munkát végez a zenekar. A háromezer főnyi hallgatóság között ott van, mint mondják, a pétervári zenekedvelő világ színe-java.

Közelg a végső szám. Felharsan Berlioz átiratában a Rákóczi induló. Az egész termet lelkesedés tölti meg, mint ha mindmennyi magyar szorongna ott.

Otthon képzelem magam, valami nemzeti ünnepen, mikor nemzeti öröm hatja át ezrek lelkét és a lelkesedés heve átragad más és más csoportokra.

Még sohasem hallottam ily szépnek a Rákóczi indulót.

S nemcsak nekem tetszett. Pedig én más füllel hallgattam, mint az a lelkesedő tömeg.

Nem is tudjuk mi, magyarok, milyen zenei kiuccsal birunk a Rákóczi indulóban. Külföldre, Oroszországba kell menni, hogy ezt is megtanuljuk.

Vagy talán ez volt a kárpótlás nekem azért a fájdalomért, melyet a zászlók s az a kép okozott a cári palotákban. Ha így van, akkor inkább ne hallottam volna soha oly szépnek a Rákóczi indulót Oroszországban, csak az a kép ne lenne ott s azok a zászlók!

HIREK.

— **A gyermeknap elszámolása.** A nagykanizsai Patronage Egyesület választmánya Vécsey Zsigmond elnöklésével tartott hétfő esti ülésében állapította meg a június 2-án tartott gyermeknap zárószámadását. A bevétel a következő tételekből áll: Urnákból és perselyekből 894 K, tőzsde és árusátor 400 K 59 f., dr. Szekeres Józsefné gyűjtése 115 K, elnökséghez érkezett adományok 20 K, pénzolvásós társaság adománya 4 K 34 f., különféle 13 K, gyermekelőadás a szinkörben 35 K 60 f. Összes bevétel 1482 kor. 53 f. Kiadás virágokért, árúért és munkálatokért 287 K 95 f. Tiszta jövedelem 1194 K 58 f., melyből 40% a nagykanizsai Népkönyvtáré. 10% az Orsz. Gyermekvédő Ligáé és 50% a rendező Patronage Egyesületé. A pénzádományok részletezése: Pesti Magyar Keresk. Bank fiókja itt 20 K Délzalai Tpnztár, Nagykanizsai Bankegyesület, Nagykanizsai Tpnztár, Néptanárcsptnztár, Zalamegyei Gazdasági Tpnztár 15—15 korona, dr. Hajdu Gyula, dr. Kreischner Kurt Rudolfné (Berlin), Surgoth Miksa 10—10 kor. Osztrák Magyar Bank fiókja és

dr. Szekeres Józsefné 5—5 korona. A választmány a betérjesztett számadást tudomásul vette, a gyermeknap érdekében buzgalkodó hölgygárdánál, kiknek élén Vidor Samuné urnő fáradságot nem ismerő lelkesedéssel működött jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A helyi sajtó munkásainak szives támogatását szintén jegyzőkönyvileg köszönte meg a választmány.

— **Primícia.** Vasárnap tartja Horváth József veszpréme gyházmegyei új misés első miséjét, melyen az ünnepi szónoklatot Lukács József piarista tanár tartja.

— **A város pénztárosa szabadságon.** Halvax Gyula Nagykanizsa város adóhivatali pénztárosa f. hó 30-án megy egy hónap szabadságra. Távollétében Horváth István adóellenőr fogja helyettesíteni.

— **Harminczéves találkozó.** Akik a helybeli állami polgári fiúiskola VI. osztályát ezelőtt 30 évvel, tehát 1882-ben végezték f. hó 25-én találkozóra gyűltek össze Nagykanizsán. Körülbelül 16-an végeztek akkor, de bizony csak 6-an jöttek a találkozóra és rajtuk kívül még csak egy van életben. A többi már befejezte földi pályáját. A megjelentek ezek: Bartos Géza fogtechnikus (Nagykanizsa), Bergincz János déli vasuti főellenőr (Buda), Balla Viktor déli vasuti hivatalnok (Kápolnás-Nyék), Szondy László körjegyző (Zalaszentbalázs), Magása Antal vasuti hivatalnok (Zágráb) és Boár Jenő uradalmi intéző (Fehérm.). Meg nem jelent Viasz József állatorvos Zalaszentgrótról. A polgári iskola akkori igazgatója Morgenbesser János volt, tanárai pedig Rozgonyi Lajos, Schultz Károly, Schmidt Károly, Pongrácz Adolf, Zánkay Zsigmond és Hoffmann Mór. Közülük csak Hoffmann Mór volt jelen; a többiek már régen elköltöztek az élők sorából. Kedden reggel éppen évszázó Tedeum-nál volt a polg. iskola ifjusága és tanári kara, mikor a találkozóra jöttek a templomban megjelentek. Azután együtt mentek vis-za a polgári iskolába és végig hallgatták az ifjuság évszázó ünnepejét, melynek kapcsán Waligurszky Antal igazgató üdvözölte az iskola régi növendékeit. Délben a Korona éttermében barátságos ebéden találkoztak. Részt vettek az iskola jelenlegi tanárai közül Waligurszky Antal igazgató, Sauermann Mihály és Wehry Hugó tanárok. A régi tanítványokhoz Hoffmann Mór címzetes igazgató, egyetlen volt élő tanárunk intézett szellemes, megható beszédet. Azután egy-egy kézszorítás és újra elszéledtek a régi barátok. De először megígérték egymásnak, hogy 5 év múlva ismét találkozásra gyűlnek össze.

— **Beírások a főgimnáziumban.** A szeptemberi beírásoknál tapasztalt torlódások elkerülése végett a főgimnáziumban már most július 1., 2. és 3. napján lehet a tanulókat beírni az igazgatói irodában d. e. 9—11-ig. Akik az I. osztályba iratkoznak, azok az elemi iskolai bizonyítványon kívül keresztlevelet, (születési bizonyítványt) és újraoltási bizonyítványt is tartoznak bemutatni. Akik a helybeli gimnázium növendékei voltak, azok évvégi bizonyítványuk alapján vétetnek fel. Akik vidéki gimnáziumból akarnak beírkozni, tartoznak az eddigi gimnáziumi osztályok bizonyítványait mind bemutatni. Beíráskor 10 K. 30 f. fizetendő.

— **A polgáriskolai tanulmányut.** F. hó 25-én reggel 4 órakor indult Budapestre a helybeli polgár iskola 54 növendéke. Onnan a Magas Tátrába mennek. Velük mentek Németh Mihály, Jellinek Márk, Földes Miklósné és Kiss Lászlóné tanárok. Kíséretükben vannak még Mantuano Mária, Pfanczer Jolán, Váry Jolán tanítónők és Németh Mihályné és Jellinek Márkné urnők. A kirándulók gondosan elkészített program szerint végzik a kirándulást; Budapestet a többek közt az új állatkertet is megtekintették. Juniús 30-án az esti gyorsvonattal érkeznek vissza.

— A wieni Kriegsschule tagjai Nagykanizsán. A wieni Kriegsschule értesítette a helybeli katonai ügyosztályt, hogy f. hó 24-én a II. évfolyam 4. gyakorló csoportja Hohenberger György vezérkari őrnagy vezetés alatt Nagykanizsára érkezik. A csoport 11 hallgatója a Korona szállóban lakik, míg a kíséretben levő 19 tagu legénység a közös laktanyában szállásoltatott el. Városunk környékén tereptanulmányokat folytatnak és f. hó 27-én tovább utaznak.

— Nyáray Antal vendégszereplése. Nyáray Antal az országos híru színművész folyó hó 28-tól július 2-ig bezárólag a Sabinnők elrablása, Vándorlegény, Dollár királynő, Orvosok és a Drótos-tót c. színdarabokban városunkban vendégszerepel.

— Versenyárgyalás a folyammérnök-ségnél. A nagykanizsai kir. folyammérnöki hivatalnál f. hó 25-én és 26-án Fitz Gyula műszaki tanácsos elnöklésével a hirdett cementszállításra vonatkozó versenyárgyalások voltak. A murai munkálatokhoz szükséges 4500 q portlandcement szállításra beérkezett két ajánlat 25-én bontatott fel. Ajánlatot tett a Beoöini Unio részvénytársaság cementgyára 5 K (6t) egységárral; és Melocco L. budapesti cementgyára 4:60 K egységárban. Így a hivatal a földmívelési minisztérium jóváhagyásának fentartásával ez utóbbi cégajánlatát fogadta el. A 26-án megtartott versenyárgyalás a Zakány—Moljvei Dráva-zakaszou f. évben szükséges 3100 q cement beszerzésére vonatkozott. Ajánlatot adott be a Beoöini Unio r. t. cementgyára 4.65 K. egységárral; a Croatia zágrábi portlandcementgyár r. t. 4:40 K; és Melocco L. budapesti cementgyár 4:20 K egységárral. A hivatal ugyancsak a földmívelési minisztérium jóváhagyásának fentartásával a Melocco L. céggel fogja a szerződést megkötni.

— Nagykanizsa Keszthelyen. Városunk fürdőző közönsége ugylátszik a különböző helyeken tett tapasztalatok után belátta, hogy a szomszédvárosunkban fekvő Keszthelynél alkalmasabb, jobb és olcsóbb fürdőhelyet nem talál. Észrevette, hogy a Balaton vize vetekedik a tenger vizével, tudatára jutott, hogy Hévíz külön hatása minden más kincs meleg viznél, melynek gyógyerejű „korpáját” vagonszám szállítják más európai fürdőkbe. Keszthely pedig mindent nyújt ami a városához szokott vendégek igényeinek megfelel, azonkívül amint a Balatonparton időznek, az impozáns tengerészlet, az övező hegyek, a jól gondozott páratlan park egy távoli tengeri fürdő illúzióját keltik fel. Hévíz pedig valóságos tündérsziget, melynek modern szállói kényelem tekintetében semmi kívánni valót sem hagynak. Nem csodáljuk tehát, sőt örömmel konstatáljuk, hogy máris egész sereg kanizsai uri család bérelt lakást Keszthelyen és Hévízen az egész fűrdőszezonra.

— Egy jó házból való fiu, kinek 1—2 középiskolája van, nyomdász tanoncnak azonnal felvétetik Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában.

Castor és Pollux Fiumében.

A nagy közönség nem tud arról a mely, becsületes barátságáról, amely Deutsch Jenőt és Takács Gyulát egymáshoz fűzi. A nagy közönség azt sem tudja, hogy kik ezek a jeles férfiak azonban a rendőrség előtt nem ismeretlenek ők, mert bizony a hasonló uraknak köszönhetjük, hogy a rendőrségi bűnkronika lapjai nem maradnak fehéren. Most azonban nem azért említjük fel őket, mintha újabb fejezetet nyitának az események láncolataiban, hanem mert éppen rendes polgári foglalkozásra térükről ádnak ők maguk hírt. Hogy hiteles-e ez a híradás azt nem tudjuk, de nem tartjuk érdektelenekek Deutsch Jenő levelének közlését, mely elégikus hangulatával bevilágít a társadalmi törvényekre gyakran beleütközött ember lelki világába; de azt is mutatja, hogy Füredi János rendőrtisztben szigorúsága mellett is emberséges érzésű tisztviselőt ismernek. A levél némi kihagyással így szól:

Nagyon tisztelt Füredi ur! Bocsanatot kérek, hogy e pár sor írással talán háborgatnám. Bátor-ságot vettem és írok önnek egy levelet én és a Takács jelenleg Fiuméba vagyunk eppenséggel, nincs rossz sorunk jó sem, mert szegény embernek és olyan sorsüldözött embereknek nem is lehet jó soruk mind nekünk. El nem hagyjuk egymást soha, miüket nem választ el más, mint a halál, de akkor is azt kívánom, hogy egy sirba tegyenek bennünket. Nagyon tisztelt Füredi ur! Jelenleg dolgozunk én Deutsch vagyok egy szállodában és kávéházban mint csapos, a Takács meg egy cukrázdába mint üzlet elvezető.

Nagyon tisztelt Füredi ur! Most pedig térjünk át egy pár szóval a büntetésünk leülése végett nem tudom határozottan, hogy nekem mennyi úgy hiszem, de mondok biztosan 40 napom, a kedves barátomnak pedig 50 napja. Mondja meg csak vagy pedig gondolja el tisztelt Füredi ur, létezik-e ember, vagy létezett-e valamikor a mióta Nagykanizsa áll, hogy ember ott leült volna 50 napot, hogy kilehet-e azt bírni abban a rettenetes helyzetű börtönbe nem-e fáj vagy nem-e jön egyszer eszébe, hogy lehetetlen ott kibírni annyi időt, hisz az ember elrohad, elszenyesül. Nincs aki tisztogat, nincs aki mos az emberre és azon a kemény lán kibírni abszurdum lehetetlenség. Gondolja csak jó fel tisztelt Füredi ur a helyzetet és ítéljen róla, hogy nem-e nekem van igazam. Kedves Füredi ur csak egyre kérem fel önt, hogy ne talánta hazakerülnék valahogy, mert az elfordulhat a legnagyobb elővigyázat mellett is, akkor legyen egy kicsit kíméletes irántunk és ne üldözzön bennünket, mert soha életben nem tettem utjába önnek semmit és nem is akarok tenni. Tisztelt Füredi ur esdekelve és letérdelve kérem önt, hogy hagyja azt a büntetést a télre, majd ugy decemberre és akkor lefogunk ülni Kedves Füredi ur! Ne haragudjon, hogy bátorságot vettem így írni, de nem tehetek róla, nem írok semmiféle sértőt benne, Isten mentsen tőle, soha akár milyen rossz is hozzáuk vagy

akármilyen rosszat is tételez fel rólunk, azok pedig nem vagyunk. Kedves Füredi ur! Nagyon szépen felkérem egyre, legyen olyan kegyes, nem kerül az sokba írjon egy levelező lapot az apámról. Már irtam neki 6 levelet és egyre sem kaptam választ nem tudom már elgondolni, hogy mi van velem, legyen olyan kegyes, szépen kérem nem kerül sok fáradságába, majd vissza fogom szolgálni egyszer.

Maradtunk kiváló tisztelettel: Deutsch Jenő és Takács Gyula, sorsüldözött szerencsétlen egyének.

SZINÉSZET.

A testőr vigjáték 3 felvonásban, írta Molnár Ferenc. Egy irói ötlet, mely köré a darab cselekvénye fel van építve. Akárcsak a Chanteclair ötlete. Csakhogy itt az áttöltözés nem kakas kosztumot kíván, hanem testőrségi egyenruhát. Jó hogy vigjáték-nak van írva, mert különben inkább drámainak tartaná a publikum, mely soha sincs tisztában azzal, hogy a színész felismerte-e a színész férjét a testőrségi egyenruhában vagy nem. Nem tudja eldönteni, hogy mindkettőnél művészi hűség dominál-e inkább vagy a féltékenység. Az író ötletének sikere pedig mindig a színész tehetségétől függ. Minél imponálóbb ez, annál jobban hiszünk a fel nem ismerésben; és minél fölényesebb a színész tehetsége, annál inkább rontja le ezt az illúziót. A Testőrnek keddi előadását az itt elmondottak alapján néztük végig és meggyőződünk róla, hogy Majthényi László (a színész) és Kondrát Ilona (a színésznő felesége) olyan interpretálás voltak Molnár Ferenc ötletének, hogy művészetünkkel fővárosi színpaddá avaták a kanizsai arénát. Majthényi súlyos karakterű bölcseségével szemben kitűnően érvényesült Kondrát-nak finom könnyed eszrit-je. Amit ők ketten életfilozofiakeppen elmondanak, azt ők mondják, nem az író. azt nekik hisszük el. Bodonyi Béla (barátjuk a kritikus) hideg józansága karakterisztikus játéka újra alkalmat nyújt arra, hogy művészetéről elismeréssel nyilatkozzunk. Cserényi Adél mint színházi mama, kiválóan érvényesült, Gombos Málvin mint szobaleány, Torkos Árpád mint hitelező és Burányiné mint páholyosnő, ügyesen illeszkedtek bele szerepeikbe.

Szardán másodsor játszották Garvay Becstelent, mely Majthényinek (Osváth) és Kondrát Ilonának (Klára) elsőrangú szerepei vannak. Mindkettőnek tehetsége excellál e darabban, hol az igazi emberi érték áll szemben a társadalmi állás fényes árca alatt garázdálkodó becstelenséggel szemben. Sipos Zoltán mint Kápolnay orsz. képviselő kissé gondolkodó karaktert adott szerepének ezzel akarván jellemezni azt a küzdelmet, mellyel obszkurus működése közt a fényes látszatot meg akarja őrizni. Inkább a könnyedség teszi a való helyzetet észrevétlenné. Zalay Margit mint udvari tanácsosnő született lipótvárosi karakterben juttatott bájos művészetével érvényre. Somlár Zs. (Braun) és Rákossy (Elekés ügyvéd) kis szerepekben jók voltak.

Szardán Az ártatlan Zsuzsi-t ismételték meg.

Sirolin "Roche"

ezerszeresen bevált

tüdőhurutok ellen

friss és idült

köhöges, hörghurutnál
tüdőgyulladások után.

Egészséges tüdők erős étvágy óvszer a
tüdővész ellen.

AKI BUTORT

BUDAPESTEN AKAR VÁSÁROLNI,
saját érdekében cselekszik, ha vásárlás előtt megtekinti a
Budapesti Asztalos Ipartestület
védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK ÉS HITELSZÖVETKEZET

áruosarnokait, melyek a következő helyeken vannak:
VIII., József-körut 28. sz. (Bérkoosis-utca sarkán.)
IV., Ferenciek-tere 1. sz. (a királyi bérpalotában.)
Ezen szövetséget az „Országos Központi Hitelszövetkezet” tagja s ennek
felügyelete alatt áll.

Vásárlási kényszer teljesen kizárva. — Stilszerű modern lakberendezések.

Jutányosjárok! Szavatosság áru minőségeért

Az áruosarnokba kizárólag elsőrangú budapesti asztalosok és
kárpitások dolgoznak.

Kénes gyógyforrás Varasd-Töplitz (Horvátország.)**Vasut-, posta-, telefon- és távirda-állomás.**

Uj gyógyszálloda villanyvilágítással, hirneves radioctív
tartalmu kénes hőforrás + 58 C°.

Ajánlva: köszvény, csusz és ischias stb.-nél. Ivókurák
makacs torok-, gége-, mell-, máj-, gyomor- és bélbántalmaknál.
Elektromos massage. — Iszap-szénsavas és napfürdők.

Egész éven át nyitva. — Modern kényelem. — Uj szállodák.
Mesés környék. — Katonazene. — Prospektust ingyen küld a
fürdőigazgatóság.

Fürdőorvos Dr. LOCHERT J.

Hirdessen a „Zalai Közlöny“-ben.

!! A magyar újságírás szenzációi !!

A NAP

A magyar közönség legkedveltebb lapja.

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törek-
vések egyetlen hű és körültekintő en
szószólója.

Főszerkesztő:

BRAUN SÁNDOR

Felelős szerkesztő

HACSAK GÉZA

Naponként 155.000 példány!

== Egy szám: 4 fillér. ==

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 10.- K || Negyedévre 4.- K
Félévre 5.- K || Egy hónapra . . . 1.40 K

FIDIBUSZ

legkitűnőbb magyar élelapi!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

== Egy szám: 12 fillér. ==

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6.- K || Negyedévre 1.50 K
Félévre 3.- K || Egy hónapra 50 K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII. Rökk Szilárd-utca 12.

Grammophonok**és lemezek**

helyszüke miatt

nagyon

olcsó

árban

eladók

IFJ. WAJDITS JOZSEF hangszerkereskedésében.

BIRÓ LAJOS
BRÓDI SÁNDOR

HERCZEG FERENCZ
KENEDI GÉZA

KÓBOR TAMÁS
KOZMA ANDOR

az írók és újságírók színe-java írják

AZ UJSÁG - o t

Vasárnap: „Hesszony“, „Gyermek“,
„Automobil“ és „Sport“ melléklet.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.
Szerkesztő-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

Egyes példány ára ünnep-
és vasárnapokon egyformán

10 fillér.

Előfizetési árak:

Egy évre K 28.--

Fél évre K 14.--

Negyed évre K 7.--

Egy hónapra K 2.40

AZ UJSÁG terjedelme ren-
desen 32-36-40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon

80-100-200-280 oldal.

MEGRENDELENDŐ-CIM:

AZ UJSÁG

kiadóhivatala

Budapest, VII-ik kerület,

Rákóczi-ut 54. szám.